

DREAM

Fremskrivning af
familiekarakteristika og
boligefterspørgslen i danske
kommuner - Gribskov

Maj 2017

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	3
2	DEN DEMOGRAFISKE UDVIKLING	5
2.1	Befolkning.....	5
2.2	Fødte og døde	7
2.3	Indvandring og udvandring	8
2.4	Til- og fraflytning	9
2.5	Familiestruktur	16
3	BEFOLKNINGENS UDDANNELSESLEVELY	19
4	ARBEJDSMARKEDET	24
5	UDVIKLINGEN I BOLIGFTERSØRGSLEN	33
5.1	Boligtype.....	34
5.2	Boligart	37
5.3	Boligstørrelse.....	39
5.4	Bystørrelse.....	40
6	MARGINALEKSPERIMENTER	42
6.1	Flere ældre fraflytter deres parcelhuse	44
6.2	Reduceret fraflytning	52
6.3	Øget tilflytning fra nabokommunerne	59
6.4	Øget tilflytning fra hovedstaden	67
7	KONKLUSION	76
8	REFERENCER	79
9	APPENDIKS.....	80

1 Indledning

I det følgende præsenteres for Gribskov Kommune forventningen frem mod år 2040 til udviklingen i befolkningens størrelse og alderssammensætning, familiestruktur, uddannelsesniveau samt tilhørsforhold til arbejdsmarkedet. Ændringer i disse forhold er af afgørende betydning for bolig efterspørgslen, hvorfor forventningen til udviklingen i det samlede boligbehov og dets underliggende karakteristika som type, størrelse og beliggenhed også betragtes. Relationen mellem de karakteristika, der kendetegner den i kommunen bosiddende befolkning og befolkningens boligpræferencer belyses desuden i fire forskellige marginaleksperimenter, i hvilke udvalgte adfærdsmønstre korrigeres. Eksperimenterne har primært til formål at illustrere, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Fremskrivningen er såvel som marginaleksperimenterne udført ved anvendelse af DREAMs mikrosimulationsmodel SMILE 3.0.

Befolkningen i Gribskov Kommune ventes i grundforløbet at stige fra 40.700 personer i 2013 til knap 43.000 personer i 2040. Befolkningstilvæksten i fremskrivningen skyldes en positiv nettoindvandring og –tilflytning til kommunen, som dog i nogen grad trækkes ned på grund af et negativt fødselsoverskud¹. Fremadrettet ventes restlevetiden forsat at øges, hvilket sammen med befolkningens aldring giver anledning til, at personer ældre end 67 år på sigt skønnes at udgøre en større andel af den bosiddende befolkning i Gribskov Kommune.

Den demografiske udviklingen ventes fremadrettet at give finansieringsudfordringer, som i nogen grad modvirkes af en ændring i befolkningens uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning. Som i resten af landet ventes uddannelsesniveaulet således at forbedres i fremskrivningen, hvilket primært skyldes, at de yngre generationer, som erstatter de ældre generationer, generelt er bedre uddannet. Således øges andelen af befolkningen med en videregående uddannelse. Det stigende uddannelsesniveau bidrager til, at erhvervsdeltagelsen og beskæftigelsestilhøjeligheden for personer under 50 år opretholdes. Forøgelsen af beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen for de 16-67-årige gennem fremskrivningen skal dog primært henføres til en øget erhvervsdeltagelse for de 60-67-årige, der er motiveret af Tilbagetrækningsreformen.

Familiestrukturen ventes at ændre sig i retning mod, at en voksende andel af befolkningen vil udgøres af enlige, som følge af ændrede levemønstre og flere ældre. Befolkningens aldring og den ændrede familiestruktur vil øge bolig efterspørgslen. Her ventes særligt en større efterspørgsel på almene boliger og private udlejningsboliger, typisk rækkehuse og etageboliger. Samtidig vil en større andel af efterspørgslen end tidligere rette sig mod mindre boliger og mod boliger beliggende i byer med mellem 1.000 og 9.999 indbyggere.

Undersøgelsen er baseret på en fremskrivning udført med DREAMs mikrosimulationsmodel SMILE 3.0. Modellen er beskrevet i Hansen og Markeprand (2015), mens datagrundlaget og det metodiske fundament er yderligere belyst i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013). Disse rapporter uddyber centrale antagelser såsom anvendt estimationsperiode og arten af de forklarende variable, der er inddraget i estimationerne. Det er dog ikke nødvendigt at have kendskab til rapporterne for den læser, der alene er interesseret i modellens resultater.

---

¹ Fødselsoverskuddet er defineret ved antallet af levendefødte børn fratrukket antallet af døde i en befolkning.

Det anbefales, at man rådfører sig med retningslinjerne for fortolkning af modellens resultater i kapitel 2 i Hansen og Markeprand (2015). Heri forklares bl.a. årsagen til, at resultater opnået ved SMILE og Danmarks Statistiks fremskrivningsmodel ikke kan forventes at være entydige. Ligeledes understreges det, at der er tale om en videreførelse af strukturel adfærd, hvorfor den senest kendte historiske udvikling ikke vil afspejle sig i de nærmeste fremskrivningsår. Centralt skal det fremhæves, at den forventede udvikling i boligstrukturen alene afspejler befolkningens efterspørgsel efter bestemte boligkarakteristika i fravær af udbudsbegrænsninger. Fremskrivningerne indebærer således ikke en vurdering af udbuddet af boliger, hvilket bl.a. ville fordrer kendskab til kommunens strategi vedrørende nyopførelser, udstykning og omlægning af eksisterende erhvervsgrunde til andre formål. En vurdering af, hvorledes den eksisterende boligmasse afvikles gradvist i takt med stigende boligalder, er heller ikke inddraget. Eksistensen af et egentligt boligmarked kræver, at der indarbejdes en prisdynamik, der etablerer et realistisk forhold mellem udbud og efterspørgsel.

Befolkningens uddannelsesadfærd i SMILE var tidligere opdelt på landsdele, men er nu ændret, så den er nuanceret på kommuneniveau. Således tillades nu variation inden for en landsdel i tilbøjeligheden til at påbegynde en uddannelse. Befolkningens uddannelsesniveau påvirker befolkningens arbejdsmarkedstilknytning, hvorfor nuanceringen af uddannelsesadfærden skønnes at bidrage til en mere retvisende vurdering af befolkningens deltagelsespotentiale i de enkelte kommuner. Modellen har yderligere undergået et eftersyn. Her er mindre uregelmæssigheder i bl.a. den fremtidige boligstruktur søgt oprettet. Derfor vil fremskrivningsresultater i nogen grad afvige fra indholdet i Hansen og Markeprand (2015). Modellens overordnede rammer er herudover uændrede. Således tages fremskrivningen fortsat udgangspunkt i familie- og boligstrukturen i år 2013, mens estimerede adfærdsmønstre er baseret på årene forud herfor.

I kapitel 2 beskrives den demografiske udvikling i Gribskov Kommune, hvilket indebærer en beskrivelse af den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningen, antallet af fødte og døde, ind- og udvandring, til- og fraflytning samt i familiestrukturen. I kapitel 3 beskrives forventningerne til den fremtidige udvikling i befolkningens uddannelsesniveau, mens forventningen til den fremtidige udvikling i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet beskrives i kapitel 4. I kapitel 5 beskrives forventningerne til efterspørgslen efter boliger fordelt på udvalgte karakteristika, mens kapitel 6 er tilegnet en beskrivelse af resultaterne af fire marginaleksperimenter, i hvilke den grundlæggende adfærd korrigeres. En konklusion følger i kapitel 7.

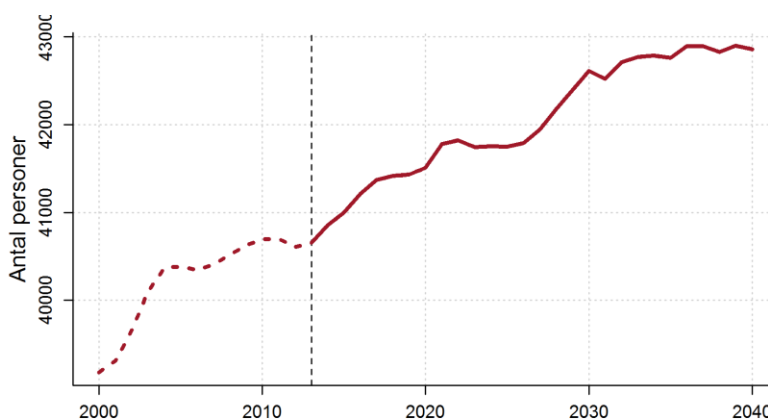
2 Den demografiske udvikling

Befolkningens udvikling og sammensætning på alder og oprindelse fastlægges på nationalt plan på baggrund af ind- og udvandring samt antallet af fødte og døde. De samme hændelser påvirker udviklingen i befolkningen på kommunalt niveau, men herudover indregnes effekten af flytninger på tværs af kommunegrænser. Flytninger inden for de enkelte kommuner indregnes også i fremskrivningen, fordi det er med til at ændre boligefterspørgslens struktur – eksempelvis om efterspørgslen på lejeboliger stiger til fordel for ejerboliger. I dette kapitel redegøres der først for den samlede befolkningsudvikling og efterfølgende for udviklingen i de underliggende komponenter, der bestemmer den, dvs. fødte og døde, ind- og udvandrede samt til- og fraflyttede. Udviklingen i Gribskov Kommune sammenholdes med udviklingen i henholdsvis Landsdel Nordsjælland og på landsplan, hvor det vurderes relevant.

2.1 Befolkning

Fra år 2000 til 2012 er udviklingen i Gribskov Kommune kendetegnet ved en positiv befolkningsvækst, jf. Figur 2.1. Kommunens indbyggerantal øges gennem denne periode fra et niveau på omkring 39.200 personer til ca. 40.600 personer. Det svarer til en samlet vækst på 3,8 pct. eller en gennemsnitlig årlig vækst på 0,5 pct. Væksten er stærkest i starten af 00'erne og aftager frem mod 2013. I fremskrivningen fra 2013 til 2040 ventes befolkningen at stige til et niveau på knap 43.000 personer, hvilket svarer til en samlet vækst på 5,4 pct. og en gennemsnitlig årlig vækst på 0,2 pct. Til sammenligning er de gennemsnitlige vækstrater for perioderne 2000 til 2012 og 2013 til 2040 henholdsvis 0,4 pct. og 0,3 pct. om året både i landsdel Nordsjælland og i hele landet. Befolkningstilvæksten i Gribskov Kommune er således lidt højere i årene 2000-2012, mens ventes at være lavere i årene 2013-2040 sammenholdt både med landsdelen Nordsjælland og hele landet.

Figur 2.1. Udvikling i befolkningen, Gribskov Kommune

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

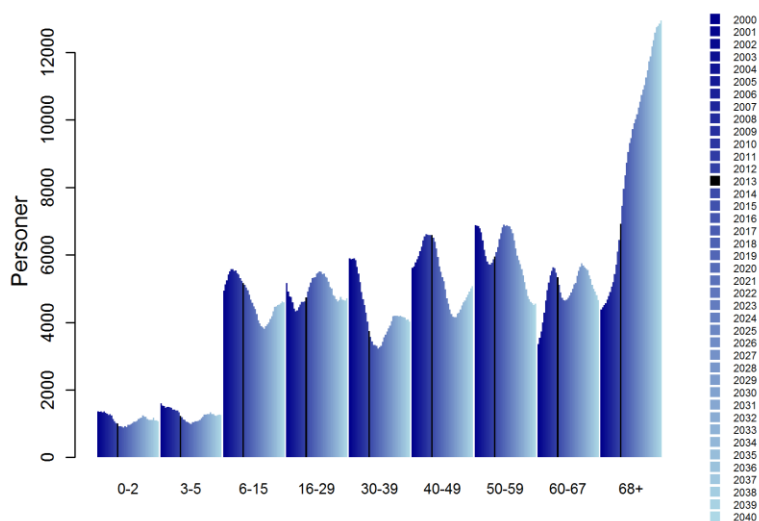
Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Den historiske udvikling i befolkningstilvæksten i Gribskov Kommune er forklaret ved en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning i starten af 00'erne. Fra midten af 00'erne har befolkningstilvæksten primært været drevet af en positiv nettoindvandring, mens nettotilflytningen har været relativ neutral. Historisk har der stort set været balance mellem antallet af fødte og døde med undtagelse af de sidste år i den historiske periode, hvor antallet af fødte er faldet i forhold til antallet af døde. I fremskrivningen ventes der generelt et negativt fødselsoverskud, en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning, som samlet giver anledning til, at befolkning fortsætter med at vokse i fremskrivningsperiode.

Opgjort på alder skyldes den historiske befolkningsvækst primært en stigning i antallet af personer i 60 års alderen og opefter samt i aldersgrupperne 6-15 år og 40-49 år, jf. Figur 2.2. I fremskrivningsårene ventes antallet af personer over 67 år at vokse markant, mens der bliver markant færre i aldersgruppen 40-59 år efter 2020. Udviklingen i de ældste aldersklasser er foranlediget af et generelt fald i dødeligheden kombineret med, at flere personer gradvist indtræder i aldersgruppen over 67 år.

Den historiske udvikling i en aldersklasse bliver typisk gengivet i fremskrivningen i den umiddelbare ældre aldersklasse. Eksempelvis ses det historiske fald i antallet af personer i aldersgruppen 30-39 år tydeligt gengivet i den fremtidige forventning til antallet af personer i alderen 40-49 år. Disse demografiske effekter er mest udprægede såfremt aldersklassen kun i mindre grad er påvirket af bevægelser på tværs af kommunegrænser, hvilket som det senere skal blive klart, netop er tilfældet for de 40-49-årige.

Figur 2.2. Befolkningen i Gribskov Kommune fordelt på aldersintervaller, 2000-2040

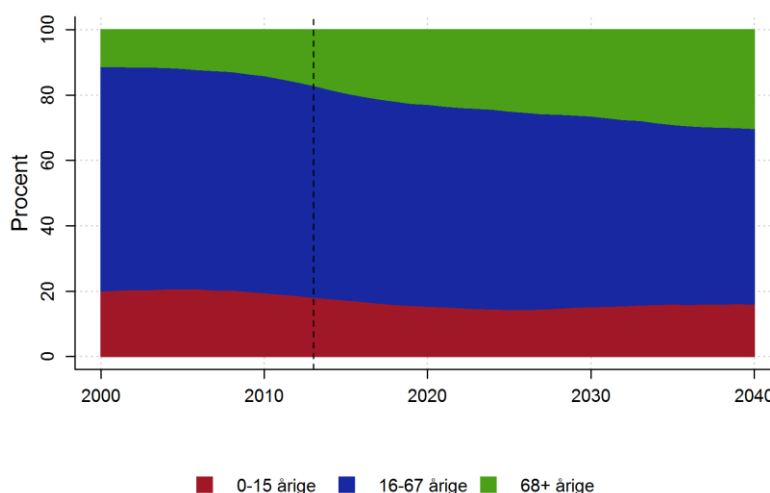
Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.3 viser den relative andel af befolkningen fordelt på tre aldersgrupper: børn (0-15 år), personer i den erhvervsaktive alder (16-67 år) og personer, som primært er tilbagetrukket fra

arbejdsmarkedet (68+ år)². I Gribskov Kommune vil andelen af personer i den erhvervsaktive alder falde fremadrettet fra et niveau på ca. 65 pct. i 2013 til godt 62 pct. i 2020 og til 54 pct. i 2040. Samtidig ventes andelen af ældre over 67 år at vokse fra 17 pct. i 2013 til 23 pct. i 2020 og 30 pct. i 2040. Andelen af børn falder på kort sigt fra 18 pct. i 2013 til 15 pct. i 2020, men stiger herefter til et niveau på omkring 16 pct. frem mod 2040. Kombinationen af færre personer i den erhvervsaktive alder og flere personer, der er i en alder, hvor størstedelen har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, kan bidrage til at øge kommunens finansieringsudfordringer på sigt.

Figur 2.3. Aldersfordeling i procent for Gribskov Kommune

Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.2 Fødte og døde

Fertiliteten (antal levendefødte barn pr. kvinde) har de seneste år været aftagende på nationalt plan, hvilket kombineret med antallet af kvinder i den fertile alder (14-48 år)³ har givet anledning til et faldende antal fødte. I Gribskov har fertiliteten været relativt konstant frem til 2009 og faldende efterfølgende. I fremskrivningen ventes antallet af fødte at stige svagt og i gennemsnit være på lidt over 300 om året, jf. Figur 2.4. Samtidig ventes antallet af kvinder i den fertile alder bosiddende i Gribskov Kommune at falde fra et niveau omkring 7.700 personer i 2013 til ca. 6.700 personer i 2031. Antallet af kvinder i den fertile alder ventes herefter at stige til et niveau på ca. 7.000 personer frem mod 2040. Trods det faldende antal kvinder i den fertile alder stiger antallet af fødsler svagt i fremskrivningen. Det skyldes, at antallet af kvinder i den fertile alder vokser i den aldersgruppe (14-36 år), hvor fertilitetskvotienten⁴ er stigende eller relativt høj, mens antallet af kvinder falder i den

² Velfærdsaftalen fra 2006 og Tilbagebetrækningsreformen fra 2011 løfter gradvist folkepensionsalderen til 67 år frem mod 2022. Herefter levetidsindekseres pensionsalderen, så den følger levetiden for en 60-årig. Pensionsalderen forventes således, at være 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040, jf. DREAM (2014).

³ Opgjort primo året.

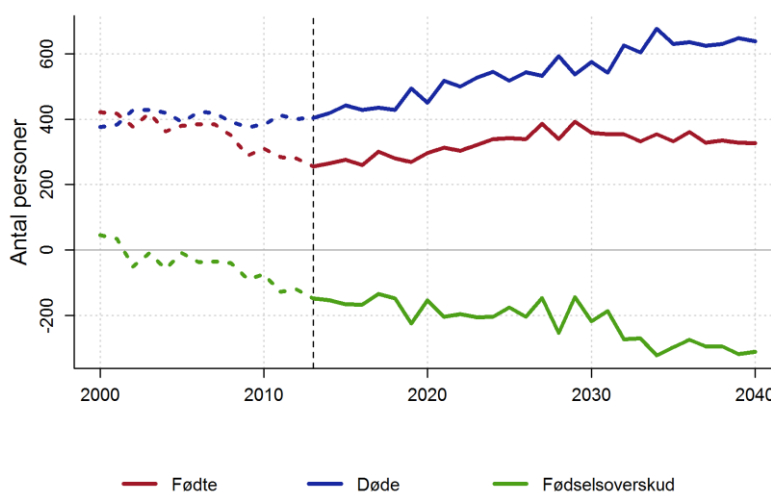
⁴ Den aldersbetingede fertilitetskvotient angiver antallet af fødsler pr. 1.000 i kvinder for en given alder

aldersgruppe (37-48 år), hvor fertilitetskvotienten er dalende eller relativt lav. Eksempelvis dækker det samlede fald i antallet af kvinder i den fertile alder over, at antallet i aldersgruppen 14-36 år stiger med knap 400 personer frem mod 2025, mens antallet af kvinder i alderen 37-48 år falder med ca. 1.300 personer frem mod 2025.

Historisk har antallet af fødte i Gribskov Kommune ligget på niveau med antallet af døde frem til 2008, men herefter har antallet af fødsler været faldende, mens antallet af døde har været stabilt, hvilket har betydet et negativt fødselsoverskud. Selvom det årlige antal fødsler ventes at stabiliseres sig og endda stige en smule fremadrettet, ventes det, at fødselsoverskuddet bliver negativt fremadrettet. Det skyldes, at befolkningen i Gribskov kommune generelt bliver ældre, hvilket resulterer i et voksende antal døde, jf. Figur 2.4.

I de historiske år fra 2000 til 2012 ligger antallet af fødte i gennemsnit 11 pct. lavere end antallet af døde hvert år. Til sammenligning er antallet af fødte henholdsvis 6 pct. og 15 pct. højere end antallet af døde, når Landsdel Nordsjælland eller hele Danmark betragtes. I fremskrivningsårene fra 2013 til 2039 ventes antallet af fødte i Gribskov Kommune i gennemsnit at være 40 pct. lavere end antallet af døde, mens dette tal til sammenligning er 27 pct. i Landsdel Nordsjælland. På landsplan ventes antallet af fødte i fremskrivningen at være 15 pct. højere end antallet af døde, som det også var tilfældet i den historiske periode.

Figur 2.4. Antal fødte, døde og fødselsoverskud, personer

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af fødte og dødsfald på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis nationale fertilitetsrater og dødssandsynligheder på kommuneniveau.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.3 Indvandring og udvandring

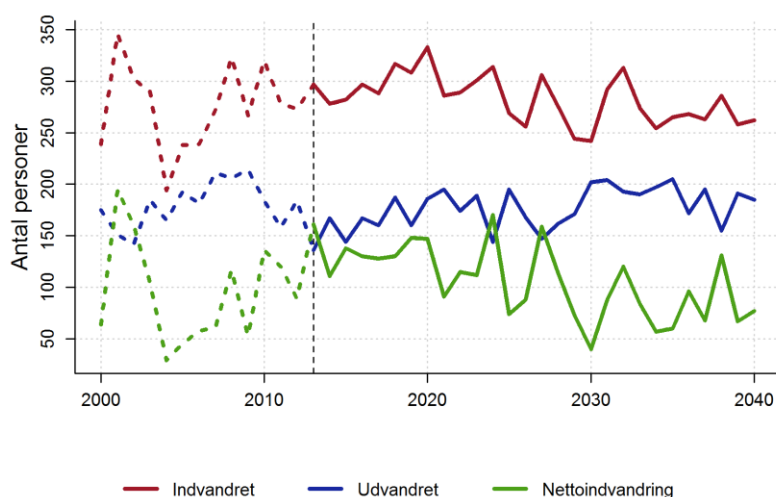
Figur 2.5 viser udviklingen i ind- og udvandringen i Gribskov Kommune. Historisk er udviklingen i indvandringen præget af store udsving, hvilket tydeliggør vanskeligheden i at skønne over den fremadrettet. Indvandringen forventes i gennemsnit at være på godt 280 personer om året, mens

udvandringen i gennemsnit ventes at være på godt 180 personer om året, jf. Figur 2.5. Den samlede nationale bruttoindvandring afspejler niveauet i Befolkningsfremskrivning 2014⁵. Indvandringens fordeling på kommuner afspejler den historiske fordeling fra 2010-2012. Således indregnes der i fremskrivningen ikke et evt. skift som følge af eksempelvis ændrede flygtningekvoter. Eftersom det overordnede indvandringsniveau er forankret i Befolkningsfremskrivning 2014, er de seneste års høje indvandring af personer med flygtninge- og familiesammenføringsbaggrund heller ikke taget i betragtning.

Udvandringen har historisk været lavere end indvandringen, hvilket har givet anledning til en positiv nettoindvandring. Denne tendens forventes at fortsætte, idet såvel ind- som udvandringen ventes at variere omkring de historiske niveauer. Som følge heraf skønnes nettoindvandringen at fluktuere omkring et niveau på godt 100 personer frem mod år 2040, hvilket omtrent svarer til det historiske niveau.

Figur 2.5. Udvandring, bruttoindvandring og nettoindvandring

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af indvandrede og udvandrede på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis indvandringens sammensætning på køn og oprindelse og af udvandrings sandsynligheden.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.4 Til- og fraflytning

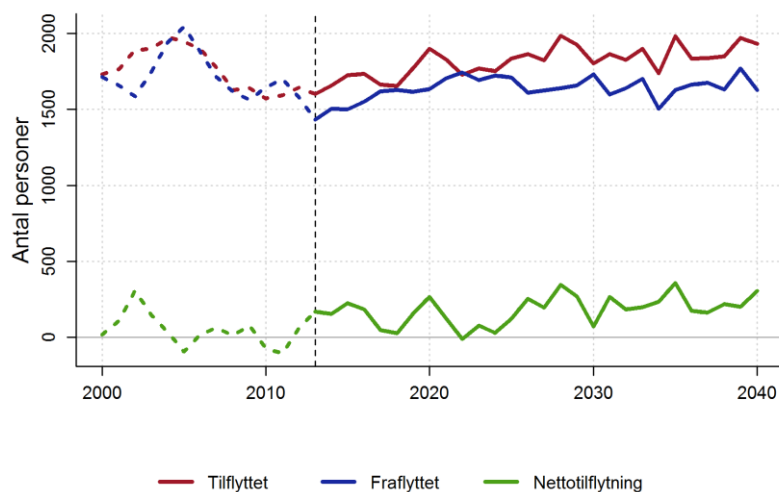
Tilflytningen til Gribskov Kommune har været højere end fraflytningen i starten af 00'erne, men omtrent den samme som fraflytningen i resten af perioden frem til 2012. I fremskrivningsårene forventes tilflytningen at variere mellem 1.600 og 2.000 personer, mens fraflytningen forventes at variere omkring et niveau på mellem 1.400 og 1.800 personer om året men således, at

⁵ Danmark Statistik og DREAM laver hvert år en samordnet befolkningsfremskrivning for Danmark. Se yderligere information på Danmarks Statistiks hjemmeside:

<http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/befolkningsfremskrivning-for-danmark>

nettotilflytningen i gennemsnit er positiv (ca. 180 personer om året) i fremskrivningsårene, jf. Figur 2.6.

Figur 2.6. Til- og fraflytning samt nettotilflytning

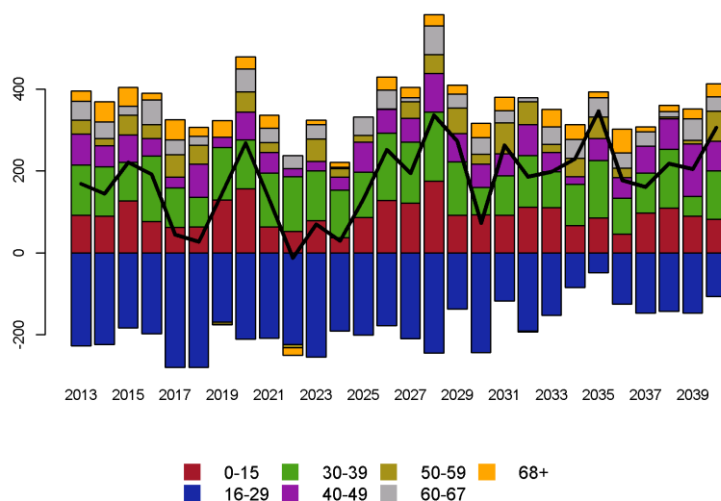

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.7 viser forventningen til antallet af nettotilflytninger opgjort på aldersgrupper. Heraf fremgår det, at der typisk ventes en større fra- end tilflytning af unge i alderen 16-29 år, mens det omvendte er tilfældet, når børn og personer i alderen 30-49 år betragtes. Flyttetilbøjeligheden både indenfor og på tværs af kommunegrænser aftager med alderen⁶. I Gribskov kommune forventes generelt en positiv nettotilflytning af personer over 50 år og opefter, hvilket kan indikerer, at det også er attraktivt at flytte til Gribskov kommune for familier, hvor børnene er flyttet hjemmefra.

⁶ Se evt. Hansen & Markeprand (2015), s. 58, figur 3.33.

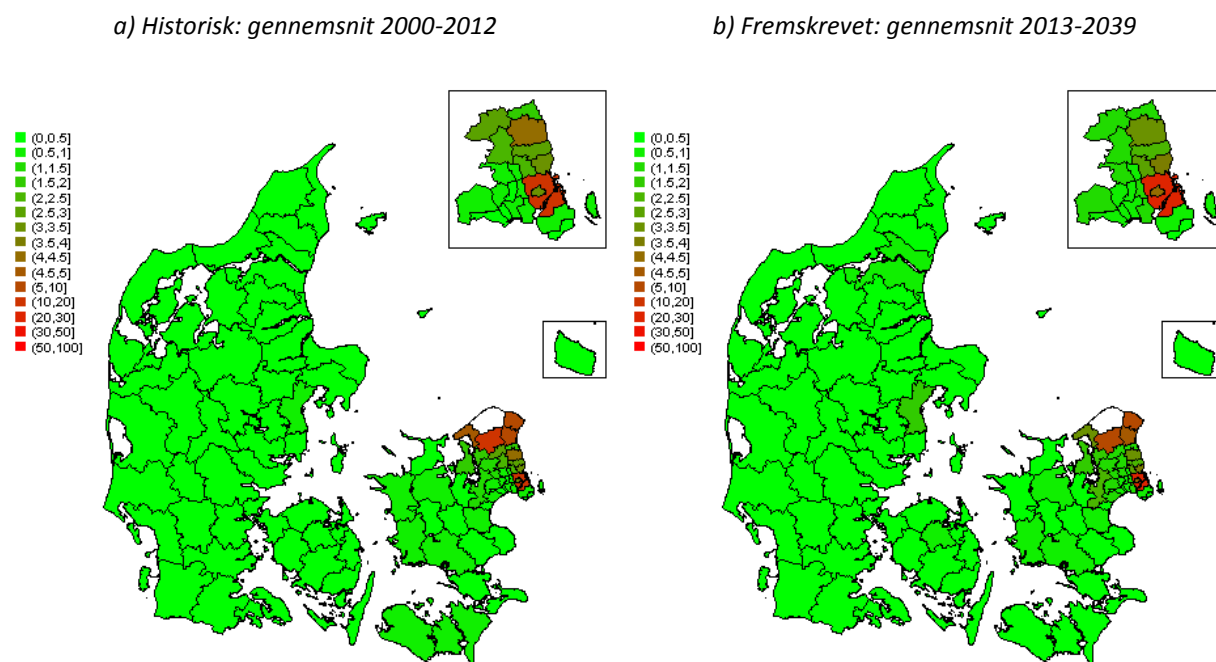
Figur 2.7. Nettotilflytning opdelt på udvalgte aldersgrupper i Gribskov Kommune, antal personer

Anm.: Den sorte linje viser den samlede nettotilflytning.

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 2.8a og Figur 2.8b illustrerer, hvor tilflytterne til Gribskov Kommune typisk kommer fra såvel historisk som fremskrevet. I begge figurer er Gribskov Kommune markeret med hvidt. Jo mere rødlig farven er på en given kommune, des større er koncentrationen af tilflyttere til Gribskov Kommune fra den pågældende kommune. Koncentrationen er opgjort som den gennemsnitlige årlige andel af personer, der tilflytter Gribskov over henholdsvis den historiske periode og fremskrivningsperioden. Størstedelen af tilflytterne kommer historisk fra nabokommunerne og Københavns Kommune. Det ventes de også at gøre det fremadrettet.

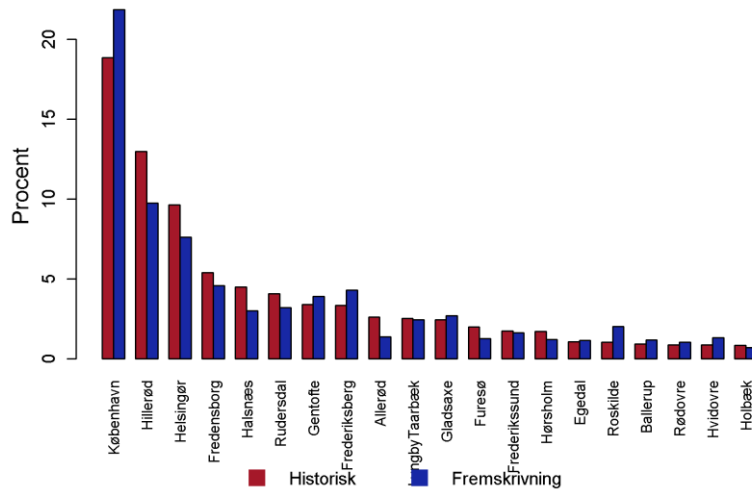
Figur 2.8. Koncentration af tilflyttere fra andre kommuner til Gribskov Kommune, pct.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

I gennemsnit stammer den historiske tilflytning til Gribskov Kommune primært fra henholdsvis København (18,8 pct.), Hillerød (13 pct.), Helsingør (9,6 pct.) og Fredensborg Kommune (5,4 pct.), jf. Figur 2.8 og Figur 2.9. I fremskrivningen forventes fortsat, at de 20 historisk dominerende kommuner, vil tegne sig for en betragtelig andel af den samlede tilflytning, således det overordnede tilflytningsmønster bevarer i fremskrivningen. Fordelingen forventes dog at ændres mod en større andel af tilflyttere fra kommuner i hovedstadsregionen sammenholdt med resten af landets kommuner.

Figur 2.9. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger til Gribskov Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende fraflytningskommuner

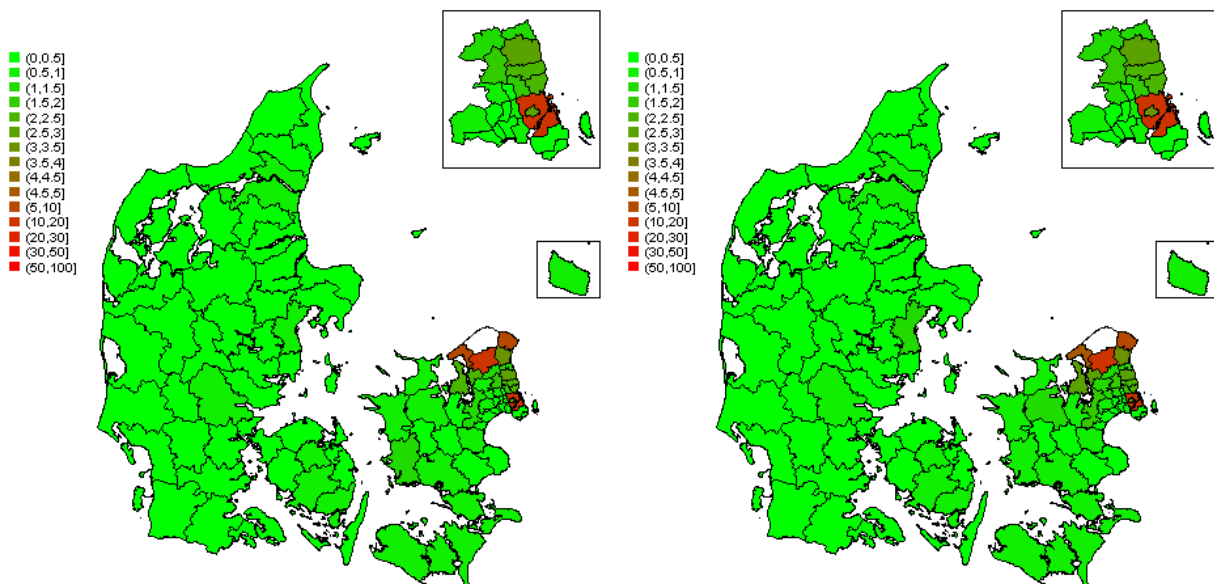
Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.10a og Figur 2.10b illustrerer, hvor personer fra Gribskov Kommune flytter hen henholdsvis historisk og fremskrevet. Både historisk og i fremskrivningen er det de nærliggende kommuner samt Københavns Kommune, som aftager størstedelen af fraflytterne fra Gribskov Kommune.

Figur 2.10. Koncentration af fraflyttere fra Gribskov Kommune fordelt på tilflytningskommuner

a) Historisk: gennemsnit 2000-2012

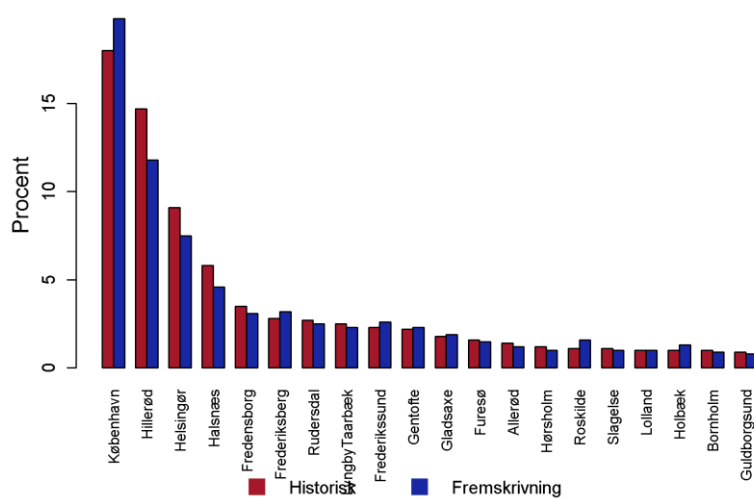
b) Fremskrevet: gennemsnit 2013-2039

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

København, Hillerød og Helsingør er de tre kommuner, som historisk aftager den største andel af fraflyttere fra Gribskov Kommune, jf. Figur 2.11. Som anført tidligere vil de samme tre kommuner også være ophav til den største andel af tilflyttere til Gribskov Kommune fremadrettet.

Figur 2.11. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger fra Gribskov Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende tilflytningskommuner

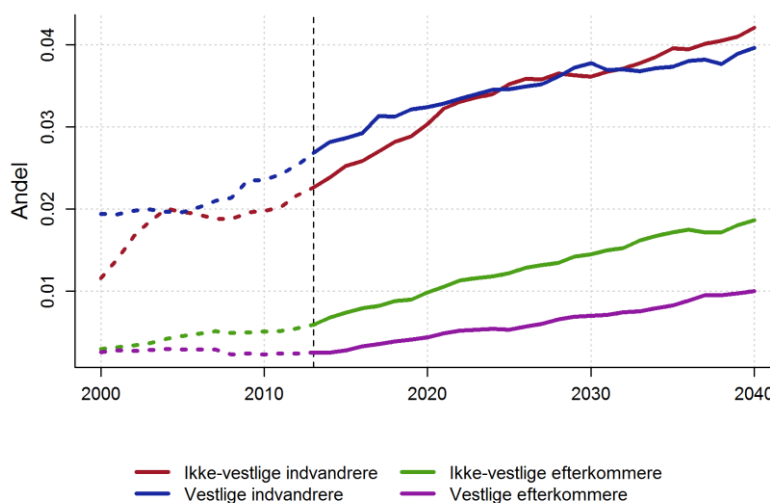

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Historisk er gennemsnitligt 18 pct. af fraflytningen rettet mod Københavns Kommune, mens henholdsvis 14,7, 9,1 pct. og 5,8 pct. af de fraflyttende årligt er flyttet fra Gribskov til Hillerød, Helsingør og Halsnæs Kommune. I fremskrivningen ventes en større andel af fraflytterne at flytte til Københavns Kommune, mens en mindre andel flytter til Hillerød, Helsingør og Halsnæs kommune, sammenholdt med den historiske periode. De kommuner, der modtog flest fraflyttere fra Gribskov Kommune historisk, ventes også at gøre det fremadrettet.

Til- og fraflytningen vil sammen med ind- og udvandringen give anledning til en relativt beskeden ændring i den etniske sammensætning i Gribskov Kommune, jf. Figur 2.12 og Tabel 2.1. Tabel 2.1 viser udviklingen i andelen af indvandrere og efterkommere fordelt på vestlige og ikke-vestlige lande som andel af hele befolkningen i Gribskov, Landsdel Nordsjælland og i hele landet. Andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ventes at stige over tid. Samlet er andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på et lavere niveau sammenholdt med gennemsnittet for Landsdelen Nordsjælland, som er lavere end gennemsnittet for hele landet. Dette mønster ventes også at gøre sig gældende fremadrettet.

Figur 2.12. Udvikling vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, andel af den samlede befolkning i kommunen

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Tabel 2.1 Udvikling i andelen personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Gribskov, Nordsjælland og hele landet

	2013	2020	2040
Dansk oprindelse			
Gribskov	94,2	92,3	89
Nordsjælland	90,6	88,8	85,6
Hele landet	89,3	87,2	83,5
Ikke-vestlige indvandrere			
Gribskov	2,3	3	4,2
Nordsjælland	4,2	4,8	5,5
Hele landet	4,8	5,4	6,3
Vestlige indvandrere			
Gribskov	2,7	3,2	4
Nordsjælland	3	3,7	4,5
Hele landet	3,4	4,2	5,2
Ikke-vestlige efterkommere			
Gribskov	0,6	1	1,9
Nordsjælland	1,8	2,2	3,1
Hele landet	2,2	2,6	3,6
Vestlige efterkommere			
Gribskov	0,2	0,4	1
Nordsjælland	0,4	0,6	1,2
Hele landet	0,4	0,6	1,4

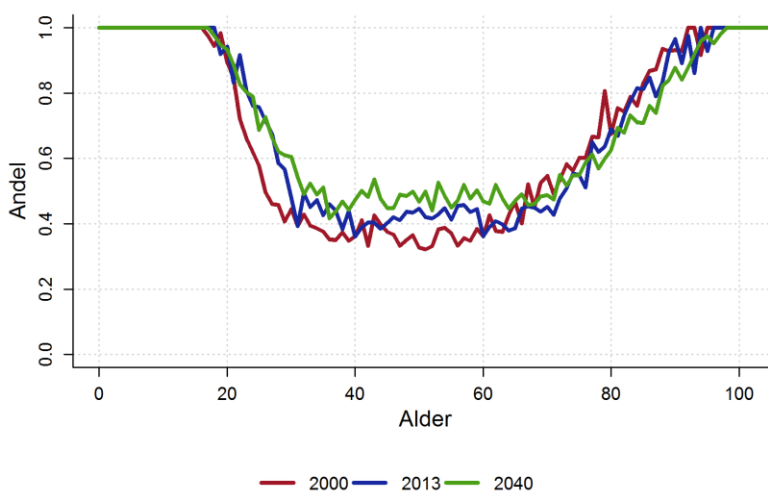
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

2.5 Familiestruktur

På landsplan stiger antallet af enlige familier, mens antallet af par er stabilt omkring det nuværende niveau.⁷ Det stigende antal enlige familier har flere forklaringer. Dels har unge et længere uddannelsesforløb end tidligere og venter med at danne par og stifte familie, og dels er tilværelsen som enlig i højere grad mulig på grund af stigende velstand. For ældre over 67 år skyldes tilværelsen som enlig typisk dødsfald af den ene person i en parfamilie, hvilket betyder, at en større andel af ældre familier udgøres af enlige. Dette modvirkes dog i nogen grad af, at par fremadrettet forventes at leve længere tid sammen, da forskellen mellem mænd og kvinders forventede middellevetid⁸ i højere grad udlignes.

Den ændrede familiestruktur i Gribskov Kommune afspejles i Figur 2.13, der viser enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i henholdsvis 2000, 2013 og 2040. I forhold til år 2000 er tendensen både i 2013 og 2040, at andelen af familier med enlige vil være højere indtil familien opnår en alder⁹ i starten af 60'erne til starten af 70'erne. Herefter er der relativt færre, der lever som enlige i 2013 og 2040 sammenholdt med billedet i 2000, hvilket tilskrives den ovenfor omtalte udvikling i det indbyrdes forhold mellem mænds og kvinders forventede levealder. Det samme mønster gør sig gældende på landsplan¹⁰.

Figur 2.13. Enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i Gribskov Kommune, udvalgte år

Anm.: Enlige omfatter både enlige med og uden børn. Alder for en parfamilie opgøres som gennemsnittet af alderen for de to voksne familiemedlemmer.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

⁷ Kapitel 4.7 i Hansen og Markeprand (2015, pp. 97-100) og kapitel 4.2 i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013, pp. 97-104) redegør uddybende for udviklingen i familiestrukturen på landsplan.

⁸ Kvinders middellevetid er højere end mændenes i Danmark, se evt. figur 4.7 i Hansen og Markeprand (2015)

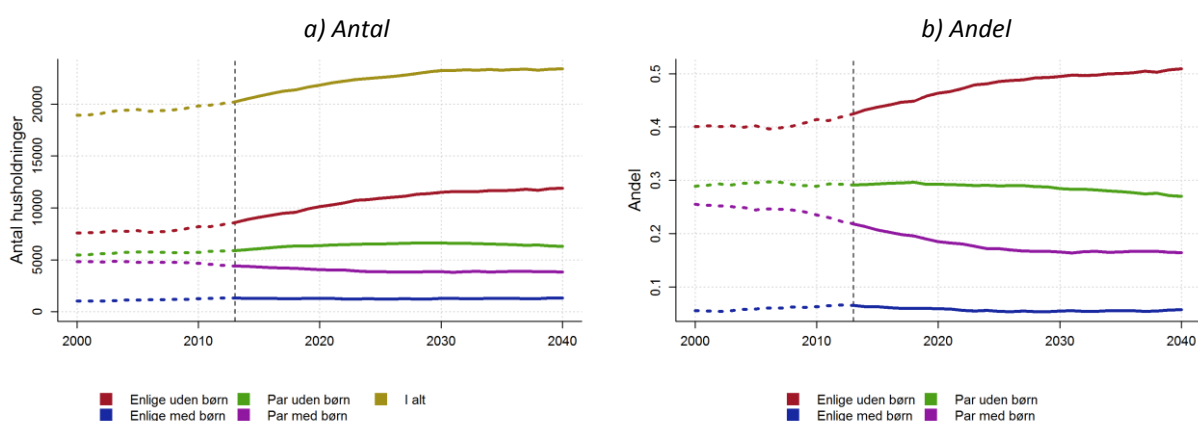
⁹ Familiens alder er defineret ved gennemsnitsalderen af de voksne i husstanden.

¹⁰ Se Figur 4.20 i Hansen og Markeprand (2015)

Det samlede antal af familier bosiddende i Gribskov Kommune var ca. 20.200 i 2013. Frem mod år 2040 forventes befolkningsudviklingen at give anledning til, at antallet af familier øges til omkring 23.400. Ændringen er stort set entydigt forklaret ved et større antal af enlige familier uden børn, jf. Figur 2.14. Antallet af par henholdsvis med og uden børn i Gribskov Kommune er relativt stabilt historisk dog med et mindre fald i antallet af par med børn fra 4.800 til 4.400 i perioden fra 2000 til 2013, og en mindre stigning i antallet af par uden børn fra ca. 5.500 til 5.900 i samme periode. Endelig stiger antallet af enlige med børn historisk fra omkring 1.000 til 1.300 i perioden fra 2000 til 2013. I fremskrivningen ventes antallet af disse tre familietyper at ligge relativt stabilt omkring det historiske niveau, dog så antallet af par med børn ventes at falde til 3.800 og par uden børn stiger til 6.300. Antallet af enlige er historisk steget fra 7.600 til 8.600 i perioden fra 2000 til 2013 og ventes at til et niveau på 11.900 i 2040.

Figur 2.14. Udviklingen i familiestrukturen 2000-2040, Gribskov Kommune, antal familier

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Betegnelsen "uden børn" henviser til, at familien ikke har hjemmeboende børn.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

I Tabel 2.2 fremgår udviklingen i familiestrukturen opgjort på andele for de fire familietyper *enlige uden børn*, *enlige med børn*, *par med børn* og *par uden børn* for henholdsvis Gribskov Kommune, Landsdel Nordsjælland og hele landet. I basisåret 2013 er andelen af enlige familier i Gribskov Kommune 49 pct., hvilket er lidt højere end for Landsdel Nordsjælland (48 pct.), men lidt lavere sammenholdt med hele landet (53,6 pct.), jf. Tabel 2.2. Frem mod 2040 stiger andelen af enlige i Gribskov Kommune og i Landsdel Nordsjælland med mere end 7 procentpoint til hhv. 56,6 pct. og 55,5 pct., mens andelen af enlige på landsplan stiger med mindre end 4,5 procentpoint til 58,2 pct. Gribskov Kommune går dermed fra at være en kommune med et relativt ligeligt forhold mellem parfamilier og enlige, til en overvægt af enlige på sigt, hvilket også gør sig gældende i Landsdel Nordsjælland og i hele landet.

Tabel 2.2. Udvikling i familiestruktur opgjort på andele, procent

	2013	2020	2040
Gribskov			
Enlige uden børn	42,5	46,4	50,9
Enlige med børn	6,6	5,9	5,7
Par uden børn	29,2	29,2	27
Par med børn	21,8	18,5	16,4
Nordsjælland			
Enlige uden børn	40,8	45,5	49,3
Enlige med børn	7,2	6,4	6,2
Par uden børn	27,1	26,7	24,6
Par med børn	24,9	21,4	19,9
Hele landet			
Enlige uden børn	47,3	49,7	52,1
Enlige med børn	6,3	5,9	6,1
Par uden børn	25,6	25,4	23,1
Par med børn	20,9	19,1	18,8

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

3 Befolkningens uddannelsesniveau

I SMILE opdeles befolkningen på højst fuldførte og igangværende uddannelse i henhold til UNI-C's kategorisering, der fremgår af Tabel 3.1.

Tabel 3.1. Oversigt over uddannelseskategorier

<i>Uddannelseskategori</i>	<i>Gruppering</i>
Ukendt	
Grundskole (til og med 9. klasse)	Grundskole
10. klasse	
Almengymnasial uddannelse	Gymnasial uddannelse
Erhvervsgymnasial uddannelse	
Erhvervsfaglig uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse
Kort videregående uddannelse	Kort videregående uddannelse (KVU)
Professionsbachelor	
Mellemlang videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse (MVU)
Universitetsbachelor	
Udelt kandidatuddannelse	
Delt kandidatuddannelse	
Ph.d.	Lang videregående uddannelse (LVU)
Masteruddannelse	

Anm.: I tabellen er uddannelseskategorierne opsat i stigende orden.

Kilde: Tabel 3.1 i Hansen og Markeprand (2015) samt Uni-C's uddannelsesgruppering på hovedgrupper.

For at kunne sammenfatte udviklingen i befolkningens uddannelsesniveau konstrueres et uddannelsesindeks. Til beregning af uddannelsesindekset fordeles befolkningen på uddannelsesgrupperingen i højre søjle i Tabel 3.1. Hver af disse uddannelser tildeles en vægt som angivet i Tabel 3.2. Uddannelsesindekset beregnes ved at summere over de relative andele af befolkningen fordelt på uddannelseskategorierne, hvor disse andele er ganget med vægtene i Tabel 3.2.

Tabel 3.2. Vægtning af uddannelse i uddannelsesindeks

<i>Uddannelse</i>	Grundskole	Gymnasial	Erhv. faglig	KVU	MVU	LVU
<i>Vægt</i>	0	1	2	3	4	5

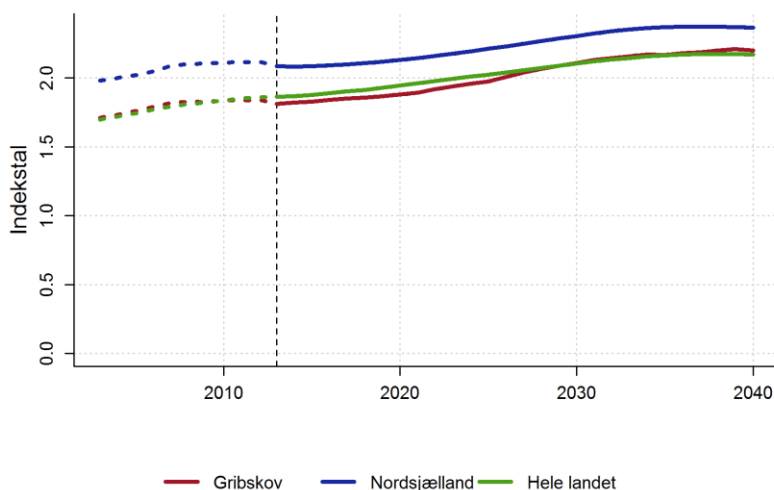
Anm.: Vægtene i denne tabel er en rettelse i forhold til tabel 5.1. i Hansen og Markeprand (2015). I beregningen af uddannelsesindekset i Hansen og Markeprand (2015) anvendes også heltal som vægte i uddannelsesindekset til trods for, at de er angivet i femtedele.

Kilde: Hansen og Markeprand (2015).

Figur 3.1 viser udviklingen i uddannelsesindekset i Gribskov Kommune, Landsdelen Nordsjælland og hele landet for befolkningen i alderen 16-67 år. Både historisk og i fremskrivningsårene ligger

uddannelsesniveaueu sammenfattet ved uddannelsesindeksu på niveau med hele landet, men lavere end i Landsdelen Nordsjælland. Uddannelsesniveaueu venteu at stige i fremskrivningeu både i Gribskov, Landsdel Nordsjælland og i hele landet.

Figur 3.1. Udvikling i uddannelsesindeksu i Gribskov Kommune, Nordsjælland og hele landet, 16-67 år

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Forskellen mellem uddannelsesniveaueu i Gribskov Kommune sammenholdt med Nordsjælland og hele landet skyldes primært forskellen i andelen af personer med en erhvervsfaglig uddannelse. I Gribskov Kommune er andelen af personer i alderen 16-67 år med en erhvervsfaglig uddannelse 37 pct. i 2013, mens gruppen udgør omkring 30 pct. i Landsdel Nordsjælland og 32 pct. på landsplan, jf. Tabel 3.3. Andelen med en lang videregående uddannelse er omvendt lavere i 2013, end hvad der er gældende både i landsdelen og nationalt. Selvom uddannelsesniveaueu venteu at stige i Gribskov Kommune, venteu der stadig at være en forskel i uddannelsesniveaueu i Landsdel Nordsjælland og Gribskov, om end niveauerne nærmer sig hinanden i slutningeu af fremskrivningeu. Det venteu i særlig grad i Gribskov Kommune, at andelen af personer i alderen 16-67 år i højere grad vil opnå en længerevarende videregående uddannelse, mens færre vil opnå en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Eksempelvis venteu det, at andelen med en lang videregående uddannelse mere end fordobles fra ca. 5,4 pct. i 2013 til 14,1 pct. i 2040, mens andelen med en erhvervsfaglig uddannelse venteu at falde med mere end en fjerdel fra ca. 37,4 pct. i 2013 til 26,3 pct. i 2040.

Tabel 3.3. Befolkningen opdelt på højest fuldførte uddannelse, 16-67 år, procent

	2013	2020	2040
Grundskole			
Gribskov	30,8	29,4	26,6
Nordsjælland	27,7	27,3	26,5
Hele landet	31,5	30,3	28,9
Gymnasial uddannelse			
Gribskov	6,8	9,1	9
Nordsjælland	8,5	10,3	9,4
Hele landet	9,2	10,3	9,9
Erhvervsfaglig uddannelse			
Gribskov	37,4	33,5	26,3
Nordsjælland	30,3	26,7	20,7
Hele landet	31,5	28,8	22,8
KVU			
Gribskov	4,6	4,7	4,8
Nordsjælland	5,1	5	4,7
Hele landet	4,8	4,9	4,8
MVU			
Gribskov	15,1	16,2	19,2
Nordsjælland	17	17,2	18,7
Hele landet	15,3	16,1	18,7
LVU			
Gribskov	5,4	7,1	14,1
Nordsjælland	11,5	13,4	20
Hele landet	7,7	9,6	14,8

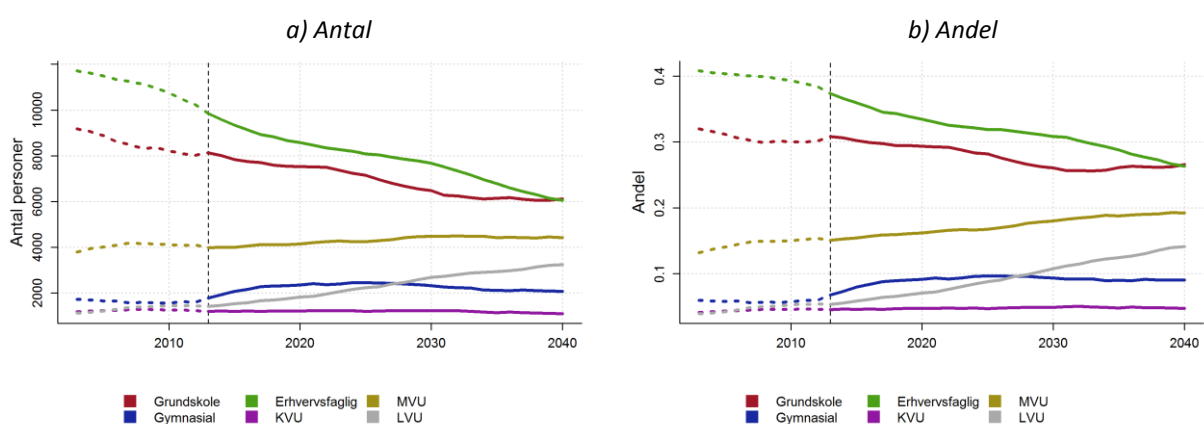
Kilde: Egne beregninger på SMILE

Figur 3.2 viser forventningen til udviklingen i henholdsvis antallet og andelen af personer i alderen 16-67 år fordelt på højest fuldførte uddannelse i Gribskov Kommune. Det forventes, at antallet og andelen af personer med en videregående uddannelse vil øges fremadrettet, mens personer, der højst har fuldført en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse ventes at falde både som andel og i antal. Ændringen i befolkningens uddannelsesbaggrund skyldes, at de nyere generationer, som generelt har længere uddannelser, erstatter ældre generationer, der typisk har en kortere uddannelse. Endvidere har tilbøjeligheden til at starte på en videregående uddannelse historisk været stigende på landsplan.

Historisk har der været en større fraflytning end tilflytning af personer med en grundskole eller gymnasial uddannelse, mens det omvendte typisk har gjort sig gældende for personer med en højere uddannelse. Denne tendens ventes at fortsætte fremadrettet, jf. Figur 3.3. Generelt vil der være en positiv nettotilflytning af personer med enten en kort, mellemlang eller en lang videregående uddannelse samt personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Tendensen er således konsistent med opgørelsen af nettotilflytningen fordelt på alder i Figur 2.7 og tilsiger, at fraflytning af unge med en grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse typisk er forbundet med, at de unge starter på en

erhvervsfaglig eller videregående uddannelse i en anden kommune. Der er endvidere en udpræget tendens til, at befolkningen næsten 20 år efter færdiggørelsen af grundskolen vil være bosiddende i samme landsdel eller kommune, hvor grundskolen afsluttedes¹¹. Selvom der i starten af livsforløbet sker en fraflytning, vil der altså være en tendens til, at de personer flytter tilbage til ophavskommunen efter kortere eller længere tids ophold i andre kommuner. Tendensen afhænger af oprindelseskommune, tilflytningskommuner og ikke mindst tid siden fraflytning fra oprindelseskommunen. Mønsteret er konsistent med en positiv nettotilflytning af personer med et højere uddannelsesniveau. I øvrigt gælder på landsplan, at mobiliteten på tværs af kommunegrænser er stigende i uddannelsesniveaet og i graden af tilknytning til arbejdsmarkedet¹². Dette tilsiger dog ikke i sig selv, at nettotilflytningen af højt uddannede er positiv.

Figur 3.2. Antal personer opdelt på højest fuldførte uddannelse i Gribskov Kommune, 16-67 år

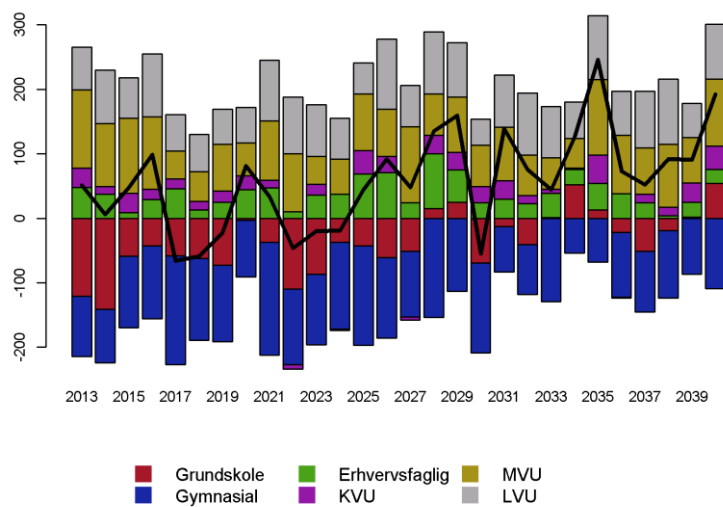
Anm.: Grundskole indeholder både ukendte, grundskole og tiende klasse; Gymnasial er almen og erhvervgymnasial uddannelse; kortere videregående uddannelser (KVVU) er med varig mellem 2 og 3 år; mellemlang videregående uddannelser (MVU) indeholder professions- og universitetsbachelorer. Lang videregående uddannelse (LVU) indeholder universitetskandidater, ph.d.-uddannelser og Master-uddannelser. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

¹¹ Momentum (2014).

¹² Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.34.

Figur 3.3. Forventet nettotilflytning opdelt på højest fuldførte uddannelse i Gribskov Kommune, antal personer, 16-67 år

Anm.: Nettotilflytningen er antallet af personer der flytter bopæl til kommunen fratrukket antallet af personer der flytter bopæl fra kommunen.

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

4 Arbejdsmarkedet

I dette afsnit sammenlignes den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning. Udviklingen kan dels opgøres i *niveauet* for arbejdsmarkedstilknytningen og dels i den *relative andel* af en given population i forskellige arbejdsmarkedskategorier. Niveauet er centralt i forhold til skatteprovenu og offentlige udgifter mv., mens de relative andele korrigerer for udviklingen i de demografiske komponenter. De relative andele udtrykker således bedre de adfærdsmæssige aspekter af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning og beskriver dermed potentialet for politiske tiltag, der har til formål at ændre en uhensigtsmæssig udvikling.

I Gribskov Kommune var antallet af personer i arbejdsstyrken relativt stabilt indtil midten af 00'erne, hvorefter den har været faldende, jf. Figur 4.1a. Faldet finder både sin forklaring i den demografiske udvikling, en faldende andel af unge i arbejdsstyrken, jf. Figur 4.3, og i ændringen af det økonomiske klima i 2008. Arbejdsstyrken ventes også at være faldende i perioden frem til 2040. Således forventes arbejdsstyrken i aldersgruppen 16-67 år at falde fra 17.400 i 2013, til 17.200 i 2020 og 16.000 i 2040. Beskæftigelsen i aldersgruppen 16-67 år har ligeledes været faldende siden krisen i 2008, og ventes at falde yderligere i fremskrivningsårene fra cirka 16.400 i 2013 til godt 14.300 personer i 2040. Faldet i beskæftigelsen efter 2008 er betydeligt mere udtalt end nedgangen i arbejdsstyrken, hvilket skal tilskrives, at beskæftigelsen er betydeligt mere konjunkturfølsom.

Udviklingen i arbejdsstyrken og beskæftigelsen afspejler den demografiske udvikling. Befolkningen i alderen 16-67 år ventes at falde med godt frem 12,7 pct. mod år 2040 relativt til niveauet i år 2013. Nedgangen i befolkningen er dermed mere udtalt end nedgangen i både arbejdsstyrken og beskæftigelsen, hvilket udmønter sig i, at beskæftigelsesfrekvensen¹³ og erhvervsfrekvensen¹⁴ for de 16-67-årige er stigende gennem stort set hele fremskrivningen, jf. Figur 4.1b. Et stigende uddannelsesniveau bidrager således sammen med den gradvist voksende pensionsalder og forkortelse af efterlønsperioden til at øge befolkningens erhvervstilknytning over tid.

I Tabel 4.1 ses beskæftigelsesfrekvensen og erhvervsfrekvensen i Gribskov Kommune, i Nordsjælland og i hele landet for årene 2013, 2020 og 2040. Her fremgår det, at Gribskov Kommune ventes at klare sig bedre end udviklingen på landsplan, men lidt værre end Landsdel Nordsjælland over hele fremskrivningsperioden, når erhvervsfrekvensen, beskæftigelsesfrekvensen og ledigheden betragtes.

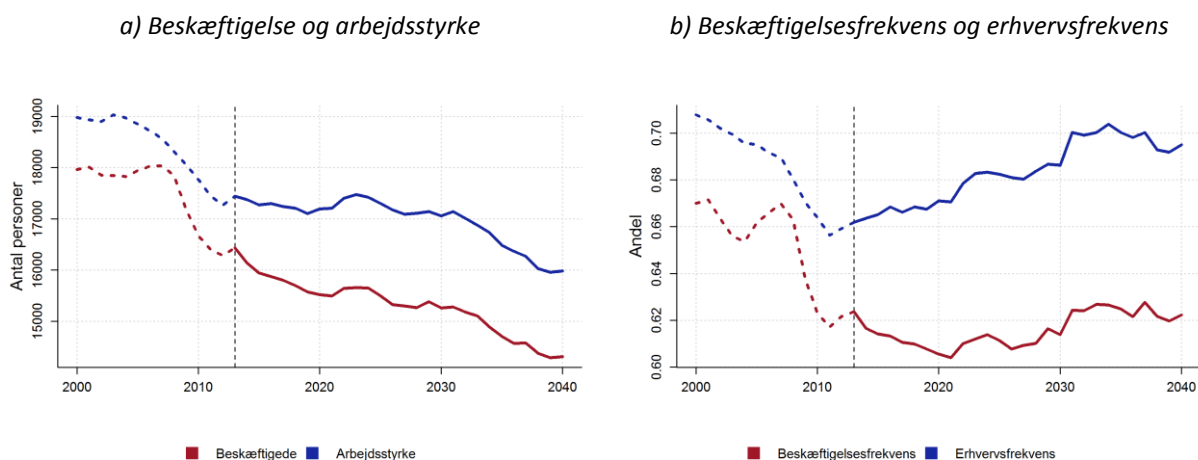
---

¹³ Beskæftigelsesfrekvensen beregnes her som antallet i beskæftigelse delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år.

¹⁴ Erhvervsfrekvensen beregnes som antallet i beskæftigelse samt ledige på henholdsvis dagpenge eller kontanthjælp delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år. I SMILE kan en person kun tilhøre en kategori på et givet tidspunkt. Derfor skal der tages forbehold for, at studerende, som har job ved siden af studierne, ikke indregnes i arbejdsstyrken.

Figur 4.1. Beskæftigelse og arbejdsstyrke samt beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen i alderen 16-67 år, personer

Anm.: Beskæftigede indeholder selvstændige, lønmodtagere og personer på syge- eller barseldagpenge, der er fraværende fra beskæftigelse primo året. Arbejdsstyrken består af beskæftigede og ledige. Som følge af Tilbagetrækningsreformen hæves folkepensionsalderen gradvist til 67 år i 2022 og levetidsindekseres efterfølgende fra 2030. DREAM (2014) skønner den forventede folkepensionsalder til 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040. Endvidere sker en gradvis reduktion af længden af efterlønsperioden til tre år. Det bemærkes, at figuren ikke tager højde for den fulde effekt på beskæftigelsen og arbejdsstyrken af øget tilbagetrækningsalder, da den maksimale aldersgrænse er fastholdt på 67 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.1. Beskæftigelsesfrekvens, erhvervsfrekvens og ledighed, 16-67 år, procent

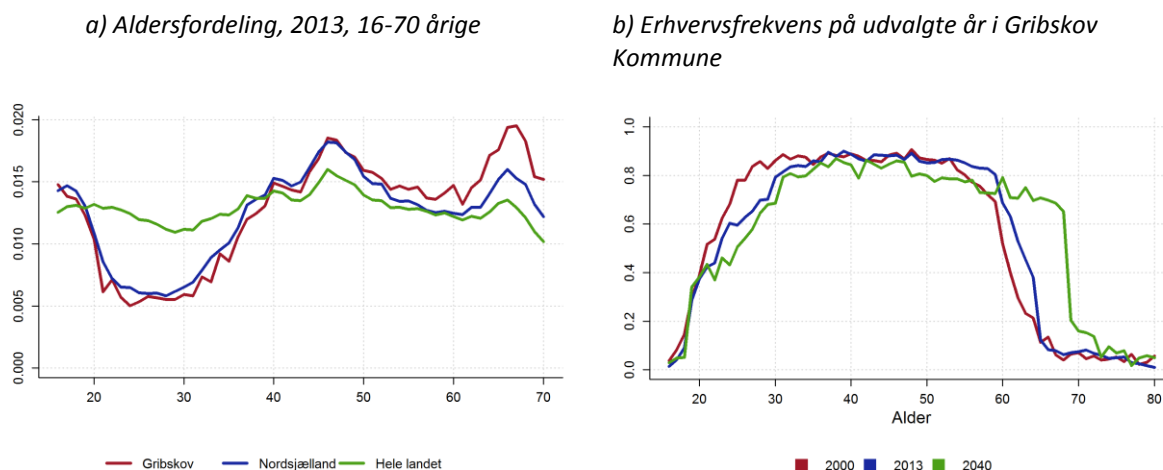
	2013	2020	2040
Beskæftigelsesfrekvens			
Gribskov	62,4	60,6	62,2
Nordsjælland	63,3	61,4	62,4
Hele landet	57,9	58	59,5
Erhvervsfrekvens			
Gribskov	66,2	67,1	69,5
Nordsjælland	67	67,6	69,4
Hele landet	62,6	64,5	66,8
Ledighed			
Gribskov	5,8	9,8	10,5
Nordsjælland	5,5	9,1	10,1
Hele landet	7,4	10,1	10,8

Anm.: Ledigheden er beregnet som andelen af ledige ud af den samlede arbejdsstyrke. Erhvervsfrekvensen og beskæftigelsesfrekvensen er defineret i fodnote 13 og 14.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Befolkningens alderssammensætning i Gribskov Kommune vil bidrage til at trække den gennemsnitlige erhvervsfrekvens op, idet der er en mindre andel under 30 år, hvor erhvervsfrekvensen er relativt lav, i forhold til hele landet, jf. Figur 4.2a. Desuden viser Figur 4.2b, at erhvervsfrekvensen for ældre i alderen 65-68 år forventes at være betydeligt højere i 2040 som følge af arbejdsmarkedsreformer, som beskrives nærmere nedenfor.

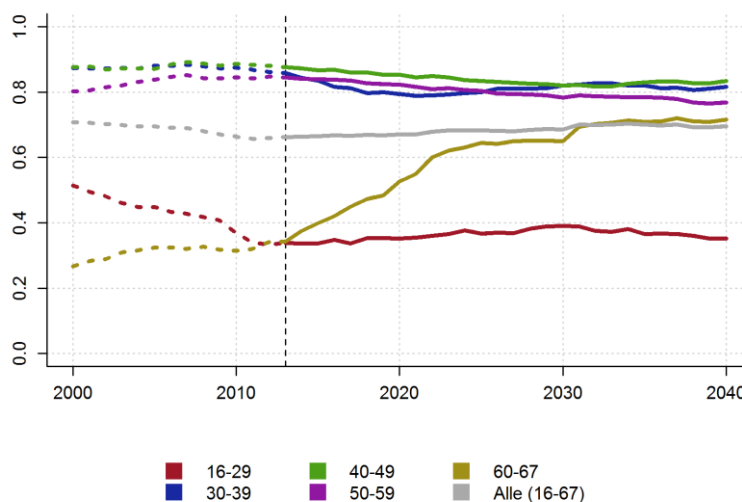
Figur 4.2. Befolkningens aldersfordeling og aldersopdelt erhvervsfrekvens

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

Med Velfærdsaftalen og Tilbagetrækningsreformen hæves pensionsalderen og efterlønsalderen. Pensionsalderen hæves gradvist til 67 år i 2022, mens efterlønsalderen gradvist hæves til 64 år i 2023. Herefter levetidsindekseres både efterløns- og pensionsalderen, således at den forøges i takt med at middellevetiden stiger. Dette forventes at have en væsentlig betydning for de 60-67 åriges arbejdsmarkedstilknytning, jf. Figur 4.2b. Arbejdsmarkedstilknytningen for denne aldersgruppe har historisk fulgt en opadgående tendens fra år 2000, jf. Figur 4.3. Den accelererer dog fremover. Således stiger andelen af 60-67 årige i arbejdsstyrken fra ca. 30 pct. i 2013 til omkring 50 pct. i 2020 og stabiliseres først efter 2030 på et niveau tæt på 70 pct. Den første acceleration skyldes, at efterlønsalderen steg allerede i 2014. Udviklingen fremover styrkes på den ene side på grund af den fortsatte stigning i tilbagetrækningsalderen og forkortelse af efterlønsperioden og på den anden side fordi, at antallet af medlemmer af efterlønsordningen falder for fremtidige generationer. Baseret på 2013-tal er ca. 55 pct. af de 59-årige på landsplan tilmeldt efterlønsordningen, mens denne andel er nærmere 30 pct. for de 50-årige. Overordnet er aldersstrukturen i erhvervsdeltagelsen relativt ensartet på tværs af geografi, jf. Tabel 9.2 i appendiks.

Figur 4.3. Aldersopdelt erhvervsfrekvens, Gribskov Kommune

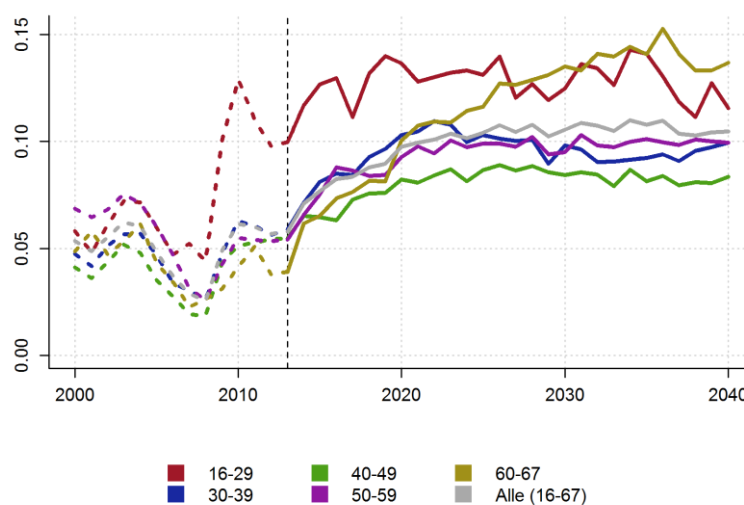

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Den samlede ledighed i for personer i alderen 16-67 år i Gribskov Kommune ventes at stige fra 5,4 pct. i 2013 til 9,8 pct. i 2020 og 10,5 pct. i 2040, jf. Figur 4.4 og Tabel 4.1. I 2013 er ledigheden på niveau med ledigheden i Landsdel Nordsjælland og lavere end gennemsnittet for hele landet. I fremskrivningsårene ventes ledigheden at være mere på niveau med landsgennemsnittet og lidt højere end i Landsdel Nordsjælland.

I alle alderskategorier ventes ledigheden i fremskrivningsårene at ligge over udgangsniveauet i 2013, jf. Figur 4.4. Ledigheden for personer i alderen 60-67 år ventes at stige markant fra ca. 6 pct. i 2013 til omkring 14 pct. i 2040, hvilket også trækker det generelle ledighedsniveau op. Udviklingen skyldes som tidligere nævnt forringede muligheder for at gå på efterløn og folkepension som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de nyere generationer. Historisk er det særligt personer, som har været ledige, der har benyttet sig af efterlønsordningen til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. De forringede muligheder for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet resulterer derfor ikke alene i en højere beskæftigelse, men også i en højere ledighed, fordi de personer, som vil trække sig fra arbejdsmarkedet tidligere, også typisk har en lavere arbejdsmarkedstilknytning. Derfor finder man også samme mønster i Landsdel Nordsjælland og hele landet, jf. Tabel 4.1. Også fordelt på alder er ledigheds mønsteret forholdsvis ensartet mellem Gribskov Kommune, Nordsjælland og landet som helhed, jf. Tabel 9.3 i appendikset.

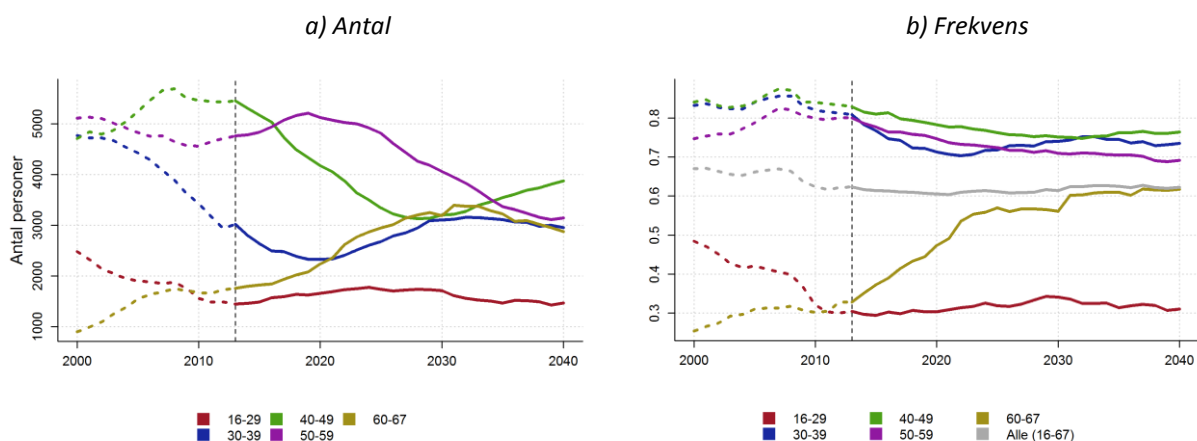
Figur 4.4. Ledighedsandel opdelt på aldersgrupper, Gribskov Kommune

Anm.: Ledigheden er defineret som i Tabel 4.1. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 4.5a viser beskæftigelsen fordelt på aldersgrupper i Gribskov Kommune, hvor beskæftigelsen varierer over tid i de forskellige alderskategorier. Det fremgår af Figur 4.5b, at beskæftigelsesfrekvensen er en smule aftagende i de fleste alderskategorier, men i et relativt beskedent omfang og ellers er stabil i fremskrivningsårene. Det vidner om, at udviklingen i antallet af beskæftigede fordelt på alder i Figur 4.5a er et udtryk for demografiske ændringer fremfor adfærsændringer. Her udgør de 60-67 årige en markant undtagelse, fordi både antallet og andelen af personer i beskæftigelse stiger betydeligt for denne gruppe gennem fremskrivningen. Det skyldes for det første, at erhvervsdeltagelsen i denne aldersgruppe ventes at øges som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de senere generationer. For det andet ventes beskæftigelsen at stige for personer i aldersgruppe 60-67 år, da befolkningens aldring tilsiger, at der fremadrettet forventes flere i denne aldersgruppe, jf. Figur 2.2. I det samlede billede betyder de svagt faldende beskæftigelsesfrekvenser i aldersgrupperne 30-59 år samt den stigende erhvervsfrekvens for aldersgruppen 60-67 år, at beskæftigelsesfrekvensen for alle aldre (16-67 år) ventes at være stabil omkring niveauet fra 2013 gennem hele fremskrivningen, jf. Figur 4.5b.

Figur 4.5. Aldersfordelt beskæftigelse i Gribskov Kommune, antal og frekvenser

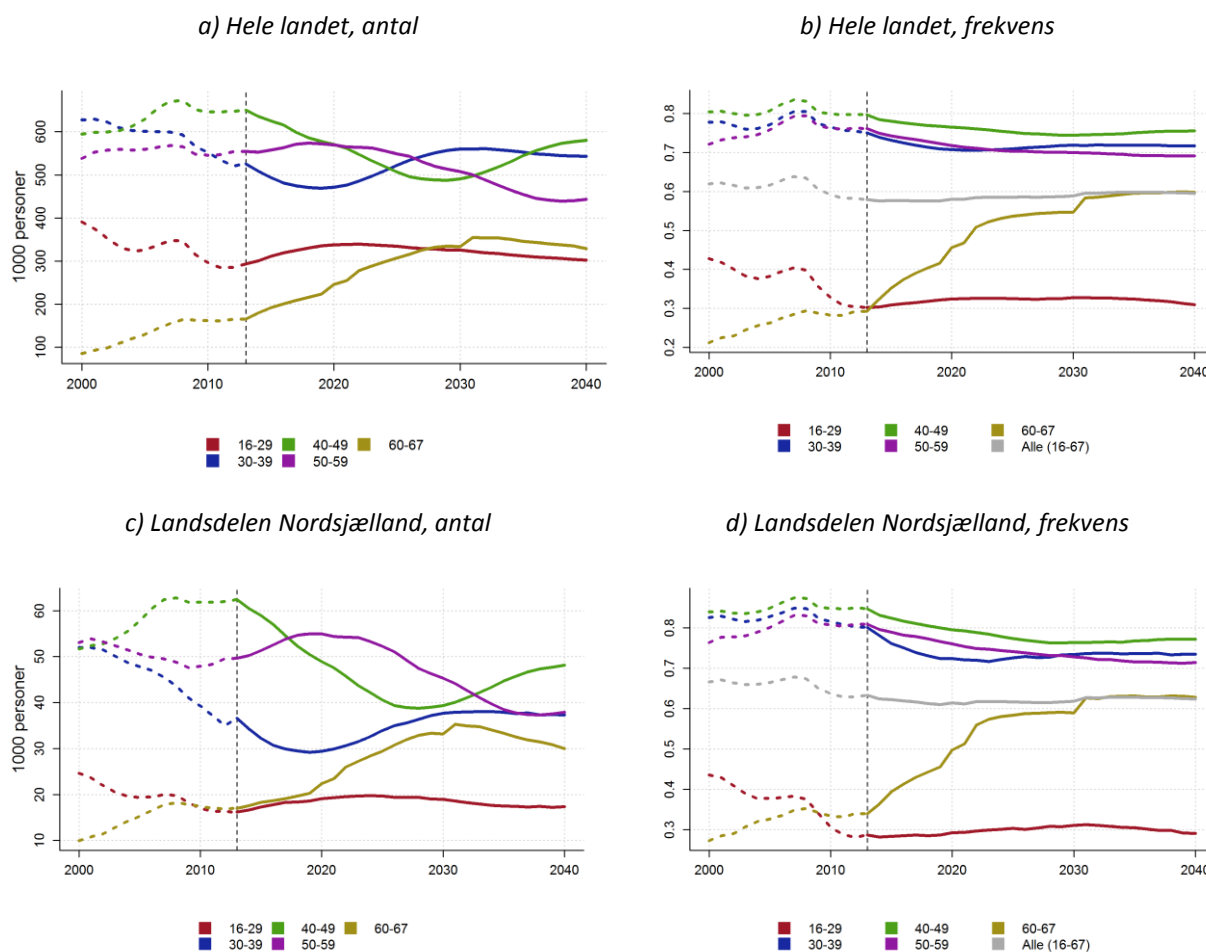
Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Sammenholdes udviklingen i beskæftigelsen med hele landet og landsdelen Nordsjælland, fremgår det, at udviklingen i beskæftigelsen i Gribskov Kommune både historisk og fremadrettet følger mønsteret for beskæftigelsen såvel i landsdelen som på landsplan, jf. Figur 4.5 og Figur 4.6. For udvalgte år er den aldersfordelte beskæftigelse såvel i antal som i frekvenser sammenholdt mellem de tre geografiske områder i Tabel 9.1 i appendiks.

Betragtes hele befolkningens socioøkonomiske tilhørsforhold både inden og uden for arbejdsstyrken, jf. Figur 4.7, opnås et mere fuldstændigt billede af erhvervsdeltagelsen i forhold til ovenstående. Det samlede antal beskæftigede ventes at falde fra godt 16.800 personer i 2013 til 16.000 personer i 2020 og 15.500 personer i 2040. Antallet af studerende ventes at falde marginalt fra omkring 7.800 personer i 2013 til 7.500 personer i 2040. Hertil bemærkes, at børn i alderen 6-15 år også klassificeres som "Studerende". Antallet af kontanthjælpsmodtagere uden tilknytning til arbejdsmarkedet ventes at stige svagt fra på knap 600 personer i 2013 til over 900 personer i 2040. Antallet af førtidspensionister ventes i fremskrivningen at stige fra ca. 1.400 personer i 2013 til 1.900 personer i 2040. Dette er til trods for førtidspensionsreformen, som markant indskrænker mulighederne for at tildele førtidspension til personer under 40 år.

Figur 4.6. Aldersfordelt beskæftigelse i hele landet og Landsdel Nordsjælland, 1.000 personer og frekvenser

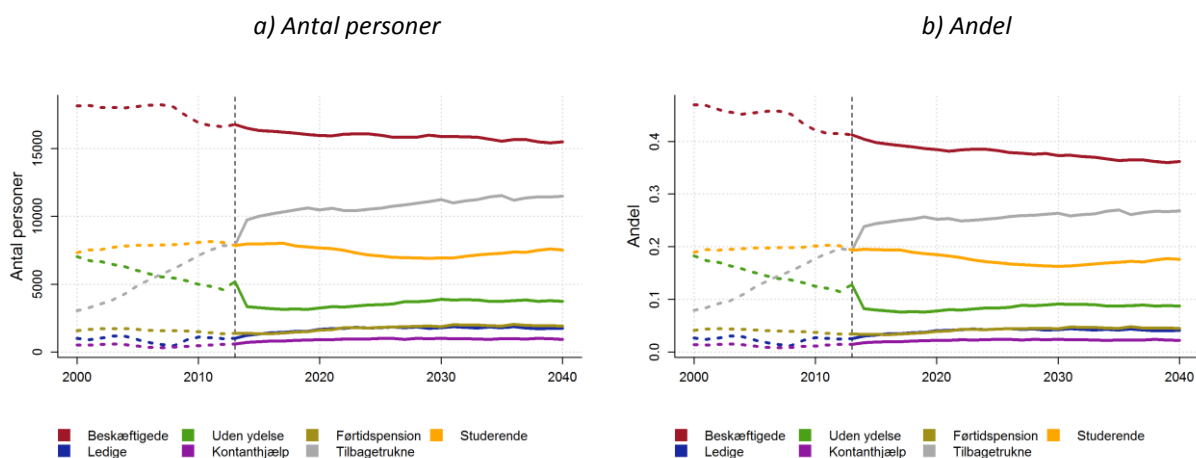

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilder: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Antallet af tilbagetrukne, dvs. folkepensionister og efterlønsmodtagere, stiger i den historiske periode fra godt 3.000 personer i 2000 til 7.900 personer i 2012. Stigningen i antallet af tilbagetrukne aftager omkring 2012, hvilket skyldes, at antallet af efterlønsmodtagere begynder at falde. Faldet i antallet af efterlønsmodtagere skyldes dels forkortelsen af efterlønsperioden og dels, at senere generationer har en lavere tilknytning til efterlønsordningen. Antallet af folkepensionister fortsætter med at øges i fremskrivningen, men hoppet fra 2013 til 2014 skyldes en omklassificering af personer, som ikke modtager ydelser til modtagere af folkepension. Antallet af tilbagetrukne ventes fremadrettet at stabilisere sig omkring et niveau på ca. 11.500 personer. Antallet af personer uden ydelser er historisk faldet fra omkring 7.000 personer i 2000 til knap 5.200 personer i 2013, men ventes at stabiliseres på et niveau omkring 3.800 personer i fremskrivningsårene. Hertil bemærkes, at også børn under 6 år klassificeres som "Uden ydelser".

Figur 4.7. Befolkningen opdelt på arbejdsmarkedskategorier, alle aldersgrupper, Gribskov Kommune

Anm.: Tilbagetrukne omfatter både efterlønsmodtagere og folkepensionister. Ledige omfatter ledige, der modtager dagpenge eller kontanthjælp. Kontanthjælpskategorien omfatter modtagere af kontanthjælp, der vurderes at have andre problemer end ledighed. Antallet af tilbagetrukne stiger markant i første fremskrivningsår, hvilket skal tilskrives, at personer over 64 år, som ikke modtager ydelser, kategoriseres som "uden ydelser" i den historiske periode, men som folkepensionister i fremskrivningsperioden. Studerende omfatter personer helt ned til 6 års alderen, mens personer uden ydelser omfatter alle børn under 6 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.2 opsummerer befolkningens fordeling på arbejdsmarkedskategorier for alle aldre i Gribskov Kommune og sammenholder udviklingen med landsdelen og på landsplan. Tallene her og Figur 4.7b nuancerer Tabel 4.1 og Figur 4.7a. Det fremgår af Tabel 4.2, at andelen af tilbagetrukne i Gribskov Kommune fremadrettet er væsentligt højere end i Landsdel Nordsjælland og landet som helhed. Den større andel af tilbagetrukne vil primært være på bekostning af andelen af beskæftigede og studerende¹⁵. Det skal i øvrigt bemærkes, at beskæftigelsesandelen for den samlede befolkningen udvikler sig i modsat retning af beskæftigelsen vurderet alene for personer i alderen 16-67 år, jf. Tabel 4.1.

¹⁵ Tilbagetrukne stiger også på bekostning af personer uden ydelser. Det skyldes primært en omkategorisering i 2013 af personer over 64 årige uden ydelser til folkepensionister. Personer uden ydelser ventes at stige i perioden fra 2014 til 2040 efter omkategoriseringen er indtruffet.

Tabel 4.2. Befolkning opdelt i andele på arbejdsmarkedskategorier i Gribskov Kommune, i Landsdel Nordsjælland og i hele landet, alle aldre, procent

	2013	2020	2040
Beskæftigede			
Gribskov	41,2	38,4	36,2
Nordsjælland	41,1	39,4	37,9
Hele landet	39,6	38,8	37,8
Ledige			
Gribskov	2,5	4,0	4,1
Nordsjælland	2,3	3,9	4,1
Hele landet	3,1	4,3	4,5
Uden ydelse			
Gribskov	12,8	7,8	8,7
Nordsjælland	13,9	8,8	9,8
Hele landet	13,7	10,0	10,6
Kontanthjælp			
Gribskov	1,5	2,2	2,2
Nordsjælland	1,3	2,2	2,3
Hele landet	2,0	2,5	2,6
Førtidspension			
Gribskov	3,4	3,9	4,5
Nordsjælland	3,0	3,4	4,2
Hele landet	4,1	4,1	4,4
Tilbagetrukne			
Gribskov	19,4	25,2	26,8
Nordsjælland	16,8	21,7	21,9
Hele landet	15,5	18,9	18,8
Studerende			
Gribskov	19,3	18,5	17,6
Nordsjælland	21,4	20,7	19,9
Hele landet	21,9	21,4	21,2

Anm.: Bemærk at andelen af beskæftigede og ledige her er beregnet som andel af hele befolkningen i alle aldre. Ledigheden i Tabel 4.1 er defineret som andel af arbejdsstyrken, mens andelen af ledige her er defineret som andel af hele befolkningen. Endvidere stiger andelen af tilbagetrukne markant fra 2013 til 2020, men andelen uden ydelser falder markant i samme periode. Grunden hertil er forklaret i figurteksten til Figur 4.7. Studerende indeholder også grundskoleelever i alderen 6 år og opefter.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

5 Udviklingen i bolig efterspørgslen

SMILE fremskriver antallet af familier og i udgangspunktet tildeles hver familie netop én bolig i modellen. I virkeligheden kan en bolig imidlertid huse flere familier. I år 2013 er der således ca. 17.500 boliger og 20.200 familier i Gribskov Kommune, hvorfor hver bolig i gennemsnit bebos af 1,15 familier. På landsplan rummer en bolig i gennemsnit ca. 1,1 familie, idet antallet af boliger i år 2013 er godt 2.620.000, mens antallet af familier er tæt på 2.880.000. Skønnet over det fremtidige antal boliger er opnået ved, at det forventede antal familier normeres med forholdet mellem antallet af boliger og familier i fremskrivningens startår 2013. Der beregnes en skaleringsfaktor for alle kombinationer af beskrivende boligkarakteristika og familietyper, herunder for hver kommune.

I det følgende betragtes forventningen til antallet af boliger karakteriseret ved henholdsvis boligtype og -art samt størrelsen på boligen og boligens bystørrelse udtrykt ved indbyggertallet for boligens beliggenhed. Type- og arts klassifikationen repræsenterer boligmassens mest centrale karakteristika, der omfatter kategorierne anført i Tabel 5.1.

Tabel 5.1. Kategorier af boligtyper og boligarter

<i>Boligtype</i>	<i>Boligart</i>
Ejebolig	Parcelhus
Almen bolig	Rækkehus
Andelsbolig	Stuehus
Offentlig udlejningsbolig	Etagebolig
Privat udlejningsbolig	Døgninstitution (eks. plejehjem)
	Erhvervsbolig
	Kollegium
	Fritidshus
	Anden helårsbeboelse

Anm.: Parcelhuse, rækkehuse, stuehuse og etageboliger udgør de mest udbredte anvendelsesformer, hvorfor de øvrige boligartskategorier i dette kapitel er sammenlagt under betegnelsen "andet".

Kilde: Egen tilblivelse.

Det skønnes, at det samlede boligbehov i Gribskov Kommune vil stige gradvist fremadrettet fra et niveau på ca. 17.500 boliger i 2013 til et niveau på 21.100 boliger i 2040. Udviklingen afspejler dermed stigningen i antallet af familier, jf. Figur 2.14, herunder stigningen i andelen af enlige. Endvidere ventes en forskydning i boligmassens sammensætning på karakteristika, hvilket overordnet indebærer en forholdsmæssig større søgning mod almene boliger og private udlejningsboliger på bekostning af ejerboliger. Opgjort på boligart er der fortrinsvis tale om en stigning i efterspørgselsandelen efter rækkehuse og etageboliger, mens den relative efterspørgsel efter parcelhuse og fritidshuse er faldende. I overensstemmelse med udviklingen i befolkningens præferencer vedrørende boligtype og -art ventes en stigende efterspørgsel boliger i alle størrelse og tilgængelige bystørrelser, men særligt efter boliger med et areal under 100 m² beliggende i byområder med mere end 1.000 indbyggere.

Fordelingen af boligbehovet på underliggende karakteristika afspejler i vidt omfang befolkningens uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning samt familie- og aldersstruktur¹⁶. I de følgende afsnit relateres befolkningens boligpræferencer med den adfærd, der på landsplan kendetegner forholdet mellem boligstruktur og underliggende demografiske og socioøkonomiske karakteristika. Endvidere forklares den indbyrdes sammenhæng mellem de enkelte boligkarakteristika ligeledes ud fra de nationale tendenser. Det er vigtigt at bemærke, at befolkningens gennemsnitlige præferencer kan afvige fra, hvad der observeres på kommunalt plan, idet særlige forhold kan gøre sig gældende lokalt, eksempelvis grundet det indbyrdes prisforhold mellem boligarter. Eksempelvis vil et parcelhus typisk være genstand for relativt større søgning for en enlig familie uden for storbykommunerne og det tilhørende opland. I de pågældende områder er der således ikke nødvendigvis en væsentlig forskel i præferencerne for parcelhuse mellem enlige og parfamilier, selvom dette gør sig gældende på landsplan. Selvom det følgende ikke kvantificerer det estimerede forhold mellem demografiske og socioøkonomiske baggrundskarakteristika på den ene side og boligvalg på den anden side på kommunalt plan, omtales løbende hvorledes søgningen mod de enkelte boligkarakteristika overordnet er estimeret i Gribskov Kommune. Dvs. beskrivelsen redegør ikke i detaljeret form for de betingede boligvalg på kommunalt plan, men omtaler i stedet præferencerne i kommunen på tværs af samtlige underliggende karakteristika.

5.1 Boligtype

Valget af boligtype afhænger af en række underliggende karakteristika for familien og dens medlemmer, hvilket er uddybet i kapitel 3 i Hansen et al. (2013). I det følgende fremhæves en række af de mest væsentlige underliggende karakteristika og uddybes, hvordan disse karakteristika isoleret set præger flyttemønstre og boligvalg i SMILE, men listen er ikke udtømmende:

- Alder
- Familiestruktur
- Oprindelse
- Uddannelsesniveau
- Arbejdsmarkedstilknytning

De enkelte karakteristika beskrives ud fra den forudsætning, at en familie ellers følger det gennemsnitlige adfærdsmønster på tværs af øvrige karakteristika. Beskrivelsen vil derfor dække over en underliggende variation. Eksempelvis er der i gennemsnit større sandsynlighed for, at en parfamilie flytter i en ejerbolig frem for andre boligtyper, men betragtes alene parfamilier over 75 år, er sandsynligheden for, at der vælges en ejerbolig mindre end, hvad er tilfældet for den gennemsnitlige parfamilie.

Alderen i Gribskov Kommune ventes generelt at stige. Det har betydning for boligtypepræferencerne, fordi alderen er med til at bestemme, om en familie vælger at flytte, om familien flytter til en ny kommune og hvilken boligtype familien vælger at flytte til. Den generelle flyttetilbøjelighed er typisk højst omkring 25-års alderen, men vil herefter monotont aftage indtil en mindre stigning indtræder omkring 80-års alderen. Sandsynligheden for at flytte til en ny kommune er generelt også faldende med alderen. Alderen er også et vigtigt parameter, når valget af boligtype skal træffes. Eksempelvis

---

¹⁶ Se kapitel 3.6 i Hansen og Markeprand (2015) for en uddybelse heraf.

er ejerboliger relativt populære for yngre familier, mens offentlige udlejningsboliger er relativt populære for familier i pensionsalderen. Derimod er private udlejningsboliger populære blandt både yngre og ældre familier¹⁷.

Familiestrukturen ventes at forskydes over mod en større andel af enlige familier, mens andelen af par omvendt falder. Familiestrukturen nuancerer boligtypepræferencerne fordelt på alder ved, at eksempelvis ejerboliger er væsentligt mere populære for par end de er for enlige. Endvidere er andelsboliger eksempelvis betydeligt mere populære for unge enlige end de er for par, mens andelsboliger er mere populære blandt par end enlige efter 50 års alderen. Hertil har enlige en større flyttetilbøjelighed end parfamilier¹⁸.

Befolkningens *etnicitet* eller *oprindelse* er også af betydning for boligvalget. Parfamilier, hvor begge voksne er ikke-vestlige indvandrere, er i højere grad bosat i almene boliger, men i mindre grad bosat i ejerboliger relativt til en familie, hvor begge voksne har dansk oprindelse. Det samme mønster tegner sig for enlige ikke-vestlige indvandrere relativt til enlige familier af dansk oprindelse¹⁹. Uagtet familieforhold vil forskydningen i den bosiddende befolknings sammensætning på oprindelse til fordel for en større andel af ikke-vestlige indvandrere, jf. Figur 2.12, altså styrke søgningen mod almene boliger. Enlige familier med vestlig baggrund og parfamilier, hvor begge voksne er vestlige indvandrere, bor i højere grad i private udlejningsboliger, men i mindre grad i ejerboliger relativt til familier, hvor de voksne har dansk oprindelse. Derimod har parfamilier, hvor den ene voksne er vestlig eller ikke-vestlig indvandrer og den anden er af dansk oprindelse, omtrent samme bopælsmønster hvad angår boligtype som en familie, hvor begge forældre er af dansk oprindelse.

*Uddannelsesniveaue*t ventes at ændre sig, så befolkningen generelt opnår et højere uddannelsesniveau. Det påvirker boligtypepræferencerne, fordi personer, med højere uddannelse, i større grad foretrækker en ejerboliger fremfor almene boliger og private udlejningsboliger end personer med en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse.

Arbejdsmarkedsstatus i form af, om en eller flere af de voksne i familien er i arbejdsstyrken, ventes generelt at trække boligtypepræferencerne mod private udlejningsboliger og almene boliger. Det skyldes, at disse boligtyper er populære blandt familier uden tilknytning til arbejdsmarkedet, eksempelvis pensionister, som vokser betydeligt i både antal og andel i fremskrivningen²⁰.

Ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger udgør de tre mest normale boligtyper både på landsplan, men også i Gribskov Kommune. Fremskrivningen for Gribskov Kommune viser, at der ventes en større søgning mod almene boliger og private udlejningsboliger, mens antallet af ejerboliger ventes at være stabilt, jf. Figur 5.1a. Andelsboliger og offentlige udlejningsboliger er derimod mindre udbredte i Gribskov Kommune.

Foruden at befolkningen og antallet af familier i kommunen øges, skyldes den større søgning mod almene boliger og private udlejningsboliger dels, at andelen af enlige i Gribskov Kommune stiger,

---

¹⁷ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) afsnit 3.6.1

¹⁸ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33.

¹⁹ Samme konklusion finder man i Andersen (2015) om end, der anvendes et andet datasæt og definitionen af ikke-vestlige indvandrere adskiller sig i forhold til den anvendte i SMILE. I SMILE anvendes Danmarks Statistiks definitioner, hvor personer med oprindelse i EU-lande betragtes som vestlige indvandrere, mens Andersen (2015) også definerer personer med oprindelse i østeuropæiske EU-lande som ikke-vestlige indvandrere.

²⁰ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

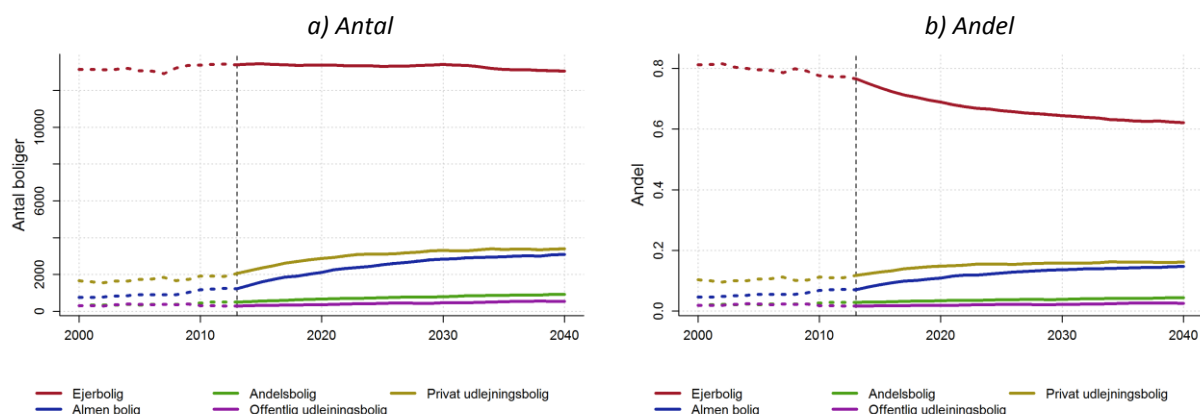
men også at en større andel af befolkningen vil være ældre og stå udenfor arbejdsmarkedet. En del af søgningen mod almene boliger og private udlejningsboliger kommer fra ældre, der fraflytter parcelhuse, hvilket umiddelbart skulle give anledning til et fald i antallet af parcelhuse. Niveaue for parcelhuse opretholdes dog af en række forskellige årsager. For det første stiger restlevetiden i fremskrivningen, hvilket betyder, at parfamilier fremadrettet overgår til en status som enlige ved en højere alder. Dette vil betyde, at flyttebegivenheden udskydes, og bidrager til, at niveauet for ejerboliger holdes relativt stabilt fremadrettet, ligesom det er tilfældet med antallet af parfamilier, jf. Figur 2.14²¹. For det andet stiger befolkningens uddannelsesniveaue blandt de yngre generationer, hvilket også bidrager til en højere erhvervsdeltagelse blandt personer i den arbejdsdygtige alder. Selvom andelen af yngre personer i kommunen falder, vil den typisk være bedre uddannet og tættere knyttet til arbejdsmarkedet, hvilket begge er faktorer, der øger efterspørgslen på ejerboliger i de yngre årgange. Det ændrer dog ikke ved det overordnede billede i Figur 5.1b., der viser, at der ventes en forskydning i præferencestrukturen for boligtyper, så ejerboliger bliver relativt mindre eftertragtede i forhold til almene boliger og private udlejningsboliger.

For udvalgte år er indholdet i Figur 5.1 sammenfattet i Tabel 9.4 i appendikset, hvor udviklingen i Gribskov Kommune endvidere er sammenholdt med tendenserne i Landsdel Nordsjælland og på nationalt plan. Den geografiske sammenligning viser specielt, at andelen af ejerboliger i Gribskov Kommune i udgangsåret er væsentligt højere end i både landsdelen og på landsplan. På lang sigt ventes andelen af ejerboliger i Gribskov Kommune fortsat at være højere end på landsplan og i Landsdel Nordsjælland. Trods forskelle i niveauerne gengives skiftet i præferencestrukturen i Gribskov Kommune også i resten af Nordsjælland og i hele landet. Derfor gælder det både i Gribskov Kommune, i Landsdel Nordsjælland og på landsplan, at andelen af ejerboliger falder på bekostning af almene boliger og private udlejningsboliger.

---

²¹ Bemærk, at udskydelsen af flyttebegivenheden for par til en stigende alder alene er motiveret af, at den stigende levealder fastholder familiens status som parfamilie i længere tid og dermed den relativt mindre sandsynlighed i forhold til enlige for at fraflytte en ejerbolig, der typisk er et parcelhus. Med stigende levealder formodes befolkningens sundhedstilstand for en given alder også at blive forbedret. Dette fænomen betegnes som sund aldring. Med rimelighed må dette formodes også at udskyde flytning mod mere ældrevenlige boliger, men effekten heraf indgår ikke i modellens adfærdsmønstre. Søgningen mod ældrevenlige boliger i den nærværende fremskrivning kan dermed siges at være et overkantsskøn.

Figur 5.1. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligtype

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt type, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt type i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

5.2 Boligart

Ligesom det gælder for boligtypen, afhænger valget af boligart af en række underliggende familiekarakteristika. Valget af boligart vil dertil afhænge af søgemønsteret for boligtyper, der afspejler andre underliggende karakteristika som beskrevet ovenfor. Derfor vil der særligt blive lagt vægt på koblingen mellem udviklingen i søgemønsteret for boligtypen og boligarten.

Efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger ventes at stige i takt med, at antallet af familier bosiddende i Gribskov Kommune øges fremadrettet. Søgningen mod parcelhuse har de seneste år op til fremskrivningens startår været præget af en gradvis stagnation, men ventes at stige fremadrettet dog i et beskedent omfang, mens søgningen mod stuehuse ventes at falde svagt, jf. Figur 5.2a. Hovedparten i kategorien "Andet" udgøres af fritidshuse, som ventes at falde. Her er dog betydelig usikkerhed om resultatet og muligvis vil flere søge mod fritidshuse fremfor rækkehuse og ejerboliger, end det er tilfældet i denne fremskrivning, fordi estimationen for boligtypevalg i Gribskov Kommune kan være upræcis. Det skyldes at Gribskov Kommune ud fra et statistisk synspunkt kan betragtes som en "afviger", idet andelen af fritidshuse er markant højere end i størstedelen af landets kommuner. Gribskov Kommune er den kommune med den største andel af fritidshuse, der anvendes til helårsbeboelse (16 pct.) efterfulgt af Halsnæs Kommune (12 pct.) og Odsherred (10 pct.), som er de eneste kommuner, hvor andelen af fritidshuse med helårsbeboelse er 10 pct. eller højere i 2013. Grunden til at estimationen af boligartspræferencen for en "statistik afviger" kan blive upræcis henføres til, at estimationen af boligpræferencer ved CTREE-klassifikation indebærer en tendens til, at de kommunebetingede boligpræferencer vil tilnærme sig hinanden på tværs af kommuner. Det skyldes, at de estimerede boligpræferencer trækkes mod de gennemsnitlige boligpræferencer indenfor en gruppe af kommuner, som ud fra en statistisk betragtning minder om hinanden, jf. CTREE-klassifikationsalgoritmen.

Den forventede stigning i søgningen mod etageboliger og rækkehuse samt den stabile, men aftagende søgning mod parcelhuse i Gribskov Kommune, afspejler det ændrede søgemønster, hvad

boligtyper angår. Såfremt man flytter i en ejerbolig er der i Gribskov Kommune sammenlagt godt 76 pct. sandsynlighed for, at der er tale om et parcel- eller stuehus. Tilsammen er rækkehuse og etageboliger med 16 pct. sandsynlighed mål for søgning, hvis man flytter til en ejerbolig i Gribskov Kommune. Flyttes der til en privat udlejningsbolig er der størst sandsynlighed (37 pct.) for, at der vælges en etagebolig efterfulgt af et parcelhus (32 pct.) og et rækkehus (13 pct.)²². En flytning til en almen bolig vil med størst sandsynlighed indebærer, at der flyttes til et rækkehus (58 pct.) efterfulgt af en etagebolig (36 pct.). På landsplan er etageboliger den foretrukne boligart for enlige i de aldersgrupper, hvor flytninger er hyppige. Parcel- og rækkehuse følger umiddelbart efter. Par har på nationalt plan en større tendens end enlige til at vælge et parcelhus, men vil foretrække etageboliger frem for parcelhuse umiddelbart før for tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Efter tilbagetrækningsalderen dominerer søgningen efter etageboliger og rækkehuse tilbøjeligheden til at flytte i et parcelhus for par. Fordoblingen i antallet af ældre over 68 år fra 2013 til 2040, jf. Figur 2.2, vil således styrke søgningen mod rækkehuse og etageboliger. Det samme vil den stigende andel af enlige. Ældre parfamiliers flyttetilbøjelighed er lavere end den er for ældre enlige. Samtidig ventes ældre i højere grad end tidligere leve sammen som par, fordi forskellen i mænd og kvinders forventede levetid indsnævres. Det resulterer i, at ældre samlet set udskyder deres beslutning om eksempelvis at fraflytte en ejerbolig. Da parcelhuse typisk er ejerboliger, betyder ældres udskydelse af beslutningen om at flytte, at antallet af parcelhuse kun falder gradvist.

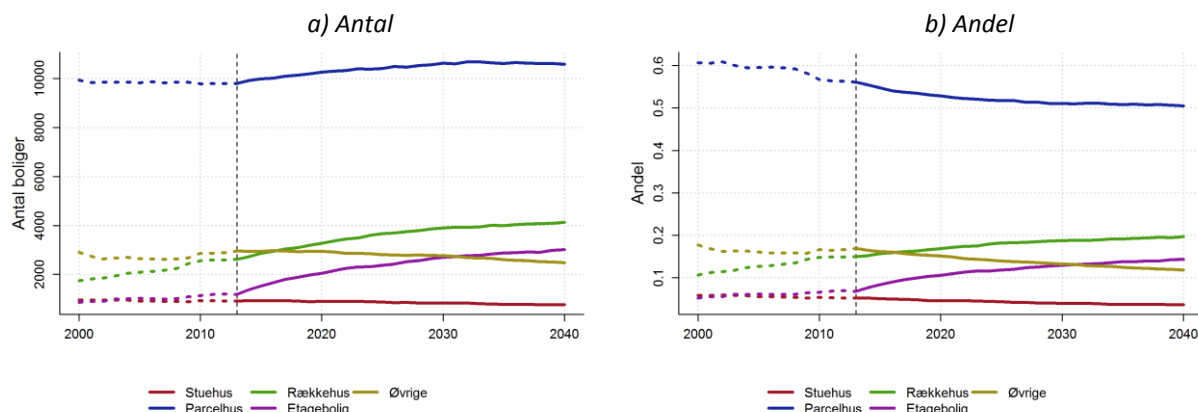
Som tilfældet er det for boligtypen, vil udviklingen i efterspørgslen efter boliger fordelt på art afstedkomme, at der over tid indtræder en gradvis forskydning i præferencestrukturen. Fordelt på boligart ventes præferencestrukturen at forskydes til fordel for rækkehuse og etageboliger på bekostning af parcelhuse, stuehuse og fritidshuse, jf. Figur 5.2b.

Indholdet i Figur 5.2 er sammenfattet i Tabel 9.5 i appendikset, hvor udviklingen i Gribskov Kommune også sammenholdes med tendenserne i Landsdel Nordsjælland og på landsplan. Det fremgår her, at parcelhuse er betragteligt mere udbredte i Gribskov Kommune end i landsdelen og på nationalt plan. I 2013 udgør parcelhuse således 61 pct. af den samlede boligmasse i Gribskov Kommune mod 44 pct. i Landsdelen Nordsjælland og 40 pct. på landsplan. Parcelhuse er også mod fremskrivningens slutning den foretrukne boligart i Landsdelen Nordsjælland og på landsplan, selvom andelen af efterspørgslen rettet mod rækkehuse og etageboliger er stigende over tid på bekostning af en relativt mindre søgning mod parcelhuse. Andelen af "Andet", som i Gribskov Kommunes tilfælde hovedsagligt er fritidshuse, udgør ca. 17 pct. i 2013, hvilket er betydeligt højere end i Landdelen Nordsjælland og i hele landet, hvor boliger i kategorien andet udgør henholdsvis 4,5 pct. og 2,7 pct. På lang sigt ventes andelen at være omtrent den samme i Landsdelen Nordsjælland og i hele landet, mens den med betydelig usikkerhed ventes at falde i Gribskov Kommune.

---

²² Se evt. Hansen og Markeprand (2015), hvor disse sandsynligheder er opgjort på landsplan, s. 66 ff.

Figur 5.2. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligart

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt art, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt art i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Kategorien "Øvrige" er en sammenlægning af kategorierne "Kollegium", "Anden helårsbeboelse", "Erhvervsbolig", "Døgninstitution" og "Fritidshus". Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

5.3 Boligstørrelse

I Gribskov Kommune forventes en større efterspørgslen på boliger med et areal under 100 m² i fremskrivningen, hvilket resulterer i, at den relative andel af boliger med et areal under 100 m² fremadrettet fortrænger boliger over 100 m², selvom også boliger over 100 m² vokser i antal, jf. Figur 5.3a og Figur 5.3b. Udviklingen i boligmassens foretrukne areal i Gribskov Kommune er i Tabel 9.6 i appendikset sammenholdt med præferencerne for Nordsjælland og hele landet. I både Nordsjælland og hele landet ventes antallet af boliger at stige i alle størrelseskategorier ligesom i Gribskov Kommune i perioden fra 2013 til 2040. Til forskel vokser andelen af boliger i størrelsen 80-120 m² i Gribskov Kommune, mens den enten falder eller er den samme for mindre og større boliger i både Nordsjælland og på landsplan.

Den øgede søgning mod etageboliger og rækkehuse er forenelig med, at flytning til disse boligarter på landsplan typisk vil rette sig mod boliger med et areal på mellem 60 og 120 m². Flytning til et parcelhus indebærer hyppigst, at tilflytningsboligen er af en størrelse mellem 100 og 200 m², hvorfor den relativt stabile udvikling i søgningen mod de større boliger er forenelig med den forventede udvikling i efterspørgslen efter parcelhuse²³. Den indbyrdes sammenhæng mellem boligkarakteristika har her afgørende betydning for udviklingen i præferencerne relateret til boligmassens areal. På landsplan gælder dog, at boliger på 80-99 m² uanset alder er en af de foretrukne boligstørrelser ved flytning for såvel enlige som par. For par er søgningen mod denne boligstørrelse specielt udpræget for par over pensionsalderen. For enlige er det udpræget mest populært at vælge en bolig på mellem 60 og 79 m², hvilket også er med til at øge søgningen mod denne boligstørrelse i Gribskov Kommune.

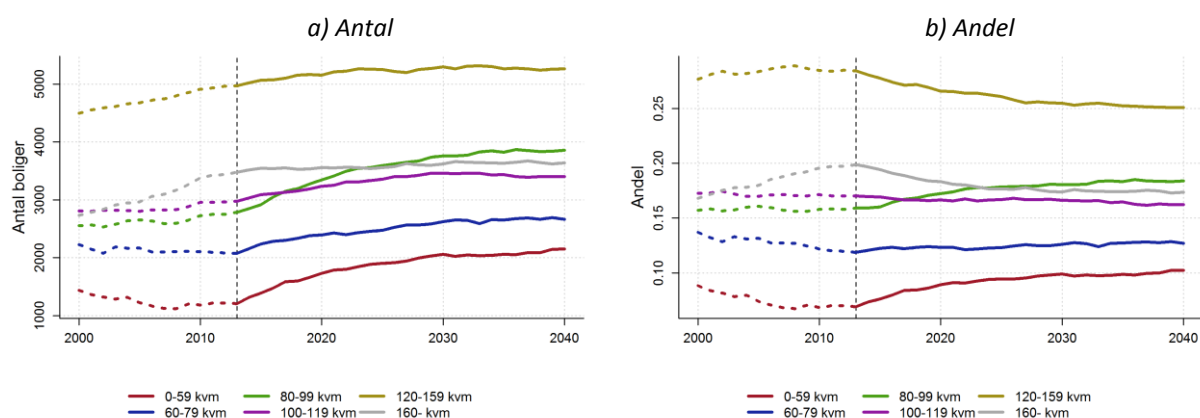
²³ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 68 ff.

Usikkerheden i estimationerne kan dog betyde, at en større andel af boliger i størrelsen 0-59 m² godt kunne ligge i kategorien 60-79 m² i fremskrivningen.

På tværs af karakteristika er sandsynligheden for at flytte i en bolig på under 100 m² ca. 38 pct. i Gribskov Kommune. Den kraftige stigning i antal i ældre over 68 år samt en større andel af enlige, som øger søgningen mod almene boliger og private udlejningsboliger, herunder særligt rækkehuse og etageboliger, vil dog betyde, at en større andel end tidligere søger mod boliger under 100 m² i fremskrivningen.

Figur 5.3. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligstørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt størrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt størrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

5.4 Bystørrelse

I SMILE er kategorisering af boligen i henhold til bystørrelse et statisk begreb forstået på den måde, at bystørrelsen refererer til det indbyggerantal, der karakteriserede byen ved fremskrivningens start. Selv om indbyggerantallet i en kommune øges over tid, vil dette altså ikke give anledning til, at den samme bolig omklassificeres til en større bystørrelse. På samme vis kan der heller ikke over tid opstå bystørrelser, der ikke fandtes i en kommune i basisåret 2013.

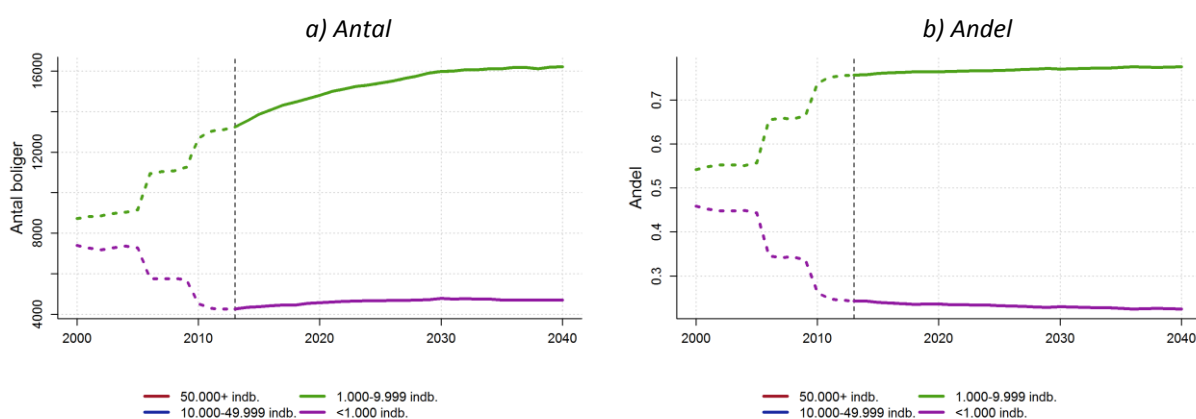
Figur 5.4a viser udviklingen i boligefterspørgslen fordelt i henhold til indbyggerantallet i den by, hvor boligen er beliggende. I Gribskov Kommune kan boliger ligge i byer med under 1.000 indbyggere eller byer med 1.000 til 9.999 indbyggere på grund af i opdelingen af bystørrelse i SMILE. Over tid kan noteres en stigende efterspørgsel efter boliger i begge størrelser. Antallet af boliger vokser kraftigst i byer med 1.000 til 9.999 indbyggere, som også i forvejen er den bystørrelseskategori, hvor størstedelen af boligerne i 2013 ligger i. Andelen af boliger i henholdsvis byer med under 1.000 indbyggere og med 1.000 til 9.999 indbyggere er relativt stabil gennem hele fremskrivningen, selvom andelen af boliger i byer med 1.000 til 9.999 stiger en smule på bekostning af de mindre byområder. I Gribskov Kommune estimeres de historiske præferencer for valg af bystørrelse ved flytning til, at der

med 42 pct. sandsynlighed vælges en bolig beliggende i en by med under 1.000 indbyggere og med 58 pct. sandsynlighed vælges en bolig beliggende i en by i størrelsen 1.000 til 9.999 indbyggere, på tværs af alle baggrundskarakteristika.²⁴ Den kraftige stigning i antal ældre over 68 år, samt en større andel af enlige, som øger søgningen mod almene boliger og private udlejningsboliger, herunder særligt rækkehuse og etageboliger, vil dog betyde, at en større andel end tidligere søger mod boliger beliggende i byer i størrelsen 1.000 til 9.999 indbyggere, jf. Figur 5.4b.

Tabel 9.7 i appendiks opsummerer for udvalgte år indholdet i Figur 5.4b og sammenholder udviklingen med tendenserne for Nordsjælland og hele landet. I Gribskov kommune er der hverken boliger beliggende i byer i størrelsen 10.000-49.999 indbyggere eller på over 50.000 indbyggere, hvilket man både finder i hele landet og i Nordsjælland. I Gribskov og på landsplan stiger andelen af boliger beliggende i byer i størrelsen 1.000 til 9.999 indbyggere, mens andelen af boliger beliggende i byer på under 1.000 indbyggere falder. Omvendt stiger andelen af boliger beliggende i byer med under 1.000 indbyggere i Nordsjælland, mens andelen af boliger beliggende i byer på 1.000 til 9.999 i Nordsjælland falder.

Figur 5.4. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på bystørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt bystørrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt bystørrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

²⁴ Sandsynlighederne er estimeret til SMILE 3.0, men findes ikke afrapporteret i Hansen og Markeprand (2015).

6 Marginaleksperimenter

I det følgende præsenteres en serie af marginaleksperimenter, der primært har til formål at give illustrative eksempler på, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Viden om den grundlæggende udviklings følsomhed over for ændringer i adfærdsstrukturen kan således betyde forbedrede muligheder for at imødekomme kommunens langsigtede servicebehov, herunder eksempelvis forbedrede vilkår for at tilvejebringe den finansiering, der er knyttet til børnepasning, ældrepleje og udbetaling af indkomstoverførsler. Ved at afdække adfærdskorrektionens konsekvenser for centrale størrelser som befolkningens alderssammensætning, familiestruktur og boligpræferencer, kan eksperimenterne desuden potentielt finde anvendelse som et redskab til brug for eksempelvis planlægning af udstykning af jord, omlægning af jord og opførelse eller nedrivning af bestemte boligtyper, der vil være eksponeret for ændret søgning, hvis antagelserne i marginaleksperimenterne opfyldes. Resultaterne af eksperimenterne er grundlæggende symmetriske. En modsatrettet ændring i adfærdsmønstret kan dermed, alt andet lige, forventes at give et nogenlunde tilsvarende resultat som oprindeligt, blot med omvendt fortegn. Eksperimenter, der i den her præsenterede form ikke giver anledning til en udvikling i erhvervsdeltagelsen, der styrker den kommunale budgetbalance, kan således tænkes som havende den omvendte effekt, hvis adfærden ændres i modsat retning.

Som anført i kapitel 1, skal modellens resultater fortolkes med varsomhed. Ud over, at resultaterne er behæftet med en modelteknisk usikkerhed, er udviklingen også udtryk for en videreførelse af de historiske strukturelle adfærdsmønstre. Modellens resultater repræsenterer dermed den udvikling, der forventes på sigt i fravær af vedvarende ændringer i befolkningens adfærdsstruktur. Resultaterne skal dermed tænkes som en beskrivelse af den overordnede retning for udviklingen i kommunale forhold omkring hvilken, der med stor sandsynlighed vil forekomme betydelige udsving. En ændring i kommunens lokalplaner, en ændring i det økonomiske klima eller en ændring i udbuddet af finansielle produkter er eksempler på faktorer, der alle betyder, at udviklingen i kortere eller længere perioder afviger fra, hvad modellens resultater umiddelbart tilsiger. Hvis grundlæggende strukturer undergår en vedvarende ændring, vil dette typisk betyde, at kommunen på langt sigt udvikler sig i en markant anden retning, end hvad kan udledes af fremskrivningen. Eftersom udviklingen i en kommune er tæt knyttet til udviklingen i nabokommunerne, vil ændringer her også kunne få afgørende betydning for den enkelte kommune. Eksempelvis kan opretholdelse af en øget tilflytning fra nabokommunerne vanskeliggøres, hvis forholdene uden for kommunen ændres væsentligt. Som grundforløbet har marginalbetragtningerne altså primært til formål at belyse konsekvenserne af udvalgte adfærdsændringer uden sideløbende ændringer i andre grundlæggende forhold.

For en bedre forståelse for eksperimenternes udformning præsenteres hovedidéen bag SMILE's opbygning kort. SMILE er bygget op omkring, at hver familie og person i modellen hvert år udsættes for en lang række begivenheder, som bestemmer, om familien flytter, får børn, familiens personer får et arbejde mv. Eksempelvis bestemmer modellen om en familie flytter ved at trække et tilfældigt tal mellem 0 og 1. Hvis tallet er mindre end den estimerede sandsynlighed for, at familien flytter, så indtræffer flytningen, mens familien bliver boende, hvis tallet er større end den estimerede sandsynlighed. Hvis det tilfældige tal, der trækkes, eksempelvis er 0,15 og den estimerede sandsynlighed for at flytte er 20 pct. (= 0,2), så flytter familien, mens den bliver boende, hvis tallet er større end 0,2.

Metaforisk svarer ovenstående til, at alle familier årligt trækker en seddel fra en tombola, der afgør, hvorvidt den flytter. Der trækkes enten en seddel med "Bliv boende" eller "Flyt". Antallet af sedler, hvor der står henholdsvis "Bliv boende" eller "Flyt" afhænger af de estimerede sandsynligheder. Hvis der eksempelvis er 20 pct. sandsynlighed for, at en familie med bestemte karakteristika flytter, kan man forestille sig en tombola med 20 sedler, der viser "Flyt" og 80 sedler, der viser "Bliv boende". Hvis der er få familier (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), der trækker en seddel fra tombolaen, kan der være betydelig variation i hvor mange, der flytter. Hvis der derimod er mange, der trækker en seddel fra tombolaen (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), vil der være meget tæt på 20 pct. flytter. Jo flere familier en begivenhed berører, des større sikkerhed vil der være om resultatet af begivenheden. Dette fænomen kaldes "Store tals lov". Ideelt set bør man gentage et eksperiment et stort antal gange og lade resultatet være et gennemsnit af udfaldet af de enkelte eksperimenter. Afviklingstiden i SMILE tillader desværre ikke denne tilgang, hvorfor en gentagelse af et eksperiment ville føre til et andet resultat opgjort kvantitativt. Forskellen mellem resultaterne af gentagne afviklinger er et udtryk for modellens usikkerhed. Ambitionen med eksperimenterne er således ikke at afgøre om der i 2040 efterspørges 1.527 eller 1.586 flere boliger end i grundforløbet, for det berettiger modelrammen ikke til, at man kan udtale sig om, men man skulle gerne kunne konkludere, at den ændrede adfærd resulterer i en større boligsøgning i omegnen af 1.500 flere boliger. Der sigtes således mod, at det kvalitative udfald af eksperimentet er forholdsvist entydigt, og at ændringen kan approksimeres kvantitativt. Er disse kriterier opfyldt, anses resultatet for robust²⁵.

Et eksperiment udformes ved at skalere en given sandsynlighed. Hvis sandsynligheden for at flytte skaleres ned med 50 pct., svarer det til, at vi erstatter 10 sedler i tombolaen med "Flyt" til fordel for 10 sedler med "Bliv boende", så fordelingen af sedler nu er 90/10 fremfor 80/20. Hvis eksperimentet berører få familier, kan tilfældigheder resultere i, at *flere* flytter i eksperimentet relativt til grundforløbet. Derfor er det som nævnt ovenfor vigtigt, at eksperimentet er stort nok til at give "robuste" resultater.

I SMILE er der overordnet to måder at gøre et eksperiment mere robust på. For det første kan et eksperiment gøres mere robust ved at udvide størrelsen af den risikogruppe, som eksperiment berører. Det kan eksempelvis være ved at udvide aldersgruppen, som skal have reduceret sandsynligheden for at flytte fra 18-20 år til 15-30 år. For det andet kan udfaldet af eksperimentet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne med mere end det, der ville være nødvendigt, hvis den risikogruppe, eksperimentet berører, er stor nok. Hvis eksperimentet berører en lille gruppe (unge fra 18-20 år), og der ønskes et robust resultat af ændret adfærd (sandsynlighed for at flytte), kan resultatet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne kraftigere (nedskalér sandsynligheden med 75 pct. i stedet for 50 pct.). Det sikrer, at en større del af gruppen ændrer adfærd relativt til grundforløbet, så effekterne af eksperimentet fremstår tydeligere.

For hvert af de fire marginaleksperimenter præsenteres resultaterne som afvigelse relativt til grundforløbet. Modellens stokastiske struktur betyder dog, at et eksperiment, der sigter mod enten en bestemt stigning eller et fald i en given størrelse ikke nødvendigvis vil resultere i et forløb, hvor dette er kvalitativt eller kvantitativt opfyldt for samtlige fremskrivningsår. Adfærden i eksperimenterne er derfor fastlagt, så den gennemsnitlige årlige ændring relativt til grundforløbet i perioden 2020 til 2040 svarer til det ønskede. Modellens stokastik nødvendiggør altså, at ændringen

²⁵ For en generel vejledning til fortolkning af modellens resultater henvises til kapitel 2 i Hansen & Markeprand (2015).

vurderes på baggrund af en længere årrække efter indfasningen er fuldført. Samtlige eksperimenter er indfaset fra 2016 til 2020, hvorefter ændringen fastholdes i den resterende del af fremskrivningen. Relativt til grundforløbet vurderes marginaleksperimenterne med hensyn til effekten på befolkningens overordnede aldersfordeling, familiestrukturen, befolkningens uddannelsesniveau samt tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere betragtes ændringen i boligefterspørgslen nuanceret på de fire centrale boligkarakteristika. Ændringerne præsenteres som absolutte ændringer relativt til grundforløbet, men eventuelle konsekvenser vedrørende den langsigtede sammensætning af befolkningen og boligmassen på underliggende karakteristika belyses også.

6.1 Flere ældre fraflytter deres parcelhuse

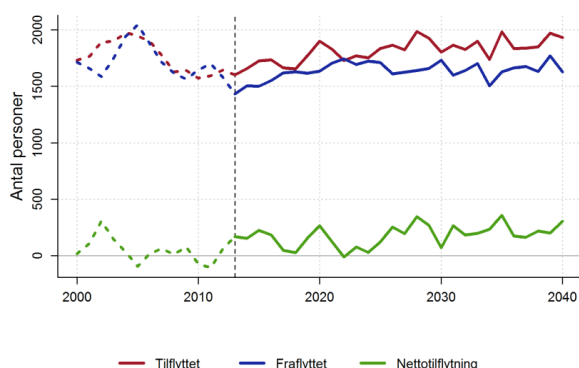
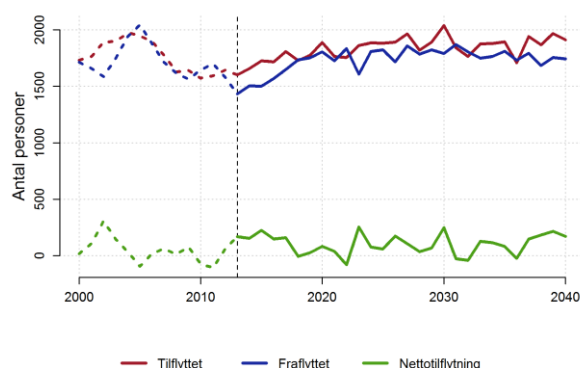
Sandsynligheden for, at familier ældre end 65 år²⁶ bosiddende i et parcelhus flytter, opjusteres, så den samlede bestand af familier med disse karakteristika reduceres med ca. 30 pct. på lang sigt relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over 2020 til 2040. Ændringen i flyttemønstret indfases frem mod år 2020 og fastholdes efterfølgende i den resterende del af fremskrivningen²⁷. I grundforløbet flytter der hvert år i gennemsnit ca. 240 personer i den relevante aldersklasse fra et parcelhus, mens det gennemsnitlige antal i alternativforløbet er omkring 440 personer vurderet fra og med år 2016. Dette svarer til en stigning i flytteomfanget for de pågældende ca. 85 pct.²⁸ Til- og fraflytningen samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet er afbilledet i Figur 6.1a og Figur 6.1b, hvor det fremgår, at fraflytningen er større i eksperimentet, hvilket resulterer i en mindre nettotilflytning.

---

²⁶ Gennemsnitsalderen for de voksne medlemmer af familien.

²⁷ Det har vist sig nødvendigt at sigte mod en relativ markant nedskrivning i antallet af ældre familier bosiddende i et parcelhus. Flytteomfanget for ældre er i forvejen relativt begrænset og da risikogruppen er relativt lille grundet kommunens størrelse, vil modellens usikkerhed i tilfælde af en kvantitativ mindre korrektion dominere resultatet. I forvejen ses som det senere skal blive klart en betydelig afledt effekt på flyttemønstret for de øvrige aldersgrupper, der ikke bunder i modellens præferencestruktur, men i stedet skal henføres til usikkerheden. Denne kan desværre ikke elimineres, men kan evt. fortolkes som en øget nettotilflytning i den pågældende aldersklasse, der er motiveres af flere ledige parcelhuse, selv om dette ikke eksplicit er modelleret og selv om modellen pr. definition udelukkende omfatter beboede boliger.

²⁸ Af modeltekniske årsager målrettes adfærdsændringen familier, hvor gennemsnitsalderen blandt de voksne medlemmer er højere end 65 år. Det er imidlertid ikke muligt at opgøre flytteomfanget af familier, hvorfor der alternativt ses på ændringen i flytteomfanget opgjort på baggrund af antallet af personer ældre end 65 år. Eftersom der typisk er aldersforskel mellem familiens voksne medlemmer og eftersom meget få familier har hjemmeboende børn, der flytter med, vil der dog også være en direkte effekt af adfærdsændringen på flytteomfanget for personer i andre aldersklasser end blandt 66+-årige.

Figur 6.1. Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og eksperiment**a) Grundforløb****b) Eksperiment**

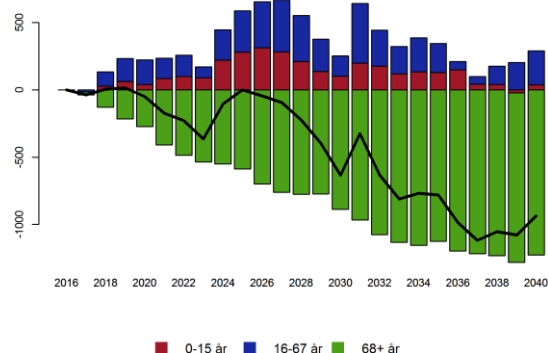
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Personer over 65 år, der fraflytter deres parcelhus, vil hyppigst finde en ny bolig inden for kommunen. Blot omkring en tredjedel finder en ny bolig uden for kommunen. Dette fordelingsforhold bevares i alternativforløbet, hvorfor stigningen i flytteomfanget på sigt afstedkommer en nedskrivning af befolkningen i Gribskov Kommune sammenlignet med grundforløbet. Frem mod 2040 vil den samlede befolkning bosiddende i Gribskov Kommune falde med ca. 900 personer relativt til grundforløbet, hvilket dækker over et fald i antallet af personer i alderen 68 år og opefter på omkring 1.200 og en stigning i befolkningen i den øvrige befolkning på sammenlagt 300 personer på sigt, jf. Figur 6.2a. Mens den ældre befolkning næsten er konstant faldende over tid, da adfærdsændringen primært berører denne aldersgruppe, fluktuerer ændringen i de øvrige aldersklasser væsentligt mere over tid relativt til grundforløbet, hvilket primært skal henføres til modellens stokastik, jf. fodnote 27²⁹. I gennemsnit falder den samlede befolkning med ca. 50 personer om året relativt til grundforløbet, hvilket dækker over en gennemsnitlig nedgang i den ældste aldersgruppe på knap 60 personer om året og en gennemsnitlig stigning på lidt over 10 personer i de to øvrige grupper tilsammen målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040. Eftersom de tre overordnede aldersgrupper berøres i forskellig retning af befolkningsnedskrivningen, ses en mindre forskydning i den indbyrdes fordeling mellem aldersgrupperne relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.2b. Således udgør den ældre befolkning på sigt næsten 2 pct. point mindre af den samlede befolkning end tilfældet er i grundforløbet.

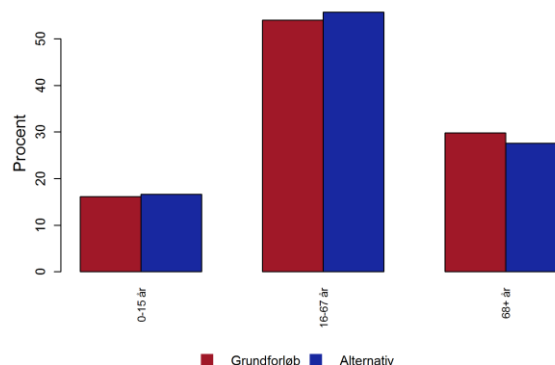
²⁹ Eftersom flyttemønstret er ændret for familier med en gennemsnitsalder på 66 år og opefter, vil der også være en direkte effekt på aldersgruppen bestående af 16-67-årige.

Figur 6.2. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

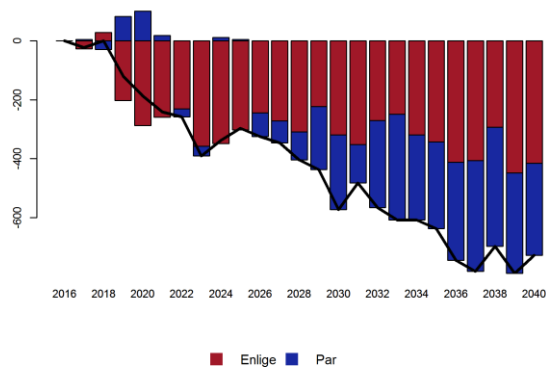
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

På lang sigt er der akkumuleret omkring 700 færre familier bosiddende i Gribskov Kommune end tilfældet er i grundforløbet. I gennemsnit faldet antallet af familier med ca. 30 om året relativt til grundforløbet, hvoraf omkring 64 pct. af ændringen kan forklares ved en nedgang i antallet af enlige familier, jf. Figur 6.3a, målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040. Nedskrivningen i antallet af enlige familier skal både tilskrives den direkte effekt foranlediget af større fraflytning fra parcelhuse beboet af enlige familier målrettet andre kommuner og af den indirekte effekt, der gennem fremskrivningen opstår, når enlige overlevende ikke længere optræder i Gribskov Kommune. Reduktion i antallet af enlige familier fortsætter frem mod 2040, men dæmpes af en stigning i antallet af yngre og midaldrende enlige. Denne effekt skal i nogen udstrækning henføres til modellens stokastiske egenskaber, da den øgede fraflytning af ældre på tværs af kommunegrænsen ikke modelteknisk kan foranledige en øget nettotilflytning, herunder større søgning mod parcelhuse blandt yngre.

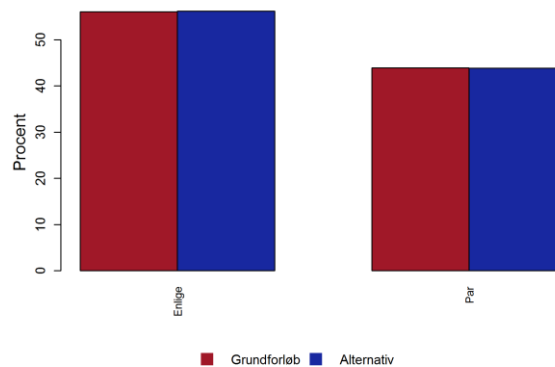
Marginaleksperimentet ventes ikke at have nogen nævneværdig effekt på familiestrukturen opdelt på enlige og par i kommunen på lang sigt, jf. Figur 6.3b.

Figur 6.3. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestruktur, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

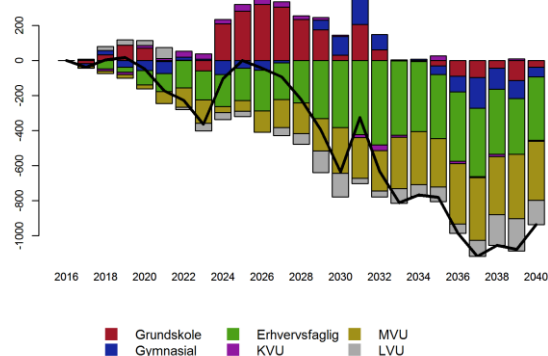

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

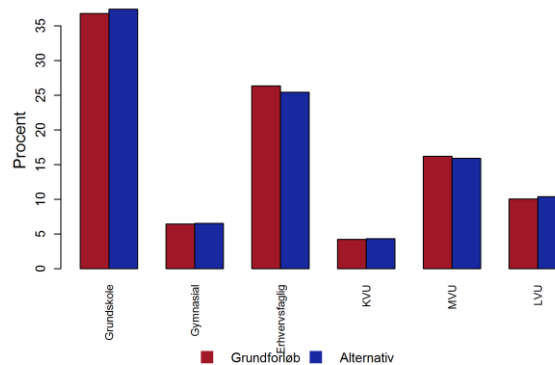
Fraflytningen af ældre fra Gribskov Kommune udmønter sig på sigt i en nedgang i antallet af personer med en erhvervsfaglig, mellemlang eller lang videregående uddannelse, jf. Figur 6.4a. Sammensætningen af nedgangen på uddannelse afspejler, at erhvervsuddannede udgør en stor del af de tilbagetrukne, at uddannelsesniveaet for den fraflyttede ældrebefolkning bliver gradvist bedre over tid samt, at personer med højere uddannelse typisk vil bosætte sig i parcelhuse, men også vil have en større tilbøjelighed til at flytte til en ny kommune. De fluktuerende ændringer i nettotilflytningen af personer med grundskole og gymnasial uddannelse skal primært henføres til modellens usikkerhed. På sigt sker en mindre forskydning i befolkningens uddannelsessammensætning, så en lidt større andel højst vil have opnået en grundskoleuddannelse, mens en mindre andel vil have opnået en erhvervsfaglig, mellemlang eller lang videregående uddannelse, jf. Figur 6.4b.

Figur 6.4. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højst fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

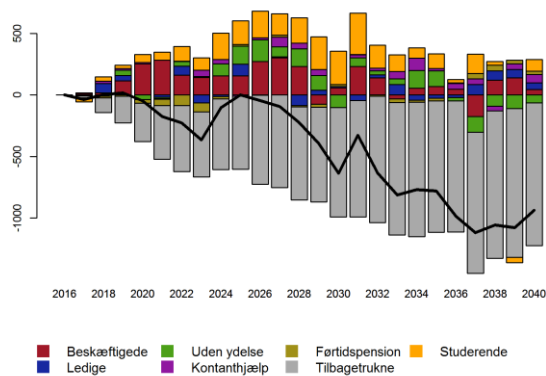
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes ændringen i befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse er det mest iøjefaldende det markante fald i antallet af tilbagetrukne, jf. Figur 6.5a. Nedgangen i befolkningen over 67 år svare stort set til nedgangen i antallet af tilbagetrukne som vist i Figur 6.2a. Den positive ændring i antallet af personer yngre end 68 år kan tilnærmelsesvist henføres til det øgede antal af studerende, beskæftigede, ledige, førtidspensionister og personer uden ydelse, idet der påmindes om, at alle børn yngre end 6 år opgøres som værende uden ydelse, mens de studerende også omfatter børn fra 6 års alderen, der er i gang med en grundskoleuddannelse. Fordelingen af den bosiddende befolknings tilknytning til arbejdsmarkedet i Gribskov Kommune vil målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040 relativt til grundforløbet være forskudt til fordel for en større andel af studerende og beskæftigede på bekostning af tilbagetrukne, jf. Figur 6.5b.

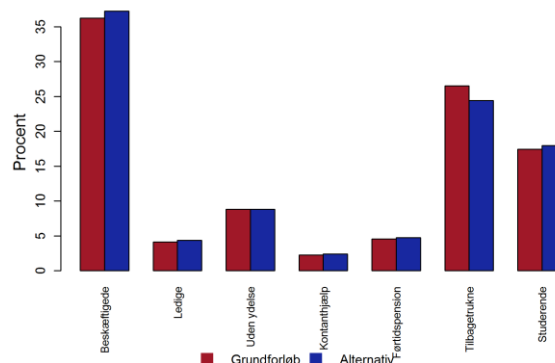

Figur 6.5. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknnytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer

b) Tilknnytning til arbejdsmarked et, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

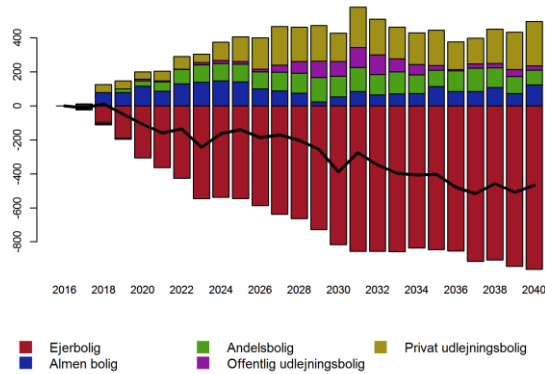
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

På lang sigt falder den samlede efterspørgsel på boliger med ca. 500 relativt til grundforløbet. Det samlede fald dækker over et endnu større fald i antallet af ejerboliger på ca. 900 boliger, mens efterspørgslen på de resterende boligtyper stiger med ca. 400 boliger relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.6a og Tabel 9.8 i appendiks³⁰. Faldet i efterspørgslen af ejerboliger er en direkte konsekvens af eksperimentet, fordi langt størstedelen af de parcelhuse, som de ældre over 65 år sættes til at fraflytte, er ejerboliger. En del af de ældre, der fraflytter deres parcelhus, flytter ud af kommunen, hvilket betyder, at den samlede boligefterspørgsel falder. Samtidig vil en del af de ældre, der fraflytter deres parcelhus, vælge at flytte til en ny bolig i kommunen, og derfor stiger efterspørgslen på andre boligtyper. Det resulterer i en stabil stigning i efterspørgslen på private udlejningsboliger, mens efterspørgslen på henholdsvis almene boliger, andelsboliger og offentlige udlejningsboliger er positivt, men varierer en del over tid. Den ændrede søgning ændrer den overordnede boligstruktur på langt sigt. Således er fordelingen på boligtyper forskudt i retning mod en mindre andel af ejerboliger til fordel for de resterende boligtyper målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040, jf. Figur 6.6b.

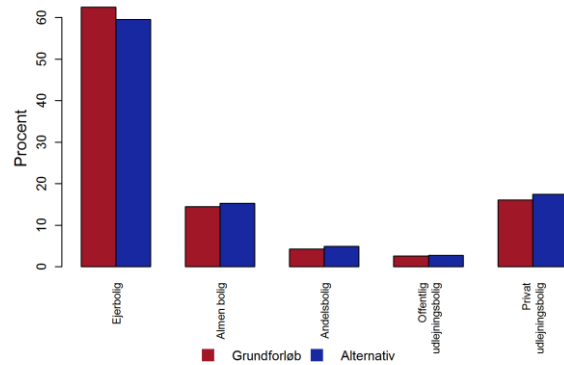
³⁰ Tabel 9.8 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

Figur 6.6. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

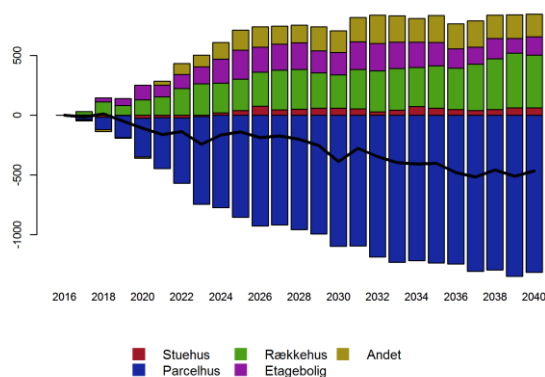

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

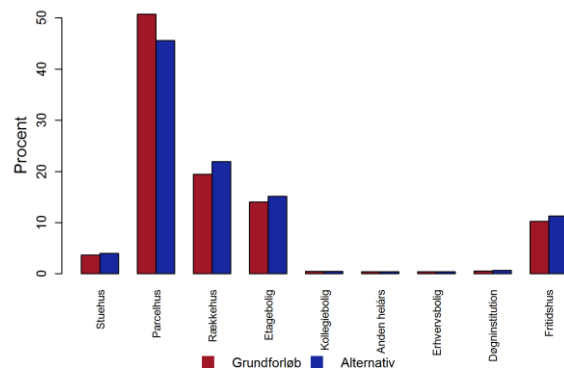
Per konstruktion giver eksperimentet anledning til en betydelig nedgang i efterspørgslen på parcelhuse relativt til grundforløbet. Efterspørgslen på parcelhuse falder på lang sigt med ca. 1.300 boliger, men den samlede efterspørgsel falder kun med ca. 500 boliger relativt til grundforløbet, fordi faldet i efterspørgslen på parcelhuse i nogen grad opvejes af en større efterspørgsel på de resterende boligarter, jf. Figur 6.7a. Efterspørgslen stiger primært på rækkehuse, etageboliger og fritidshuse (som ligger i kategorien "Andet") og er foranlediget af, at flere ældre i kommunen fraflytter deres parcelhus og flytter ind i en ny boligart i kommunen. På langt sigt forskydes bolig efterspørgslen i Gribskov Kommune, så søgningen mod parcelhuse bliver mindre, mens søgningen mod særligt rækkehuse, etageboliger og fritidshuse stiger, jf. Figur 6.7b.

Figur 6.7. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart

a) Ændring i boligarter, antal boliger

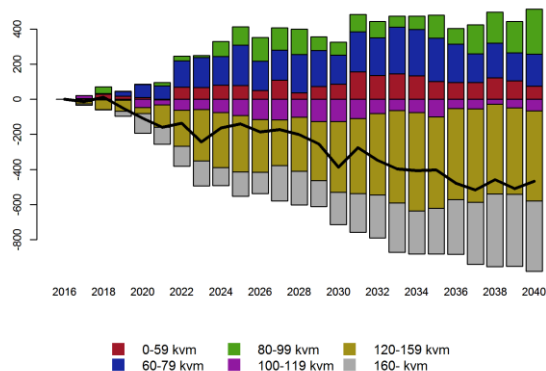
b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

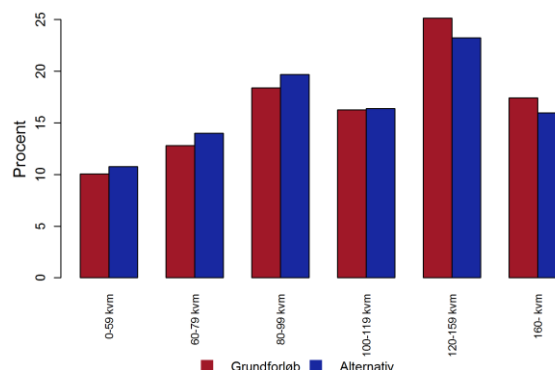
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 6.8. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

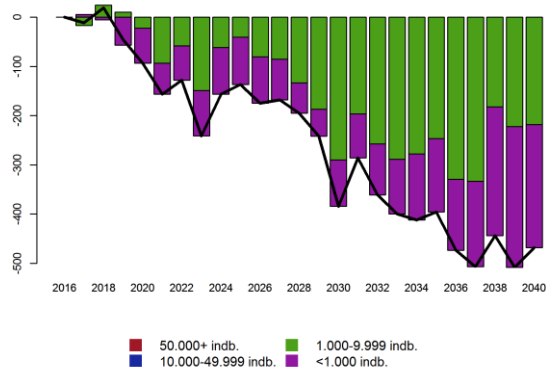
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Eftersom det typiske parcelhus i udpræget grad vil være af størrelsen 100-200 m², vil faldet i søgningen efter boliger med disse karakteristika være mest markant relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.8a. Omvendt vil den øgede søgning efter rækkehuse og etageboliger være forenelig med en stigning i søgningen mod boliger mellem 60 og 120 m². Derfor ventes faldet i boliger i størrelsen 100-119 m² at blive relativt beskedent i forhold til faldet i boliger større end 120 m². Den øgede efterspørgsel på rækkehuse og etageboliger skyldes primært, at en stor del af de ældre, der fraflytter deres parcelhus, flytter til en anden bolig i kommunen, der typisk er mindre. Boligefterspørgslens sammensætning på størrelse vil på sigt afspejle nedgangen i søgningen mod boliger med et større areal, jf. Figur 6.8b.

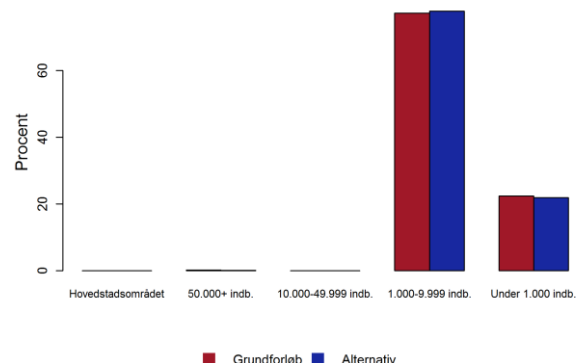
Nedskrivningen i søgningen mod parcelhuse vil på lang sigt sænke efterspørgslen på boliger beliggende i byområder med færre end 1.000 indbyggere og boliger beliggende i byområder med 1.000 til 9.999 indbyggere relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.9a. Fordelingen i nedskrivningen vil være omtrent ligelig på de to kategorier målt på et gennemsnit over 2036-2040. Ændringen i efterspørgslen giver på lang sigt en relativt større søgning mod boliger i byområder med 1.000 til 9.999 indbyggere på bekostning af byer med færre end 1.000 indbyggere, jf. Figur 6.9b.

Figur 6.9. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

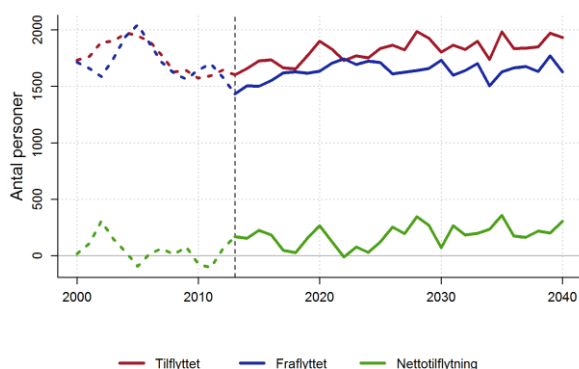
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

6.2 Reduceret fraflytning

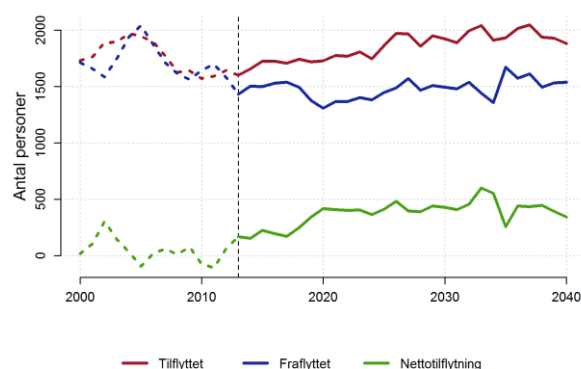
I dette eksperiment reduceres sandsynligheden for at fraflytte Gribskov Kommune. Fraflytningssandsynligheden skaleres forholdsmæssigt på tværs af alle karakteristika. Ændringen i fraflytningssandsynligheden indtræder gradvist i perioden fra 2016 til 2020, hvor ændringen er fuldt indfaset. Til- og fraflytningen samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet er afbilledet i Figur 6.10a og Figur 6.10b, hvor det fremgår, at fraflytningen år for år er mindre i eksperimentet, hvilket resulterer i en større nettotilflytning. Fraflytningen reduceres med ca. 10 pct. målt over perioden 2020 til 2040 i forhold til grundforløbet. Ændringen i tilflytningen i eksperimentet i forhold til grundforløbet skyldes modellens usikkerhed.

Figur 6.10. Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og eksperiment

a) Grundforløb

b) Eksperiment

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

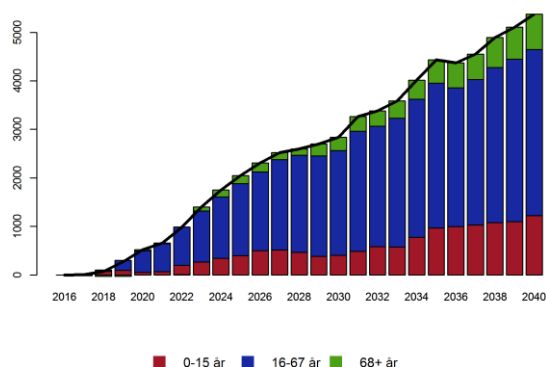
Reduktionen i fraflytningstilbøjeligheden resulterer i, at befolkningen ventes at stige til ca. 48.200 personer i Gribskov Kommune i 2040 fremfor 43.000 personer som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 5.200 personer. Det svarer til en befolkningstilvækst på ca. 300 personer om året i

perioden fra 2020 til 2040. Det er den samme gennemsnitlige befolkningstilvækst målt i antal personer i Gribskov Kommune som i årene 2000 til 2004, hvor befolkningstilvæksten var kraftigst i den historiske periode.

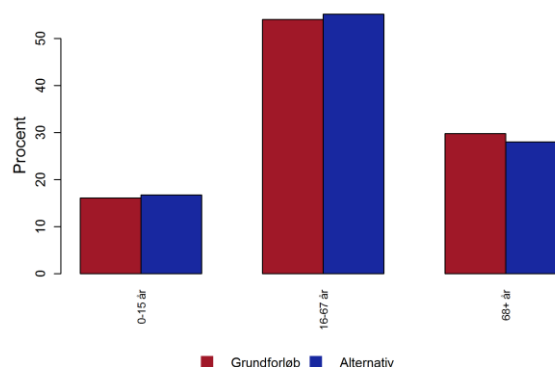
Det fremgår af Figur 6.11a, at en reduktion i fraflytningssandsynligheden på tværs af karakteristika vil betyde, at kommunen vil holde på markant flere borgere i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Hele 65 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at være personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 22 pct. for personer under 16 år og 13 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040. Dette er et resultat af, at sandsynligheden for at flytte aftager med alderen³¹. En reduktion i fraflytningssandsynligheden på tværs af karakteristika, vil derfor særligt ændre adfærden hos de personer, hvor sandsynligheden for at fraflytte er relativt høj, hvilket den typisk er for yngre personer. Reduktionen i fraflytningssandsynligheden ændrer befolkningens overordnede aldersfordeling mod, at andelen af personer fra 68 år og opefter falder med ca. 1 pct. point, mens andelen af 16-67 årige stiger med ca. 1 pct. point, jf. Figur 6.11b, målt på et gennemsnit over 2036-2040.

Figur 6.11. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

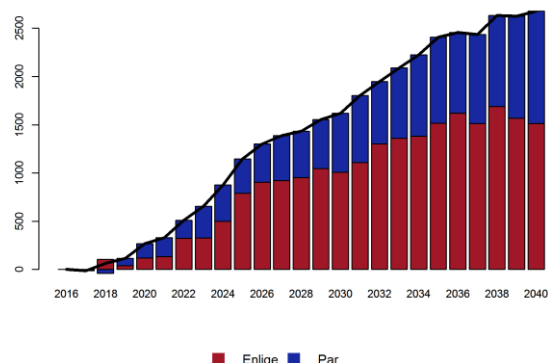
Den årlige tilvækst i familier ventes gennemsnitligt at være ca. 120 familier mere end i grundforløbet i årene 2020 til 2040, og samlet ventes der knap 2.700 flere familier på sigt, jf. Figur 6.12a. Tilvæksten ventes primært at være karakteriseret ved flere enlige. Flyttetilbøjeligheden er større for enlige end for par. Som resultatet vil en reduktion i fraflytningssandsynligheden betyde, at en større andel af enlige i forhold til par bliver boende i Gribskov kommune. Mens 62 pct. af tilvæksten ventes at være enlige familier, ventes 38 pct. at være par relativt til grundforløbet målt over et gennemsnit i perioden 2036-2040.

På sigt ændres familiestrukturen marginalt, således at andelen af enlige stiger med et halvt pct. point til 57 pct., mens andelen af par falder med et halvt pct. point til 43 pct. relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.12b.

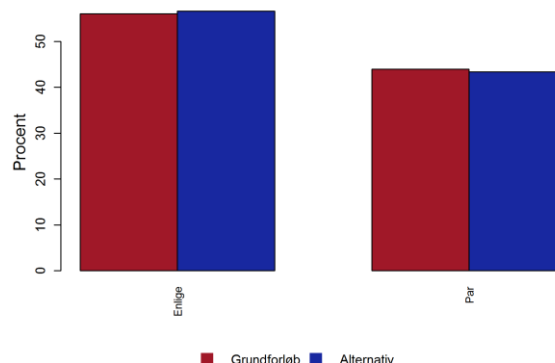
³¹ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 56, figur 3.31

Figur 6.12. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

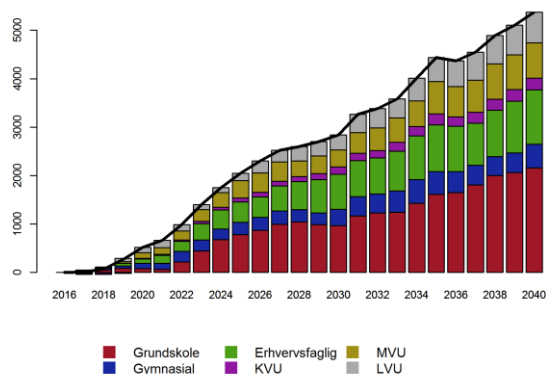
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Befolkningstilvæksten som følge af reduceret fraflytning fra Gribskov Kommune, henføres i stor udstrækning til personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, der tegner sig for næsten 40 pct. af den samlede ændring målt på et gennemsnit over 2036-3040, jf. Figur 6.13a. Over samme periode beregnes personer med en gymnasial uddannelse til at udgøre 9 pct. af tilvæksten, personer med en erhvervsuddannelse beregnes til at udgøre 20 pct. af tilvæksten, mens personer med en videregående uddannelse ventes at udgøre de resterende 31 pct. af tilvæksten. Dette svarer omtrent til den i forvejen forventede fordelingen på uddannelser i grundforløbet. Fordelt på alle aldre ventes marginalt flere, som højst har fuldført en grundskoleuddannelse, en gymnasial uddannelse eller en lang videregående uddannelse, hvilket primært er på bekostning af personer med en erhvervsfaglig uddannelse, jf. Figur 6.13b, målt på et gennemsnit over 2036-3040.

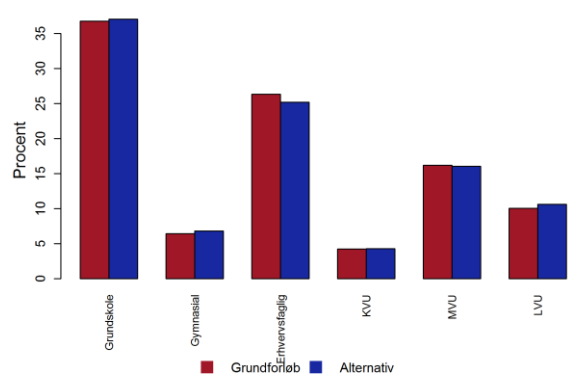
Ses alene på de 16-67-årige falder andelen af personer, der højst har fuldført en grundskoleuddannelse til 26 pct., personer med en gymnasial uddannelse stiger til 11 pct., personer med en erhvervsuddannelse stiger til 24 pct. og personer med en længerevarende videregående uddannelse stiger til 39 pct. målt på et gennemsnit over 2036-3040. I forhold til den forventede fordelingen på uddannelser i alderen 16-67 år i grundforløbet, vil reduktionen i fraflytningen resultere i relativt flere med en gymnasial uddannelse, kort videregående uddannelse og lang videregående uddannelse, mens der ventes relativt færre personer med en erhvervsuddannelse og mellemlang videregående uddannelse.

Figur 6.13. Ændring i befolkningens uddannelsesnivea

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højst fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesnivea. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

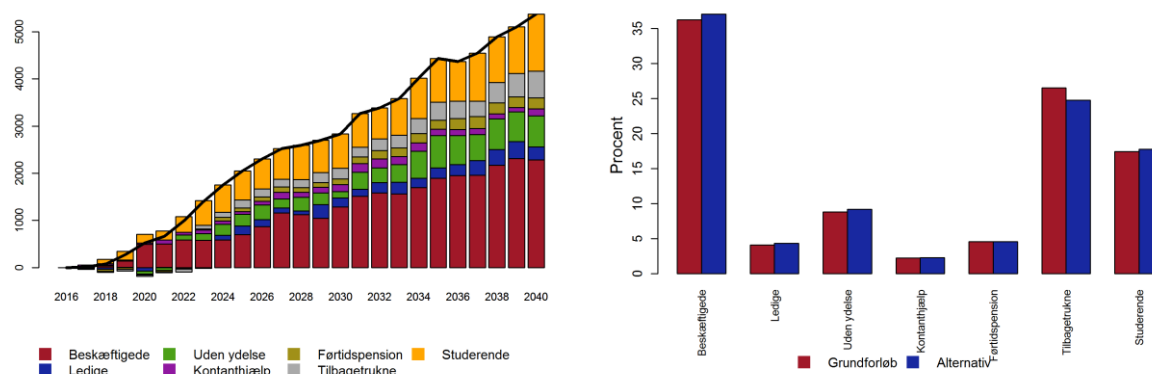
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede, studerende og personer uden ydelse, jf. Figur 6.14a. Beskæftigelsen ventes at være svagt faldende i fremskrivningens grundforløb, mens den ventes at være svagt stigende i eksperimentet. Ud af den samlede tilvækst relativt til grundforløbet ventes personer i beskæftigelse årligt at udgøre 44 pct., mens studerende ventes at udgøre 21 pct., jf. Figur 6.14a, målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040. Beskæftigelsen for personer i alderen 16-67 år ventes at fluktuere omkring niveauet på ca. 16.500 personer i 2013 snarere end at falde til et niveau på 14.300 personer som i grundforløbet. Fordelt på alle aldre stiger beskæftigelsesfrekvensen marginalt fra 36 pct. til 37 pct.

Efterhånden som familierne, der har valgt ikke at flytte alligevel som følge af eksperimentet, får børn og i takt med de indtræder i uddannelsessystemet sker en gradvis stigning i antallet af studerende og personer uden ydelse relativt til grundforløbet. De pågældende kategorier stiger samlet med ca. 80 personer mere årligt over perioden 2020 til 2040 i eksperimentet i forhold til grundforløbet. Den langsigtede fordeling af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning ændres en smule ved, at der er relativt færre tilbagetrukne, men til gengæld en større andel af beskæftigede, ledige, studerende og personer uden ydelser, jf. Figur 6.14b. Den øgede befolkningstilvækst relativt til grundforløbet giver her ikke anledning til en erhvervsfrekvens for de 16-67-årige, der afviger væsentligt fra grundforløbet.

Figur 6.14. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Antallet af boliger ventes i 2040 at stige med knap 2.400 boliger relativt til grundforløbet og i gennemsnit 110 boliger årligt i perioden 2020 – 2040, jf. Figur 6.15a og Tabel 9.9 i appendiks³². Denne tilvækst ventes primært at komme på ejerboliger og private udlejningsboliger efterfulgt af almene boliger. Ejerboliger ventes at udgøre 49 pct. af tilvæksten, private udlejningsboliger ventes at udgøre 28 pct. af tilvæksten og almene boliger ventes at udgøre 16 pct. af tilvæksten, mens de resterende 7 pct. af tilvæksten er fordelt på andelsboliger og offentlige udlejningsboliger. Tilvæksten i ejerboliger er drevet af, at der er flere par i kommunen og at en stor del af de personer, der alligevel ikke forlader kommunen, er i beskæftigelse. Tilvæksten i almene boliger og private udlejningsboliger er primært knyttet til det større antal enlige i kommunen.

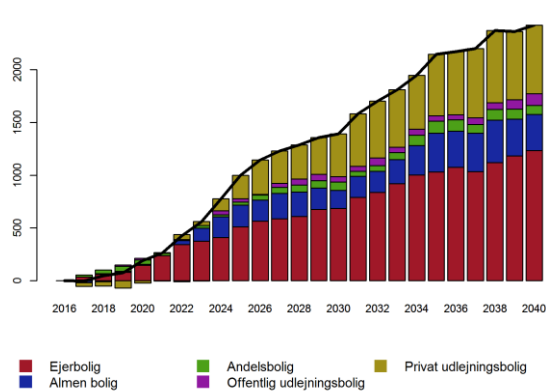
Den overordnede præferencestruktur målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040 er relativt upåvirket, dog med en mindre forskydning fra ejerboliger, der falder med knap 1 pct. point, til private udlejningsboliger, der stiger med knap 1 pct. point, jf. Figur 6.15b.

³² Tabel 9.9 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

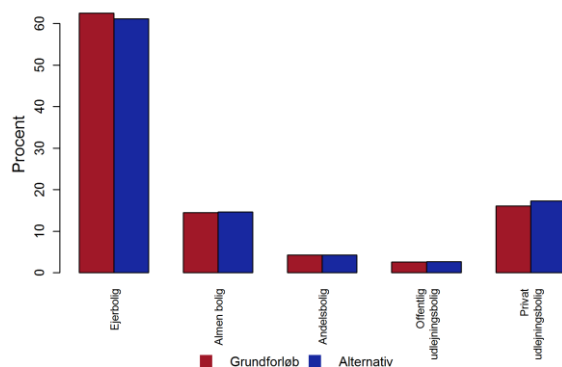

Figur 6.15. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

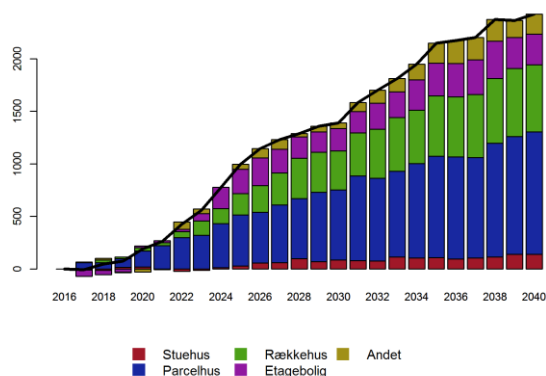
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den langsigtede stigning i boligefterspørgslen i forhold til grundforløbet, vil primært rette sig mod rækkehuse og parcelhuse samt i nogen udstrækning etageboliger, jf. Figur 6.16a. Den stigende efterspørgsel på rækkehuse er primært afledt af søgningen mod private udlejningsboliger og almene boliger, mens søgningen mod parcelhuse primært er afledt af den stigende efterspørgsel på både private udlejningsboliger og ejerboliger. Parcelhuse beregnes til i gennemsnit at udgøre 46 pct. af tilvæksten årligt, mens dette tal er 14 pct. for etageboliger, 27 pct. for rækkehuse og 14 pct. for andre boligarter målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040.

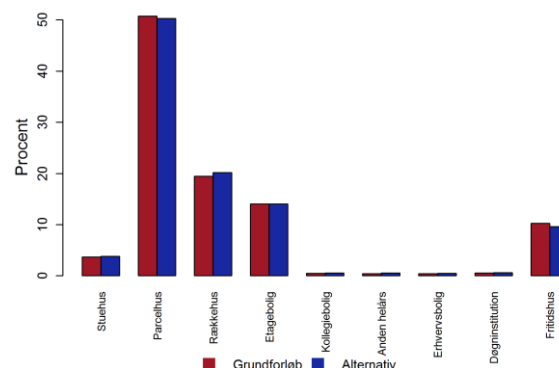
Samlet giver ændringen kun anledning til en beskedent ændring i præferencestrukturen, hvor rækkehuse foretrækkes marginalt mere på bekostning af parcelhuse og fritidshuse, jf. Figur 6.16b, målt på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040.

Figur 6.16. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

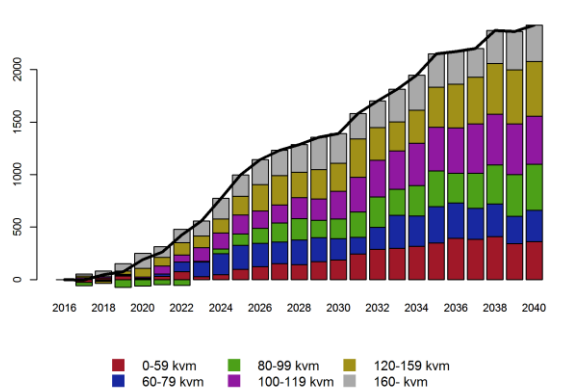
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede boligefterspørgsel retter sig antalmæssigt forholdsvis ligeligt mod de seks størrelseskategorier i SMILE, dog med en lidt større efterspørgsel rettet mod boliger i størrelsen 100-120 m² og 120-159 m², jf. Figur 6.17a. Søgningen mod mindre boliger kan som tidligere forklares med den øgede efterspørgsel efter rækkehuse og etageboliger, der typisk har et boligareal under 120 m², mens den stigende efterspørgsel på boliger over 100 m² vil være drevet af den større efterspørgsel på parcelhuse.

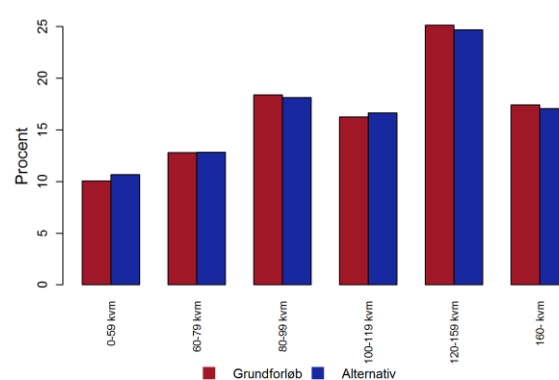
På sigt forskydes boligstrukturen marginalt til fordel for boliger i størrelsen 0-59 m² og 120-159 m² til fordel boliger i andre størrelser, jf. Figur 6.17b.

Figur 6.17. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

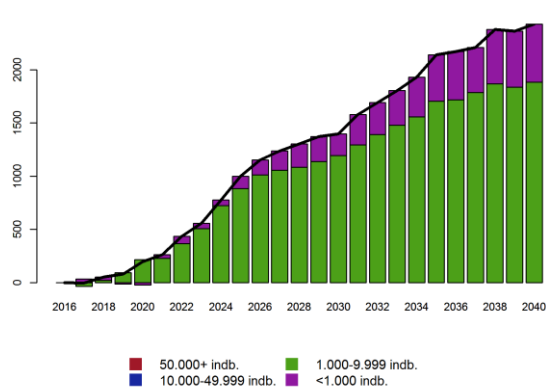
Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse i Gribskov Kommune giver overordnet anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med 1.000-9.999

indbygger, men også i nogen grad en øget efterspørgsel på boliger beliggende i byer med under 1.000 indbyggere, jf. Figur 6.18a.

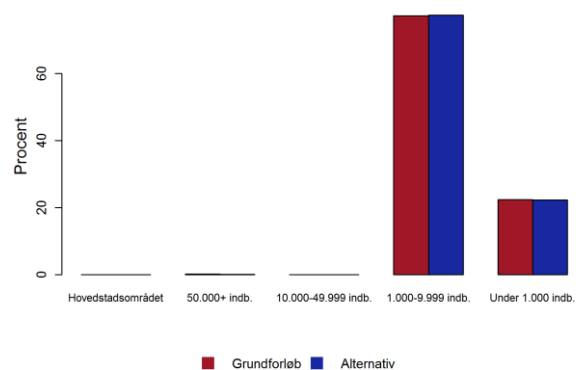
Fordelt på bystørrelse giver ændringen ikke anledning til nogen nævneværdig forskydning, jf. Figur 6.18b.

Figur 6.18. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

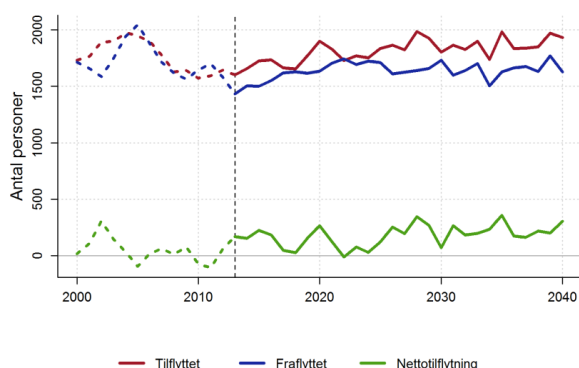
6.3 Øget tilflytning fra nabokommunerne

I dette eksperiment øges sandsynligheden for, at personer fra nabokommunerne (Halsnæs, Hillerød, Helsingør og Fredensborg) flytter til Gribskov Kommune. Fraregnes Københavns Kommune, er det fra nabokommunerne, den største andel af tilflytterne kommer fra, når kommunerne betragtes enkeltvist, jf. Figur 2.9. Opjusteringen af tilflytningssandsynligheden fra nabokommunerne indføres gradvist i årene 2016 til 2020, hvorefter det ændrede adfærdsmønster fastholdes i resten af fremskrivningsperioden til 2040. Derfor ventes alt andet lige, at tilflytningen hvert år er højere sammenholdt med grundforløbet. Den samlede sum af tilflyttere over hele perioden ventes derfor også at vokse over tid. Sandsynligheden for at flytte til Gribskov Kommune fra nabokommunerne opjusteres på bekostning af en forholdsmæssig nedjustering af sandsynligheden for at flytte til øvrige kommuner. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen fra de pågældende kommuner historisk.

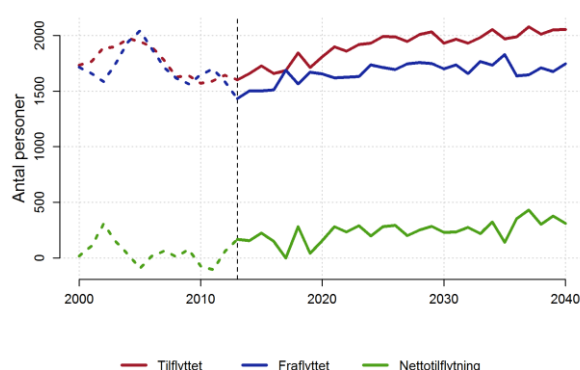
Tilflytterne fra nabokommunerne ventes at udgøre ca. 25 pct. af de samlede tilflyttere i grundforløbet historisk og ca. 24 pct. i fremskrivningsårene. Som resultat af de ændrede flyttesandsynligheder stiger antallet af tilflyttere fra nabokommunerne år for år i gennemsnit med 20 pct. over perioden 2020 til 2040 relativt til grundforløbet. Figur 6.19 viser den samlede til- og fraflytning samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet, hvor det fremgår, at tilflytningen og nettotilflytningen er højere i eksperimentet.

Figur 6.19. Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og eksperiment

a) Grundforløb

b) Eksperiment

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

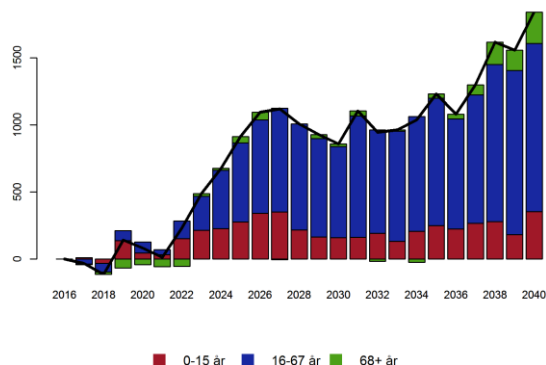
I grundforløbet flytter der i gennemsnit lidt over 450 personer til Gribskov Kommune hvert år fra nabokommunerne, når udviklingen fra og med år 2020 til 2040 betragtes. I alternativforløbet er det gennemsnitlige årlige tilflytningsomfang øget med knap 100 personer i samme periode. I år 2040 har den vedvarende ændring i flytteomfanget givet anledning til en opjustering af den samlede befolkning bosiddende i Gribskov Kommune på omkring 1.800 personer, jf. Figur 6.20a, relativt til grundforløbet. Fordelt på alder er der fortrinsvist tale om en stigning i antallet af personer i alderen 16-67 år, hvor befolkningen er øget med lidt under 1.300 personer relativt til grundforløbet. Antallet af personer under 16 år øges mod 2040 til lidt under 400 personer mere end i grundforløbet. Ændringen i de ældste aldersgrupper gennem fremskrivningen har været gradvist stigende for at opnå et niveau på ca. 200 personer i de sidste fremskrivningsår. Til trods for, at den ældste aldersgruppe udgør en relativt stor andel af befolkningen i nabokommunerne og er voksende over tid, er tilflytning fra denne aldersgruppe relativt begrænset, fordi både sandsynligheden for at flytte og sandsynligheden for at flytte til en ny kommune, givet at en flyttebegivenhed indtræffer, er aftagende med alderen³³.

På sigt er befolkningen i Gribskov steget med næsten 4 pct. relativt til grundforløbet. Den yngste og mellemste aldersgruppe tegner sig for en stigning på 5 pct. relativt til grundforløbet, mens befolkningen i den ældste aldersgruppe er opskrevet med knap 2 pct. Den øgede tilflytning fra nabokommunerne ændrer ikke nævneværdigt på befolkningens overordnede aldersfordeling, jf. Figur 6.20b, målt på et gennemsnit over årene 2036-2040.

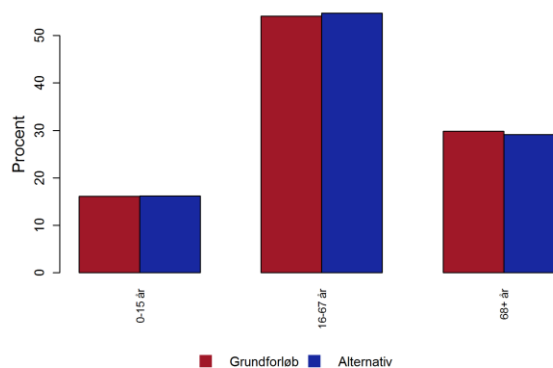
³³ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58.

Figur 6.20. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

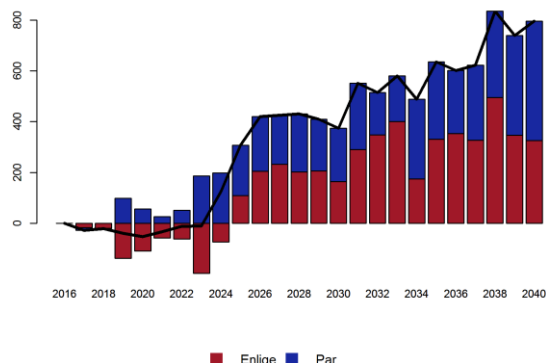
Den øgede tilflytning fra nabokommunerne giver ud over stigningen i befolkningen også naturligt anledning til en stigning i det samlede antal familier, der på sigt er bosiddende i Gribskov Kommune. Frem mod 2040 øges det samlede antal familier med omkring 800 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.21a. Enlige familier på landsplan er kendetegnet ved en større flyttetilbøjelighed relativt til parfamilier³⁴. Derfor er ændringen i enlige familier relativt til grundforløbet mere volatil sammenholdt med ændringen i par. Det resulterer i, at der konsekvent er flere par i eksperimentet relativt til grundforløbet, mens der i nogle år er færre enlige i eksperimentet relativt til grundforløbet. En del af denne variation skal dog tilskrives modellens usikkerhed. Målt på et gennemsnit over 2036-2040 udgør enlige omkring 51 pct. af forøgelsen af familier relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.21a.

Familiestrukturen vil ikke ændre sig nævneværdigt på lang sigt relativt til grundforløbet, selvom sammensætningen af tilflytningen fra nabokommunerne på karakteristika ikke er repræsentativ for den samlede tilflytning fra alle kommuner, jf. Figur 6.21b.

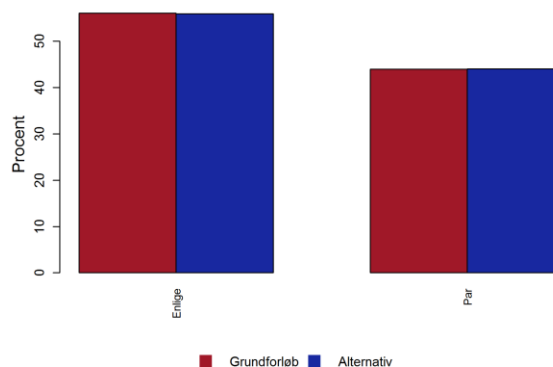
³⁴ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33.

Figur 6.21. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

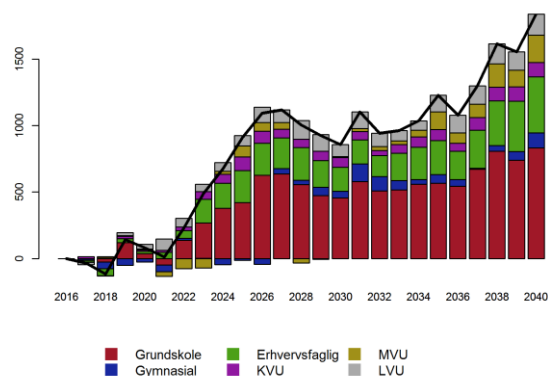
Den øgede tilflytning til Gribskov Kommune bevirker, at den langsigtede stigning i befolkningen i stor udstrækning skal henføres til en stigning i antallet af personer med en grundskoleuddannelse, der tegner sig for ca. 49 pct. af den samlede ændring målt på et gennemsnit i årene 2036-2040. Ændringen i antallet med en videregående uddannelse repræsenterer næsten 25 pct. af den samlede ændring, hvoraf knap halvdelen vil have en mellemlang videregående uddannelse. Ændringen i antallet af erhvervsfaglige udgør omkring 22 pct. af den samlede stigning i befolkningen, mens personer, der højst har opnået en gymnasial uddannelse, udgør ca. 4 pct., jf. Figur 6.22a.

Betragtes aldersgruppen 16-67 år skal kun 43 pct. af den langsigtede stigning henføres til personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, målt på et gennemsnit over 2036-2040. 5 pct. af stigningen henføres til personer med en gymnasial uddannelse, 20 pct. henføres til personer med en erhvervsfaglig uddannelse og endelig henføres hele 32 pct. til personer med en videregående uddannelse. Sammenholdt med fordelingen af personer på uddannelser i samme aldersgruppe i grundforløbet målt på et gennemsnit over 2036-2040, vil en større del af tilflytterne have opnået en grundskoleuddannelse eller en kort videregående uddannelse. Til gengæld vil færre have opnået en gymnasial uddannelse, en erhvervsfaglig uddannelse, en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

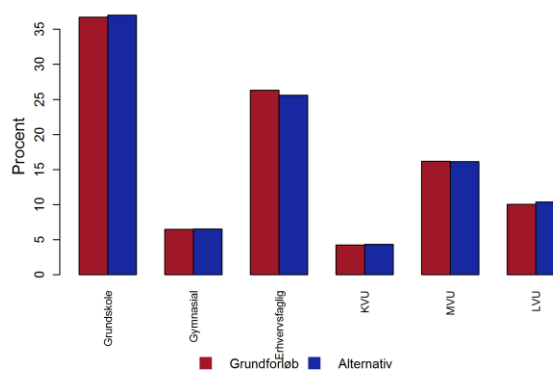
Befolkningens uddannelsessammensætning er stort set uændret relativt til grundforløbet for såvel hele befolkningen som personer i alderen 16-67 år, jf. Figur 6.22b, målt på et gennemsnit over årene 2036-2040. Sammenfattet ved uddannelsesindekset, ventes en større tilflytning fra nabokommunerne ikke at ændre væsentligt på uddannelsesniveaet i kommunen.

Figur 6.22. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

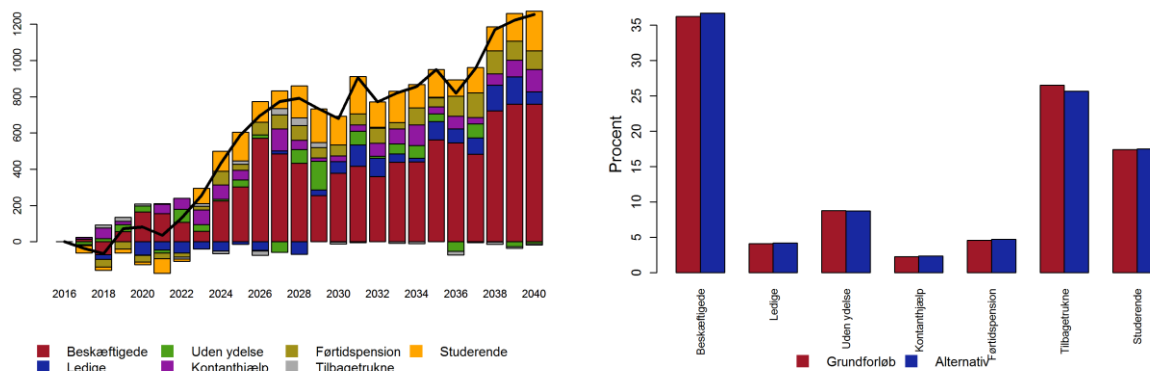
Fordelt på alle aldre henføres 50 pct. af tilflytningen til personer i beskæftigelse og 7 pct. af tilflytningen henføres til ledige relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040, jf. Figur 6.23a. På samme måde ventes andelen af studerende at udgøre 21 pct. af tilflytningen relativt til grundforløbet, personer uden ydelser (primært børn under 6 år) ventes at udgøre 7 pct., kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsmarkedet ventes at udgøre 5 pct., førtidspensionister ventes at udgøre 9 pct. og kun 1 pct. af ventes at udgøres af tilbagetrukne. Til sammenligning ventes der i grundforløbet kun at være 36 pct. i beskæftigelse, kun 4 pct. ventes at være ledige og hele 27 pct. ventes at udgøres af tilbagetrukne målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040.

Overordnet ventes tilflytningen fra nabokommunerne at bidrage til at øge både beskæftigelsen og beskæftigelsesfrekvensen, når befolkningen betragtes på tværs af alle aldre og sænke andelen af tilbagetrukne, selvom antallet af tilbagetrukne også ventes at stige relativt til grundforløbet. Erhvervsfrekvensen blandt de 16-67 årige er relativt uændret, hvilket betyder, at den større beskæftigelse er udtryk for, at tilflytningen primært er med personer i alderen 16-67 år, snarere end det er udtryk for, at tilflytterne har en større erhvervsfrekvens sammenholdt med de i forvejen bosiddende i Gribskov Kommune.

Den større tilflytning fra nabokommunerne har kun en beskedne effekt på den samlede befolknings fordeling på arbejdskategorier målt på et gennemsnit over årene 2036-2040, jf. Figur 6.23.

Figur 6.23. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Efterspørgslen på boliger ventes at være stigende som resultat af det større antal tilflyttere fra nabokommunerne. Således ventes efterspørgslen at nå op på over 700 boliger yderligere i 2040 sammenholdt med grundforløbet. Det svarer til en stigning i efterspørgslen tæt på 40 boliger om året over perioden 2020-2040, men med betydelige udsving. Den øgede tilflytning til Gribskov Kommune giver udslag i en større efterspørgsel efter hovedsageligt ejerboliger fulgt af private udlejningsboliger, jf. Figur 6.24a og Tabel 9.10 i appendiks³⁵.

Efterspørgslen fordelt på boligtyper afhænger af en række underliggende karakteristika som eksempelvis familiens uddannelsesniveau, de voksnes gennemsnitlige alder i familien, om familien består af enlige eller par og familiens arbejdsmarkedstilknytning. Ejerboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller flere af de voksne i familien er en del af arbejdsstyrken³⁶. En betydelig del af efterspørgslen efter ejerboliger kan derfor henføres til, at en stor del af de tilflyttende er en del af arbejdsstyrken. Samtidig trækker det efterspørgslen på ejerboliger op, at størstedelen af de tilflyttende er under 67 år, da de typisk er fra omkring tilbagetrækningsalderen og senere, at ældre fraflytter deres ejerbolig til fordel for eksempelvis mindre almene boliger eller private udlejningsboliger. Private udlejningsboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller færre i familien er tilknyttet arbejdsmarkedet og enlige, hvilket begge er faktorer, der trækker efterspørgslen på private udlejningsboliger op i eksperimentet.

I Figur 6.24b sammenholdes de gennemsnitlige relative andele af boliger fordelt på type mellem grundforløbet og eksperimentet målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i sammensætningen af boligtyper.

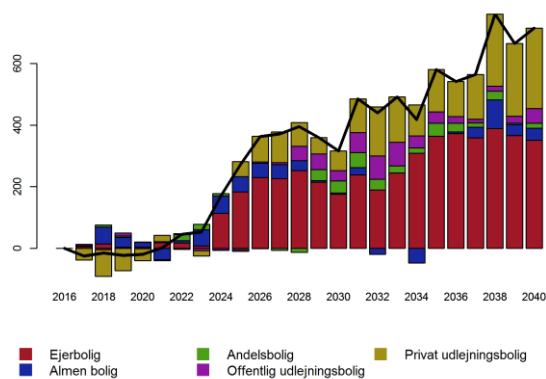
³⁵ Tabel 9.10 Tabel 9.9 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

³⁶ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

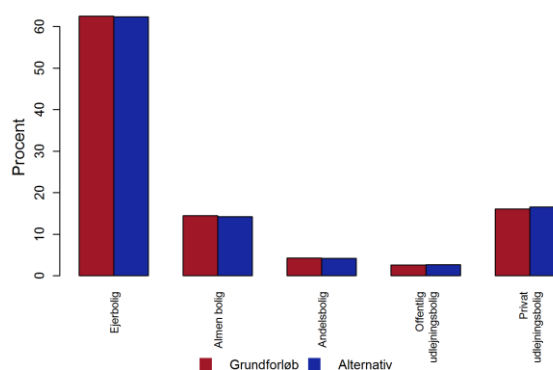

Figur 6.24. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

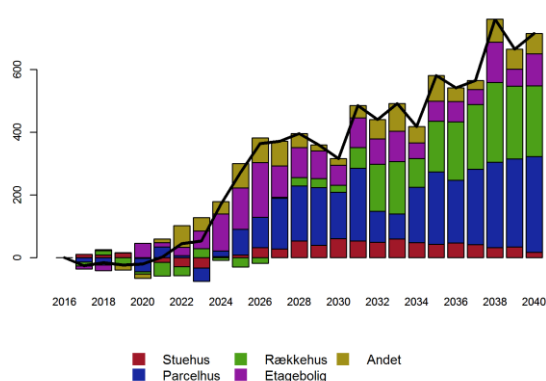
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Eksperimentet peger på, at en større tilflytning fra nabokommunerne vil resultere i en større boligefterspørgsel, som fordelt på boligart primært må ventes at øges på parcelhuse relativt til grundforløbet, Figur 6.25a. Der ventes også en større efterspørgsel på rækkehuse og etageboliger. I den første del af fremskrivningen frem til 2030 forventes en større efterspørgsel efter etageboliger, som aftager til fordel for rækkehuse i resten af fremskrivningen.

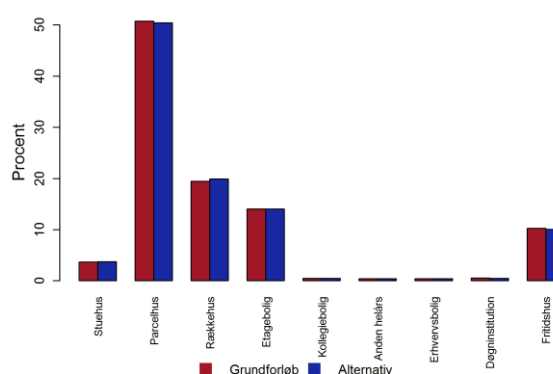
I Figur 6.25b sammenholdes de gennemsnitlige relative andele af boliger fordelt på art mellem grundforløbet og eksperimentet i perioden 2036 til 2040. Eksperimentet giver kun anledning til marginale ændringer i sammensætningen af boligarter.

Figur 6.25. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

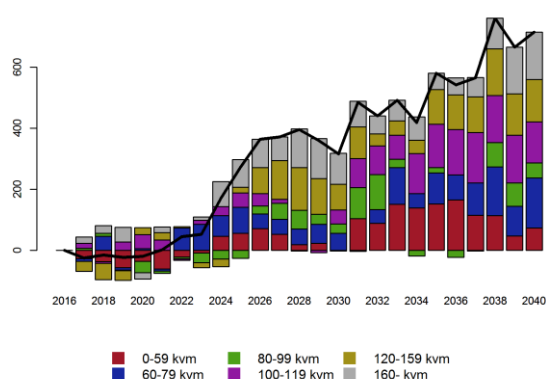
Overordnet vil den øgede efterspørgsel efter de ekstra boliger relativt til grundforløbet primært rette sig mod boliger større end 100 m², som målt på et gennemsnit over 2036-2040 ventes at udgøre 60

pct. af efterspørgslen, jf. Figur 6.26a. Den relativt store efterspørgsel efter store boliger skyldes, at de ekstra tilflyttere fra nabokommunerne hovedsagligt ventes at bosætte sig i parcel- og stuehuse, som er relativt store. Efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger trækker efterspørgslen op på boliger mindre end 100 m².

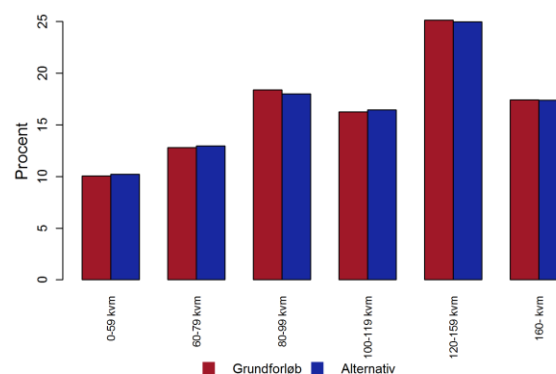
Boligsøgningen fordelt på størrelse giver kun anledning til en beskedne forskydning i boligstrukturen, jf. Figur 6.26b.

Figur 6.26. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

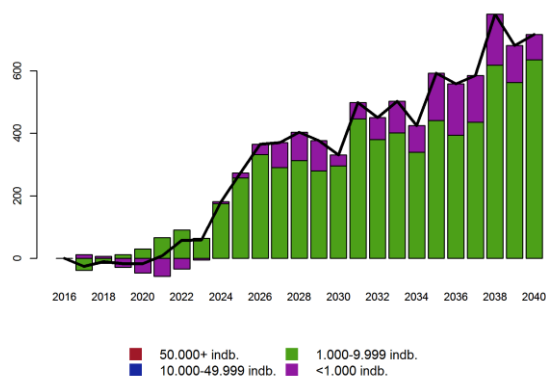
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

I Gribskov Kommune er der kun boliger beliggende i kategorierne "færre end 1.000 indbyggere" og "1.000 – 9.999 indbyggere". Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse giver overordnet anledning til en øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder i størrelsen 1.000 - 9.999 indbyggere³⁷, hvor disse boligarter er hyppigst forekommende, jf. Figur 6.27a. En mindre del af efterspørgslen ventes at rette sig mod byområder med færre end 1.000 indbyggere. Der ses ingen nævneværdig forskydning i den indbyrdes fordeling af boligmassen på bystørrelse, Figur 6.27b.

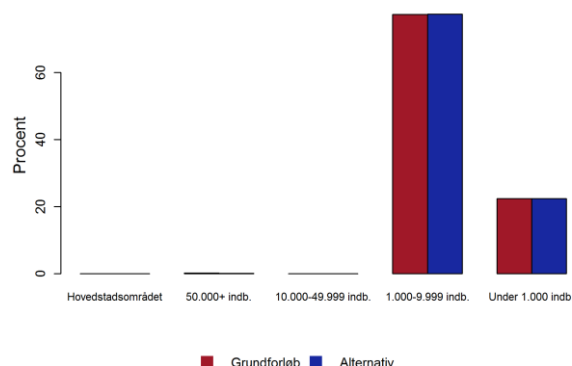
³⁷ Vurderet i fremskrivningens basisår 2013.

Figur 6.27. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

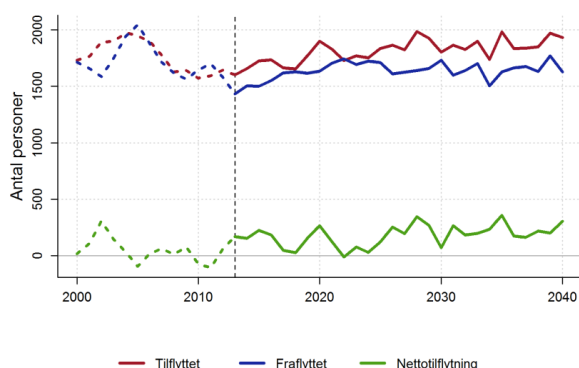
6.4 Øget tilflytning fra hovedstaden

I dette eksperiment øges sandsynligheden for, at personer fra Københavns Kommune og kommuner i Københavns omegn (Frederiksberg, Dragør, Tårnby, Albertslund, Ballerup, Brøndby, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Vallensbæk) flytter til Gribskov Kommune. Opjusteringen af tilflytnings sandsynligheden fra Københavns Kommune og Københavns omegn indføres gradvist i årene 2016 til 2020, hvorefter det ændrede adfærdsmønster fastholdes i resten af fremskrivningsperioden til 2040. Derfor ventes alt andet lige, at tilflytningen hvert år er højere sammenholdt med grundforløbet. Den samlede sum af tilflyttere over hele perioden ventes derfor også at vokse over tid. Sandsynligheden for at flytte til Gribskov Kommune fra Københavns Kommune og Københavns omegn opjusteres på bekostning af en forholdsmæssig nedjustering af sandsynligheden for at flytte til øvrige kommuner. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen fra de pågældende kommuner historisk.

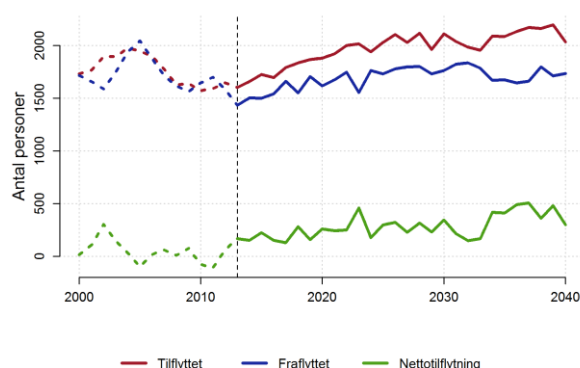
I grundforløbet tegner de pågældende kommuner sig for lidt under ca. 37 pct. af tilflytning til Gribskov Kommune historisk men over 45 pct. i fremskrivningsårene. Som resultat af de ændrede flyttesandsynligheder stiger antallet af tilflyttere fra Københavns Kommune og København omegn i gennemsnit med 19 pct. år for år målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040 relativt til grundforløbet. Figur 6.28 viser den samlede til- og fraflytning samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet, hvor det fremgår, at tilflytningen og nettotilflytningen er højere i eksperimentet.

Figur 6.28. Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og eksperiment

a) Grundforløb

b) Eksperiment

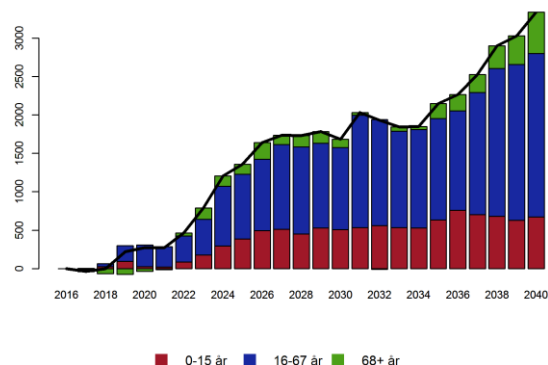
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

I grundforløbet flytter der i gennemsnit ca. 850 personer til Gribskov Kommune hvert år fra Københavns Kommune og København omegn, når udviklingen fra og med år 2020 til 2040 betragtes. I eksperimentet er det gennemsnitlige årlige tilflytningsomfang øget med ca. 150 personer i samme periode. I år 2040 har den vedvarende ændring i flytteomfanget givet anledning til en opjustering af den samlede befolkning bosiddende i Gribskov Kommune på omkring 3.300 personer, jf. Figur 6.29a, relativt til grundforløbet. Fordelt på alder er der fortrinsvist tale om en stigning i antallet af personer i alderen 16-67 år, hvor befolkningen er øget med 2.100 personer relativt til grundforløbet. Antallet af personer under 16 år øges mod 2040 med lidt under 700 personer og endelig øges den ældste aldersgruppe med lidt over 500 personer mod 2040 relativt til grundforløbet.

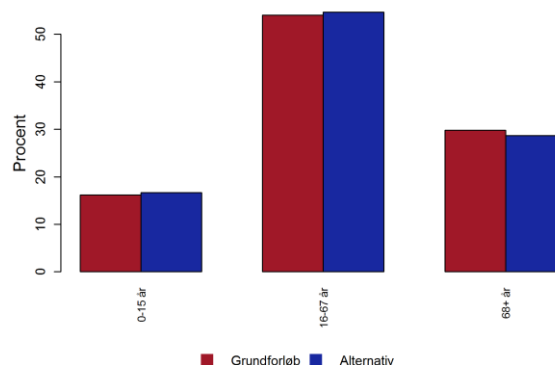
På sigt er befolkningen i Gribskov Kommune steget med knap 8 pct. relativt til grundforløbet. Den yngste aldersgruppe tegner sig for en stigning på knap 10 pct. relativt til grundforløbet, mens antallet af personer i den mellemste gruppe øges med godt 9 pct. på sigt. Befolkningen i den ældste aldersgruppe er opskrevet med ca. 4 pct. Den øgede tilflytning fra København Kommune og Københavns omegn ændrer ikke nævneværdigt på befolkningens overordnede aldersfordeling i Gribskov Kommune, jf. Figur 6.29b, målt på et gennemsnit over årene 2036-2040.

Figur 6.29. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

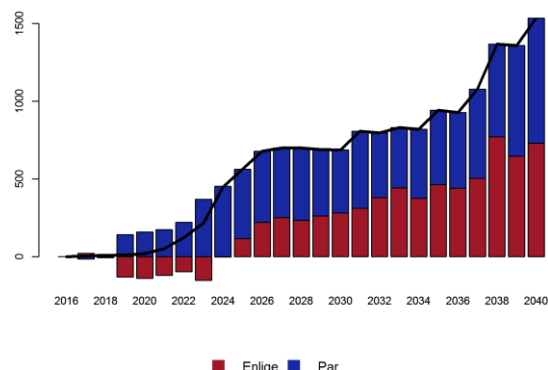
Den øgede tilflytning fra København Kommune og Københavns omegn giver ud over stigningen i befolkningen også naturligt anledning til en stigning i det samlede antal familier, der på sigt er bosiddende i Gribskov Kommune. Frem mod 2040 øges det samlede antal familier med omkring 1.500 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.30a. På landsplan er enlige familier kendetegnet ved en større grad af mobilitet relativt til parfamilier³⁸. Derfor er ændringen i enlige familier relativ til grundforløbet mere volatil sammenholdt med ændringen i par. Det resulterer i, at der konsekvent er flere par i eksperimentet relativt til grundforløbet, mens der i nogle år er færre enlige i eksperimentet relativt til grundforløbet. En del af denne variation skal dog tilskrives modellens usikkerhed. Målt på et gennemsnit over 2036 til 2040 udgør enlige omkring 49 pct. af forøgelsen af familier relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.30a.

Familiestrukturen vil ikke ændre sig nævneværdigt på sigt relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.30b, selvom sammensætningen af tilflytningen fra Københavns Kommune og Københavns omegn på karakteristika ikke er repræsentativ for den samlede tilflytning fra alle kommuner.

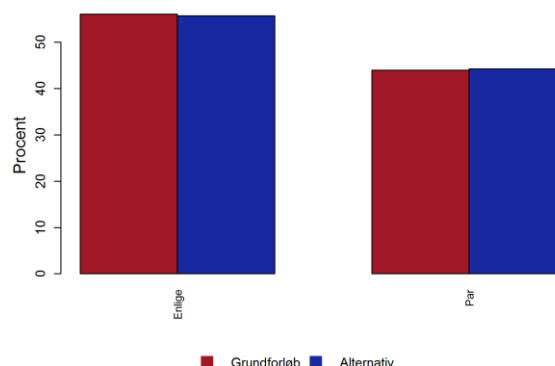
³⁸ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33.

Figur 6.30. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

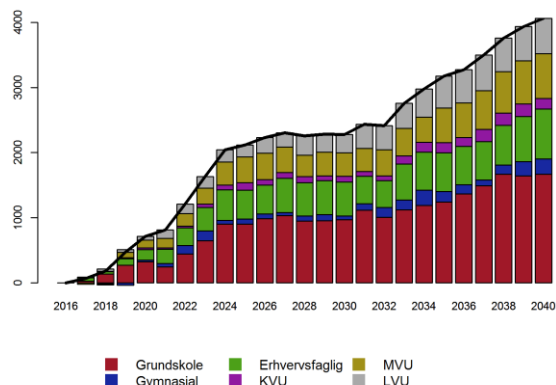
Den øgede tilflytning til Gribskov Kommune bevirker, at den langsigtede stigning i befolkningen i stor udstrækning skal henføres til en stigning i antallet af personer med en grundskoleuddannelse, der tegner sig for ca. 44 pct. af den samlede ændring målt på et gennemsnit i årene 2036-2040. Ændringen i antallet med en videregående uddannelse repræsenterer næsten 34 pct. af den samlede ændring, hvoraf lidt under halvdelen vil have en lang videregående uddannelse. Ændringen i antallet af erhvervsfaglige udgør omkring 17 pct. af den samlede stigning i befolkningen, mens personer der højst har opnået en gymnasial udgør ca. 5 pct., jf. Figur 6.31a.

Betragtes aldersgruppen 16-67 år, skal kun 33 pct. af den langsigtede stigning henføres til personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse målt på et gennemsnit over 2036-2040. 5 pct. af stigningen henføres til personer med en gymnasial uddannelse, 20 pct. henføres til personer med en 17 erhvervsfaglig uddannelse og endelig henføres hele 44 pct. til personer med en videregående uddannelse. Sammenholdt med fordelingen af personer på uddannelser i samme aldersgruppe i grundforløbet målt på et gennemsnit over 2036-2040, vil en marginalt større del af tilflytterne have opnået en grundskoleuddannelse, en kort videregående uddannelse eller en lang videregående uddannelse, mens marginalt færre vil have opnået en gymnasial uddannelse, en erhvervsfaglig uddannelse eller en mellemlang videregående.

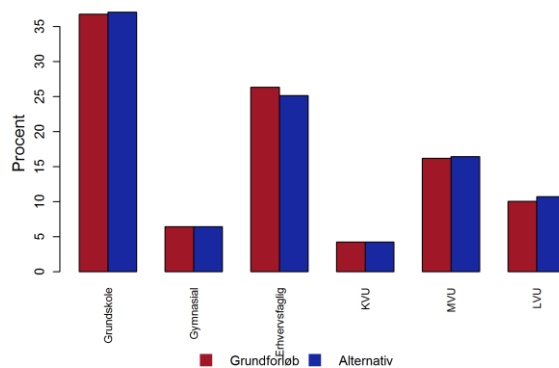
Befolkningens uddannelsessammensætning forskyder sig en smule mod flere med en lang videregående uddannelse, mens der er relativt færre, der tager en erhvervsuddannelse, jf. Figur 6.31b, målt på et gennemsnit over årene 2036-2040. Sammenfattet ved uddannelsesindekset, ventes en større tilflytning fra Københavns og Københavns omegn ikke at ændre uddannelsesniveaue i kommunen nævneværdigt.

Figur 6.31. Ændring i befolkningens uddannelsesnivea

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesnivea. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

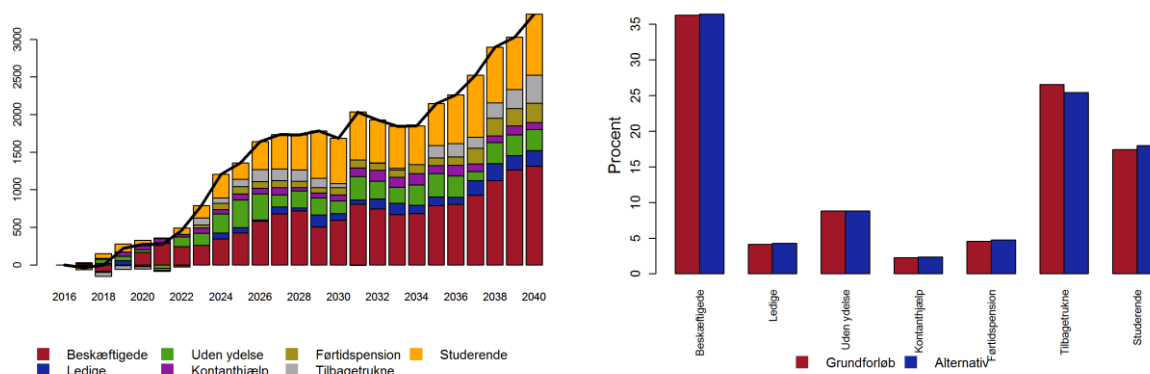
Fordelt på alle aldre henføres 39 pct. af tilflytningen til personer i beskæftigelse og 6 pct. af tilflytningen henføres til ledige relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040, jf. Figur 6.32a. På samme måde ventes andelen studerende at udgøre 27 pct. og personer uden ydelser (primært børn under 6 år) at udgøre 9 pct. af tilflytningen relativt til grundforløbet. Andelen af kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsmarkedet ventes at udgøre 4 pct., førtidspensionister ventes at udgøre 7 pct. og tilbagetrukne ventes at udgøre 8 pct. af ændringen relativt til grundforløbet. Til sammenligning ventes 36 pct. i kommunen at være i beskæftigelse og kun 4 pct. ventes at være ledige i grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2036-2040. Andelen af tilbagetrukne ventes at være på hele 27 pct., mens andelen af studerende ventes at udgøre 17 pct.

Overordnet ventes tilflytningen fra Københavns Kommune og Københavns omegn at bidrage til at øge både beskæftigelsen og beskæftigelsesfrekvensen, når befolkningen betragtes på tværs af alle aldre og sænke andelen af tilbagetrukne, selvom antallet af tilbagetrukne også ventes at stige relativt til grundforløbet. Erhvervsfrekvensen blandt de 16-67 årige er relativt uændret, hvilket betyder, at den større beskæftigelse er udtryk for, at tilflytningen primært er af personer i alderen 16-67 år, snarere end det er udtryk for, at tilflytterne har en større erhvervsfrekvens sammenholdt med de i forvejen bosiddende i Gribskov Kommune.

Effekten af den større tilflytning fra Københavns Kommune og Københavns omegn på den samlede befolknings fordeling på arbejdskategorier målt på et gennemsnit over årene 2036-2040 er dog relativt beskedent, jf. Figur 6.32b.

Figur 6.32. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Efterspørgslen på boliger ventes at være stigende som resultat af det større antal tilflyttere fra Københavns Kommune og Københavns omegn. Således ventes efterspørgslen at nå op på lidt under 1.400 boliger yderligere i 2040 sammenholdt med grundforløbet. Det svarer til en stigning i efterspørgslen på knap 60 boliger om året over perioden 2016-2040, men med betydelige udsving. Den øgede tilflytning til Gribskov Kommune giver udslag i en større efterspørgsel efter hovedsageligt ejerboliger fulgt af private udlejningsboliger og almene boliger, jf. Figur 6.33a og Tabel 9.11 i appendiks³⁹. Efterspørgslen fordelt på boligtyper afhænger af en række underliggende karakteristika som eksempelvis familiens uddannelsesniveau, de voksnes gennemsnitlige alder i familien, om familien består af enlige eller par og familiens arbejdsmarkedstilknytning. Ejerboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller flere af de voksne i familien er en del af arbejdsstyrken⁴⁰. En betydelig del af efterspørgslen efter ejerboliger kan derfor henføres til, at en stor del af de tilflyttende er en del af arbejdsstyrken. Samtidig trækker det efterspørgslen på ejerboliger op, at størstedelen af de tilflyttende er under 67 år, da det typisk er fra omkring tilbagetrækningsalderen og senere, at ældre fraflytter deres ejerbolig til fordel for eksempelvis mindre almene boliger eller private udlejningsboliger. Private udlejningsboliger er særligt populære blandt familier, hvor en eller færre i familien er tilknyttet arbejdsmarkedet og enlige, hvilket begge er faktorer, der trækker efterspørgslen på private udlejningsboliger op i eksperimentet. Almene boliger er særligt populære blandt familier, hvor alle er udenfor arbejdsstyrken og aftager sandsynligvis en del af de ekstra tilflyttere, som enten er tilbagetrukne, førtidspensionister eller kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsstyrken.

I Figur 6.33b sammenholdes de gennemsnitlige relative andele af boliger fordelt på type mellem grundforløbet og eksperimentet i perioden 2036 til 2040. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige ændringer i sammensætningen af boligtyper.

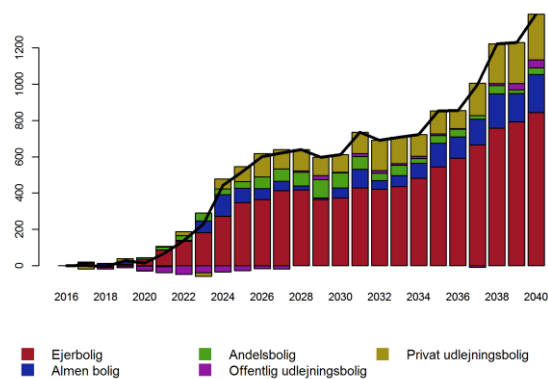
³⁹ Tabel 9.11Tabel 9.9 i appendiks angiver de absolutte og relative ændringer fordelt på boligkarakteristika relativt til grundforløbet.

⁴⁰ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

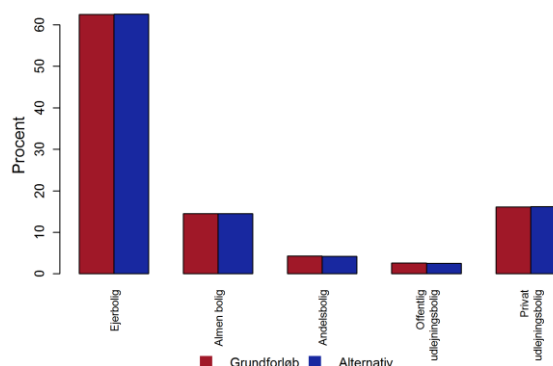

Figur 6.33. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

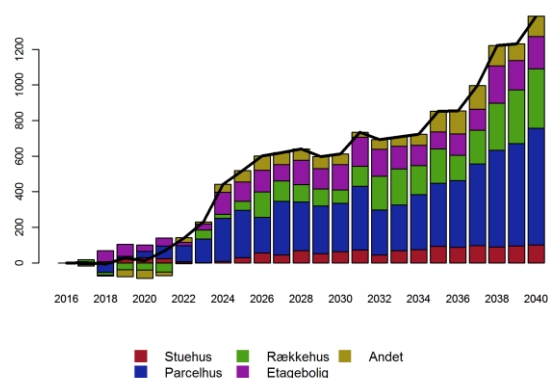
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Ekspperimentet peger relativt entydigt på, at en større tilflytning fra Københavns Kommune og Københavns omegn vil resultere i en større boligefterspørgsel, som fordelt på boligart primært må ventes at komme på parcelhuse efterfulgt af rækkehuse og etageboliger, jf. Figur 6.34a. Den stigende efterspørgsel på parcelhuse er afledt af søgningen mod ejerboliger, hvilket også i lidt mindre grad gælder for etageboliger og rækkehuse, der dog også er afledt af efterspørgslen på almene boliger og private udlejningsmuligheder.

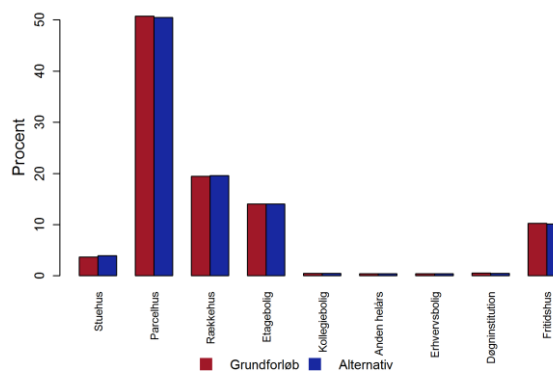
I Figur 6.34b sammenholdes de gennemsnitlige relative andele af boliger fordelt på art mellem grundforløbet og eksperimentet i perioden 2036 til 2040. Eksperimentet giver ikke anledning til nævneværdige fordelinger i efterspørgslen fordelt på boligart, jf. Figur 6.34b.

Figur 6.34. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

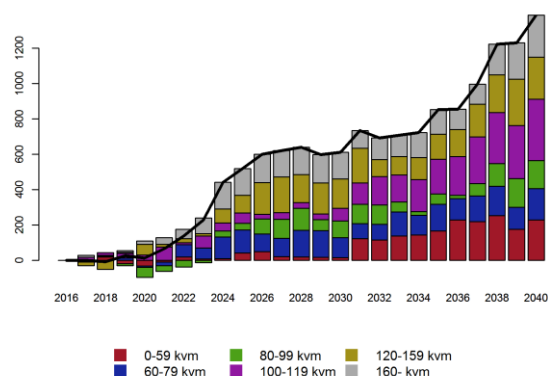
Overordnet vil den øgede efterspørgsel efter de ekstra boliger relativt til grundforløbet primært rette sig mod boliger større end 100 m², som målt på et gennemsnit over 2036-2040 ventes at udgøre

knap 60 pct. af efterspørgslen, jf. Figur 6.35a. Den relativt store efterspørgsel efter store boliger skyldes, at de ekstra tilflyttere fra Københavns Kommune og Københavns omegn hovedsagligt ventes at bosætte sig i parcel- og stuehuse, som er relativt store. Efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger trækker efterspørgslen op på boliger mindre end 100 m².

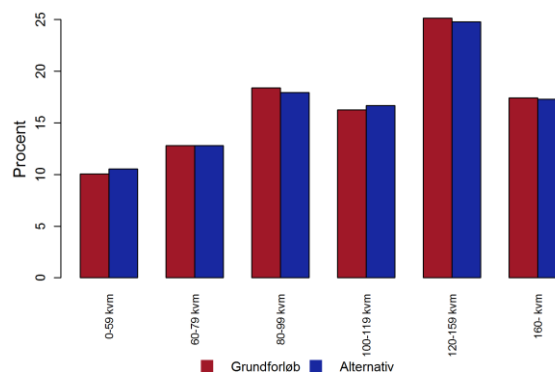
Boligsøgningen fordelt på størrelse giver kun anledning til en mindre forskydninger i boligstrukturen, jf. Figur 6.35b.

Figur 6.35. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

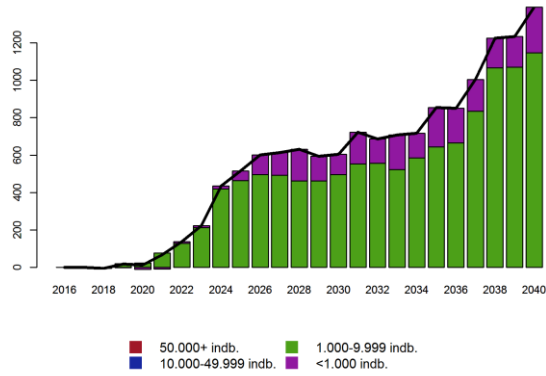
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

I Gribskov Kommune er der kun boliger beliggende i kategorierne "færre end 1.000 indbyggere" og "1.000 – 9.999 indbyggere". Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse giver overordnet anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder i størrelsen 1.000 - 9.999 indbyggere⁴¹, hvor disse boligarter er hyppigst forekommende, jf. Figur 6.36a. En mindre af efterspørgslen ventes at rette sig mod byområder med færre end 1.000 indbyggere. Der ses ingen nævneværdig forskydning i den indbyrdes fordeling af boligmassen på bystørrelse, Figur 6.36b.

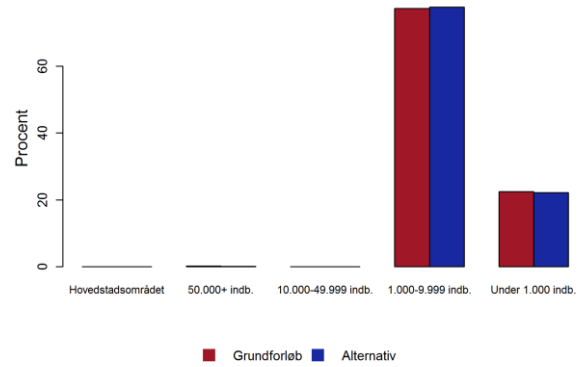
⁴¹ Vurderet i fremskrivningens basisår 2013.

Figur 6.36. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

7 Konklusion

Udviklingen i befolkningen, arbejdsmarkedstilknytningen, familiestrukturen, uddannelsesniveaue og bolig efterspørgslen ventes i overordnede træk at følge udviklingen i landsdelen Nordsjælland og i hele landet. I enkelte tilfælde vil udviklingen i Gribskov Kommune dog bevæge sig i en lidt anden retning.

Befolkningstilvæksten i Gribskov Kommune ventes at ligge en del lavere end udviklingen på landsplan og væksten i Landsdel Nordsjælland. Den lavere befolkningstilvækst er et resultat af, at fødselsoverskuddet ventes at være negativt, hvilket dog opvejes af en positiv nettoflytning og nettoindvandring.

Befolkningens sammensætning på oprindelse forventes i Gribskov Kommune på samme vis som i Landsdel Nordsjælland og resten af landet at være præget af, at nettoindvandringen vil være positiv fremadrettet. Gribskov Kommune adskiller sig dog fra både Nordsjælland og hele landet ved, at andelen af indvandrere og efterkommere er mindre både historisk og i fremskrivningen. Som nævnt indregner fremskrivningen ikke, at der løbende kan være tale om en forskydning i indvandringens fordeling på kommuner som følge af ændringer i visiteringskvoterne for indvandrere med flygtningestatus som opholdsgrundlag.

Som i resten af landet forventes andelen af personer ældre end 67 år at udgøre en stigende andel af den samlede befolkning i Gribskov Kommune. Tilbageføringsreformen håndterer i kraft af en gradvis forskydning af tilbageføringsalderen en del af den udfordring, som en aldrende befolkning har på de kommunale budgetter. Udfordringen er dog fortsat betydelig såfremt en del af udgifterne til individuel offentlig service, herunder sundhed og ældrepleje, afholdes af kommunen. De pågældende udgifter er typisk stærkt stigende med alderen. Aldringen af befolkningen er også en væsentlig årsag til, at der i Gribskov Kommune som i resten af landet forventes en større andel af ældre enlige fremadrettet. Endvidere vil unges præferencer for at leve som enlige også medvirke til, at andelen af enlige øges på bekostning af parfamilier.

Befolkningens uddannelsesniveau er som i landsdelen og hele landet præget af, at yngre og mere veluddannede generationer erstatter ældre generationer, hvilket øger det generelle uddannelsesniveau. Til trods for, at andelen og antallet af personer med en grundskoleuddannelse eller erhvervsfaglig uddannelse falder til fordel for personer med en videregående uddannelse i Gribskov Kommune, er det stadig for disse uddannelseskategorier, at man finder den mest markante forskel sammenholdt med Nordsjælland og hele landet. Trods en faldende andel af personer med en erhvervsfaglig uddannelse, er der stadig en højere andel med en erhvervsfaglig uddannelse i Gribskov Kommune sammenholdt med Nordsjælland og hele landet. Omvendt stiger andelen med en mellemlang eller lang videregående uddannelse på sigt. For lange videregående uddannelser som helhed er andelen i Gribskov Kommune lidt lavere, end hvad der gør sig gældende på landsplan og noget lavere, end hvad der gør sig gældende i landsdelen. Trods en lidt anderledes uddannelsessammensætning følger udviklingen i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning i Gribskov Kommune i store træk udviklingen i Landsdel Nordsjælland og på landsplan.

Bolig efterspørgslen i Gribskov kommune er karakteriseret ved, at flere vil søge mod almene boliger og private udlejningsboliger, som typisk er etageboliger og rækkehuse, hvilket resulterer i en søgning mod boliger med et lidt mindre boligareal, end det historisk har været tendensen. Søgningen efter parcelhuse udgør dog også fremadrettet den dominerende del af bolig efterspørgslen, selvom

andelen parcelhuse udgør af den samlede boligmasse ventes at aftage. Søgningen mod mindre boliger er motiveret af befolkningens aldring og af den gradvist ændrede familiestruktur, der tilsiger en større andel af enlige familier fremadrettet. Udviklingen i Gribskov Kommune er således i overensstemmelse med udviklingen på landsplan, hvor der hovedsagligt vil være en større søgning mod etageboliger, hvilket afstedkommer en større søgning mod mindre boliger. Det skal bemærkes, at udviklingen på landsplan også er præget af udviklingen i storbykommunerne, hvor efterspørgslen efter etageboliger forventes at stige markant fremadrettet.

Marginaleksperimenterne viste effekten af henholdsvis flere ældre, der fraflytter deres parcelhus, en reduceret sandsynlighed for fraflytning, en øget tilflytning fra nabokommunerne og en øget tilflytning fra hovedstaden.

Eksperimentet med et større antal ældre, der fraflytter der parcelhus, blev udformet ved at opskalere sandsynligheden for, at netop denne gruppe ville vælge at flytte. Eksperimentet viste, at den samlede befolkningen ville blive mindre relativt til grundforløbet, fordi en del af de ældre vælger at flytte ud af kommunen i forbindelse med deres fraflytning. Det afstedkommer, at antallet af ældre, typisk tilbagetrukne, i kommunen falder. Samtidig falder efterspørgslen på ejerboliger og parcelhuse, som typisk er større end 100 m². For den samlede boligmasse vejes faldet i ejerboliger og parcelhuse dog i nogen grad op af en større efterspørgsel på andre boligtyper og boligarter, som en del af de ældre, der fraflytter deres parcelhus, vælger at flytte hen i.

Reduktionen i fraflytningsandsynligheden øger befolkningstallet betydeligt relativt til grundforløbet med det resultat, at beskæftigelsen i kommunen øges betydeligt og samtidig forbedres uddannelsesniveaueet blandt de 16-67 årige. Det resulterer primært i en større søgning mod både ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger enten som parcelhuse, rækkehuse eller etageboliger beliggende i kommunens større byer (>1.000 indbyggere).

Den øgede tilflytning fra nabokommunerne forøger befolkningstallet relativt til grundforløbet. Beskæftigelsen og beskæftigelsesfrekvensen stiger for alle aldersgrupper relativt til grundforløbet, hvilket primært skyldes, at en stor andel af tilflytterne er i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Til gengæld er beskæftigelsesfrekvensen marginalt lavere i aldersgruppen 16-67 år, hvilket primært skyldes, at en større andel af tilflytterne har gennemført et kortere uddannelsesforløb sammenholdt med den bosiddende befolkning i Gribskov Kommune. Efterspørgslen retter sig primært mod ejerboliger, hvilket typisk er parcelhuse, og private udlejningsboliger, hvilket typisk er rækkehuse eller etageboliger. Det giver en større efterspørgsel på boliger større end 100 m² i kommunens større byer (1.000-9.999 indbyggere).

Den øgede tilflytning fra hovedstaden forøger befolkningstallet relativt til grundforløbet. Beskæftigelsen og beskæftigelsesfrekvensen stiger for alle aldersgrupper relativt til grundforløbet, hvilket skyldes, at en stor andel af tilflytterne er i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år, og en større andel af tilflytterne har gennemført en længere uddannelse sammenholdt med den bosiddende befolkning i Gribskov Kommune. Efterspørgslen retter sig primært mod ejerboliger, hvilket typisk er parcelhuse, og private udlejningsboliger samt almene boliger, hvilket typisk er rækkehuse eller etageboliger. Det giver en større efterspørgsel på boliger større end 100 m² i kommunens større byer (1.000-9.999 indbyggere).

Eksperimenterne med en større tilflytning fra nabokommunerne og en større tilflytning fra hovedstaden minder i store træk om hinanden. En væsentlig forskel er uddannelsesniveaueet blandt tilflytterne, som generelt er højere hos tilflytterne fra hovedstaden. Derfor er

arbejdsmarkedstilknytningen stærkere, hvilket også resulterer i en relativt større efterspørgsel på ejerboliger, typisk parcelhuse, som er relativt store boliger, og ofte ligger kommunens større byer.

Formålet med marginaleksperimenterne var primært at give illustrative eksempler på ændrede adfærdsmønstre, der selv på kort eller mellemlangt sigt potentielt kan dæmpe eller øge de budgetmæssige udfordringer, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Det er dog alene en politisk beslutning at gennemføre tiltag, der kan motivere ændringer i befolkningens beslutningsmønstre, der kan lede til ændringer i stil med de her præsenterede. Ved at belyse sammenhængen mellem modellens underliggende karakteristika vurderes det herudover, at resultatet med fordel kan finde anvendelse til en eksempelvis mere målrettet markedsføring over for de familietyper, der vil finde allerede eksisterende boliger eller fremtidige byggeprojekter attraktive. Desuden kan ændringerne potentielt finde anvendelse til beslutningerne vedrørende omlægning eller udstykning af jord samt forhold vedrørende bevarelse af den eksisterende boligmasse.

8 Referencer

Andersen, H. S. (2015): Indvandring, integration og etnisk segregation: udviklingen i indvandringens bosætning siden 1985. København: SBI forlag (SBI, Vol. 2015:01)

DREAM (2014): Langsigtet Økonomisk Fremskrivning 2014, DREAM rapport 2014. www.dreammodel.dk.

Hansen, M. F. & T. Markeprand (2015): Fremskrivning af familiekarakteristika og boligefterspørgslen i danske kommuner. DREAM rapport 2015. www.dreammodel.dk.

Hansen J. Z., P. Stephensen & J. B. Kristensen (2013): Fremskrivning af den danske boligefterspørgsel. DREAM rapport 2013. www.dreammodel.dk.

Momentum (2014): 6. ÅRGANG. 4. UDGAVE, 18. FEBRUAR 2014, Kommunernes Landsforening. http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_66394/ImageVaultHandler.aspx

9 Appendiks

Tabel 9.1. Aldersfordelt beskæftigelse, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
16-29 år	2.5 (0.48)	1.4 (0.3)	1.7 (0.3)	1.7 (0.34)	1.5 (0.31)
30-39 år	4.8 (0.83)	3 (0.81)	2.3 (0.71)	3.1 (0.74)	3 (0.74)
40-49 år	4.7 (0.84)	5.5 (0.83)	4.2 (0.78)	3.2 (0.75)	3.9 (0.76)
50-59 år	5.1 (0.75)	4.8 (0.8)	5.1 (0.75)	4.1 (0.71)	3.1 (0.69)
60-67 år	0.9 (0.25)	1.8 (0.33)	2.2 (0.47)	3.2 (0.56)	2.9 (0.62)
Alle (16-67 år)	18 (0.67)	16.4 (0.62)	15.5 (0.61)	15.3 (0.61)	14.3 (0.62)
Nordsjælland					
16-29 år	24.6 (0.44)	16.2 (0.29)	19.1 (0.29)	18.9 (0.31)	17.4 (0.29)
30-39 år	52 (0.83)	36.6 (0.8)	29.4 (0.72)	37.7 (0.73)	37.3 (0.73)
40-49 år	51.7 (0.84)	62.5 (0.85)	48.9 (0.8)	39.4 (0.76)	48.1 (0.77)
50-59 år	53.1 (0.76)	49.6 (0.81)	55 (0.76)	45.3 (0.73)	37.9 (0.71)
60-67 år	10 (0.27)	17 (0.34)	22.4 (0.5)	33.2 (0.59)	30 (0.63)
Alle (16-67 år)	191.3 (0.67)	181.9 (0.63)	174.8 (0.61)	174.6 (0.62)	170.7 (0.62)
Danmark					
16-29 år	390.7 (0.43)	293.7 (0.3)	338 (0.32)	325.4 (0.33)	302.2 (0.31)
30-39 år	627.7 (0.78)	525.4 (0.75)	471.3 (0.71)	560 (0.72)	542.9 (0.72)
40-49 år	594.8 (0.8)	650 (0.8)	570.5 (0.77)	490.9 (0.74)	580.2 (0.76)
50-59 år	538.6 (0.72)	554.6 (0.76)	569.5 (0.72)	507.7 (0.7)	442.9 (0.69)
60-67 år	85.3 (0.21)	165.1 (0.29)	245.8 (0.46)	333.4 (0.55)	328.6 (0.6)
Alle (16-67 år)	2237.1 (0.62)	2189 (0.58)	2195 (0.58)	2217.4 (0.59)	2196.7 (0.6)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.2. Aldersfordelt arbejdsstyrke, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
16-29 år	2.6 (0.51)	1.6 (0.34)	1.9 (0.35)	1.9 (0.39)	1.7 (0.35)
30-39 år	5 (0.87)	3.2 (0.86)	2.6 (0.79)	3.4 (0.82)	3.3 (0.82)
40-49 år	4.9 (0.88)	5.8 (0.88)	4.6 (0.85)	3.5 (0.82)	4.2 (0.83)
50-59 år	5.5 (0.8)	5 (0.85)	5.6 (0.82)	4.5 (0.78)	3.5 (0.77)
60-67 år	0.9 (0.27)	1.8 (0.34)	2.5 (0.53)	3.7 (0.65)	3.3 (0.72)
Alle (16-67 år)	19 (0.71)	17.4 (0.66)	17.2 (0.67)	17.1 (0.69)	16 (0.7)
Nordsjælland					
16-29 år	26.1 (0.46)	18.1 (0.32)	22.1 (0.34)	21.8 (0.36)	19.9 (0.33)
30-39 år	54.5 (0.87)	38.8 (0.85)	32.6 (0.8)	41.6 (0.81)	41.2 (0.81)
40-49 år	53.6 (0.87)	65.4 (0.89)	52.9 (0.86)	43.1 (0.84)	52.4 (0.84)
50-59 år	56.6 (0.81)	52.4 (0.85)	60.1 (0.83)	50.1 (0.8)	42 (0.79)
60-67 år	10.5 (0.29)	17.7 (0.35)	24.7 (0.55)	37.8 (0.67)	34.4 (0.72)
Alle (16-67 år)	201.3 (0.7)	192.4 (0.67)	192.4 (0.68)	194.4 (0.69)	189.9 (0.69)
Danmark					
16-29 år	428.7 (0.47)	331.8 (0.34)	390.6 (0.37)	376.1 (0.38)	349.6 (0.36)
30-39 år	678.3 (0.84)	570.1 (0.81)	523.3 (0.79)	621.1 (0.8)	602.5 (0.8)
40-49 år	631.1 (0.85)	693.4 (0.85)	621.9 (0.83)	539.9 (0.82)	635.7 (0.83)
50-59 år	590 (0.79)	596.1 (0.82)	629.6 (0.79)	565.1 (0.78)	494.1 (0.77)
60-67 år	90.8 (0.23)	172.9 (0.31)	275 (0.51)	384.8 (0.63)	381.6 (0.7)
Alle (16-67 år)	2418.9 (0.67)	2364.4 (0.63)	2440.4 (0.64)	2486.9 (0.66)	2463.5 (0.67)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.3. Aldersfordelt ledighed, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
16-29 år	0.2 (0.06)	0.2 (0.1)	0.3 (0.14)	0.2 (0.12)	0.2 (0.12)
30-39 år	0.2 (0.05)	0.2 (0.06)	0.3 (0.1)	0.3 (0.1)	0.3 (0.1)
40-49 år	0.2 (0.04)	0.3 (0.05)	0.4 (0.08)	0.3 (0.08)	0.4 (0.08)
50-59 år	0.4 (0.07)	0.3 (0.05)	0.5 (0.09)	0.4 (0.1)	0.3 (0.1)
60-67 år	0 (0.05)	0.1 (0.04)	0.2 (0.1)	0.5 (0.14)	0.5 (0.14)
Alle (16-67 år)	1 (0.05)	1 (0.06)	1.7 (0.1)	1.8 (0.11)	1.7 (0.1)
Nordsjælland					
16-29 år	1.5 (0.06)	1.8 (0.1)	3 (0.13)	2.8 (0.13)	2.5 (0.13)
30-39 år	2.5 (0.05)	2.2 (0.06)	3.1 (0.1)	4 (0.1)	3.9 (0.09)
40-49 år	2 (0.04)	3 (0.05)	4 (0.08)	3.7 (0.09)	4.3 (0.08)
50-59 år	3.5 (0.06)	2.8 (0.05)	5.2 (0.09)	4.7 (0.09)	4.1 (0.1)
60-67 år	0.6 (0.06)	0.7 (0.04)	2.3 (0.09)	4.6 (0.12)	4.4 (0.13)
Alle (16-67 år)	10.1 (0.05)	10.5 (0.05)	17.6 (0.09)	19.9 (0.1)	19.2 (0.1)
Danmark					
16-29 år	38.1 (0.09)	38.1 (0.11)	52.7 (0.13)	50.7 (0.13)	47.4 (0.14)
30-39 år	50.6 (0.07)	44.7 (0.08)	52 (0.1)	61.1 (0.1)	59.6 (0.1)
40-49 år	36.3 (0.06)	43.4 (0.06)	51.4 (0.08)	49 (0.09)	55.5 (0.09)
50-59 år	51.4 (0.09)	41.4 (0.07)	60.1 (0.1)	57.3 (0.1)	51.2 (0.1)
60-67 år	5.4 (0.06)	7.8 (0.04)	29.2 (0.11)	51.4 (0.13)	53 (0.14)
Alle (16-67 år)	181.8 (0.08)	175.4 (0.07)	245.4 (0.1)	269.5 (0.11)	266.8 (0.11)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af arbejdsstyrken i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.4. Antal og andel boliger fordelt på boligtype for Gribskov, Nordsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
Ejer	13.1 (81.2%)	13.4 (76.6%)	13.4 (68.9%)	13.4 (64.4%)	13 (62.2%)
Almen	0.8 (4.7%)	1.2 (7%)	2.1 (10.9%)	2.8 (13.7%)	3.1 (14.7%)
Andel	0.3 (1.9%)	0.5 (2.9%)	0.7 (3.4%)	0.8 (3.8%)	0.9 (4.4%)
Offentlig udlejning	0.3 (1.9%)	0.3 (1.7%)	0.4 (1.9%)	0.5 (2.3%)	0.5 (2.6%)
Privat udlejning	1.7 (10.3%)	2.1 (11.8%)	2.9 (14.8%)	3.3 (15.8%)	3.4 (16.2%)
Nordsjælland					
Ejer	113.5 (62.9%)	120.8 (61.8%)	122.5 (57.5%)	124.8 (54.8%)	126.2 (53.9%)
Almen	33.2 (18.4%)	37.1 (19%)	41.6 (19.5%)	45.5 (20%)	47.3 (20.2%)
Andel	5.2 (2.9%)	7.3 (3.7%)	8.9 (4.2%)	10 (4.4%)	10.6 (4.5%)
Offentlig udlejning	2.8 (1.5%)	2.5 (1.3%)	3.4 (1.6%)	4.4 (1.9%)	4.9 (2.1%)
Privat udlejning	25.7 (14.2%)	27.8 (14.2%)	36.8 (17.3%)	42.9 (18.8%)	45.4 (19.4%)
Danmark					
Ejer	1292.2 (52.8%)	1319.3 (50.3%)	1355.1 (48.3%)	1392.8 (47.2%)	1404.6 (46.6%)
Almen	483.3 (19.8%)	537.1 (20.5%)	581.8 (20.8%)	616.1 (20.9%)	633.6 (21%)
Andel	159.7 (6.5%)	205.1 (7.8%)	211.3 (7.5%)	224.7 (7.6%)	234 (7.8%)
Offentlig udlejning	45.7 (1.9%)	48.9 (1.9%)	49.4 (1.8%)	56.2 (1.9%)	63.4 (2.1%)
Privat udlejning	465.1 (19%)	514 (19.6%)	606.1 (21.6%)	659.7 (22.4%)	678.4 (22.5%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.5. Antal og andel boliger fordelt på boligart for Gribskov, Nordsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
Stuehus	1 (5.8%)	0.9 (5.3%)	0.9 (4.6%)	0.8 (4%)	0.8 (3.7%)
Parcelhus	9.9 (60.6%)	9.8 (56%)	10.3 (52.8%)	10.6 (51.1%)	10.6 (50.5%)
Rækkehus	1.7 (10.6%)	2.6 (14.9%)	3.3 (16.8%)	3.9 (18.8%)	4.1 (19.7%)
Etagebolig	0.9 (5.2%)	1.2 (6.8%)	2.1 (10.6%)	2.7 (12.9%)	3 (14.4%)
Andet	2.9 (17.7%)	3 (16.9%)	2.9 (15.2%)	2.8 (13.3%)	2.5 (11.8%)
Nordsjælland					
Stuehus	4.5 (2.5%)	4.2 (2.1%)	4.6 (2.2%)	4.7 (2.1%)	4.8 (2%)
Parcelhus	82.1 (45.3%)	85.4 (43.7%)	89 (41.7%)	91.8 (40.4%)	93.1 (39.7%)
Rækkehus	34.7 (19.1%)	43.2 (22.1%)	43.9 (20.6%)	45.7 (20.1%)	46.3 (19.8%)
Etagebolig	49.8 (27.5%)	54 (27.6%)	65.8 (30.9%)	75.2 (33.1%)	80.3 (34.3%)
Andet	10.4 (5.7%)	8.8 (4.5%)	9.9 (4.7%)	10 (4.4%)	9.8 (4.2%)
Danmark					
Stuehus	128.2 (5.2%)	111.2 (4.2%)	111.2 (4%)	106.2 (3.6%)	101.7 (3.4%)
Parcelhus	994 (40.3%)	1050.7 (40%)	1086.9 (38.8%)	1112.9 (37.7%)	1115.1 (37%)
Rækkehus	312 (12.7%)	386 (14.7%)	413.9 (14.8%)	444.2 (15.1%)	456.2 (15.1%)
Etagebolig	935.9 (38%)	1006.6 (38.4%)	1098.6 (39.2%)	1182.9 (40.1%)	1233.2 (40.9%)
Andet	95 (3.9%)	70 (2.7%)	93.3 (3.3%)	103.3 (3.5%)	107.7 (3.6%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.6 Antal og andel boliger fordelt på boligstørrelse for Gribskov, Nordsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
0-59 m ²	1.4 (8.8%)	1.2 (6.9%)	1.7 (8.9%)	2.1 (9.9%)	2.1 (10.2%)
60-79 m ²	2.2 (13.7%)	2.1 (11.9%)	2.4 (12.3%)	2.6 (12.6%)	2.7 (12.7%)
80-99 m ²	2.6 (15.7%)	2.8 (15.9%)	3.3 (17.2%)	3.8 (18%)	3.9 (18.4%)
100-119 m ²	2.8 (17.3%)	3 (17%)	3.2 (16.7%)	3.5 (16.6%)	3.4 (16.2%)
120-159 m ²	4.5 (27.7%)	5 (28.4%)	5.2 (26.6%)	5.3 (25.5%)	5.3 (25.1%)
159- m ²	2.7 (16.8%)	3.5 (19.9%)	3.6 (18.3%)	3.6 (17.4%)	3.6 (17.3%)
Nordsjælland					
0-59 m ²	17.4 (9.6%)	16.6 (8.5%)	18.3 (8.6%)	19.4 (8.5%)	20 (8.5%)
60-79 m ²	28 (15.5%)	29.4 (15%)	31.5 (14.8%)	33.5 (14.7%)	34.5 (14.7%)
80-99 m ²	33.2 (18.4%)	35.3 (18%)	41 (19.2%)	46.2 (20.3%)	48.6 (20.7%)
100-119 m ²	27.2 (15%)	29 (14.8%)	33.4 (15.7%)	36.8 (16.2%)	38.8 (16.5%)
120-159 m ²	48.1 (26.6%)	51.6 (26.4%)	53.2 (25%)	54.5 (23.9%)	54.9 (23.4%)
159- m ²	26.8 (14.8%)	33.7 (17.2%)	35.8 (16.8%)	37.2 (16.4%)	37.7 (16.1%)
Danmark					
0-59 m ²	336.2 (13.7%)	318 (12.1%)	312.8 (11.2%)	320.8 (10.9%)	328.4 (10.9%)
60-79 m ²	457.5 (18.7%)	480.2 (18.3%)	486.1 (17.3%)	500.4 (17%)	509.1 (16.9%)
80-99 m ²	465.1 (19%)	488 (18.6%)	565.4 (20.2%)	620.6 (21%)	646.1 (21.4%)
100-119 m ²	331.5 (13.5%)	349.6 (13.3%)	400.3 (14.3%)	438.1 (14.9%)	458 (15.2%)
120-159 m ²	517.2 (21.1%)	555.1 (21.2%)	588.4 (21%)	612 (20.7%)	618 (20.5%)
159- m ²	342.7 (14%)	433.5 (16.5%)	450.8 (16.1%)	457.7 (15.5%)	454.4 (15.1%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.7 Antal og andel boliger fordelt på bystørrelse for Gribskov, Nordsjælland og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Gribskov					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0. (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	8.7 (54.2%)	13.2 (75.7%)	14.8 (76.2%)	16 (77%)	16.2 (77.6%)
Under 1000	7.4 (45.8%)	4.3 (24.3%)	4.6 (23.5%)	4.8 (23%)	4.7 (22.5%)
Nordsjælland					
Over 50.000	10.3 (5.8%)	10.4 (5.3%)	16.9 (7.9%)	22.6 (9.9%)	26.8 (11.4%)
10.000-50.000	78.9 (44.1%)	111.9 (57.2%)	115.2 (54%)	118 (51.9%)	118.6 (50.6%)
1000-10.000	63.5 (35.5%)	52 (26.6%)	56.2 (26.4%)	59.4 (26.1%)	60.2 (25.7%)
Under 1000	26 (14.6%)	21.3 (10.9%)	24.9 (11.7%)	27.5 (12.1%)	28.8 (12.3%)
Danmark					
Over 50.000	887.2 (36.5%)	1027.3 (39.1%)	1090 (38.9%)	1161.1 (39.4%)	1212.5 (40.2%)
10.000-50.000	535 (22%)	580.5 (22.1%)	594.7 (21.2%)	605.1 (20.5%)	602.4 (20%)
1000-10.000	521.9 (21.5%)	552.1 (21%)	620.8 (22.1%)	666.5 (22.6%)	680.3 (22.6%)
Under 1000	484.4 (19.9%)	464.5 (17.7%)	498.3 (17.8%)	516.8 (17.5%)	518.7 (17.2%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.8 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget fraflytning fra parcelhuse på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtpe					
Ejer	-3.1 (-2.3%)	-5.5 (-4.1%)	-8.2 (-6.1%)	-8.5 (-6.4%)	-9.6 (-7.4%)
Almen	1.2 (5.4%)	1.4 (5.6%)	0.5 (1.8%)	1.1 (3.8%)	1.2 (4%)
Andel	0.3 (4.6%)	1 (13.7%)	1.2 (15.2%)	1 (11.2%)	0.9 (9.4%)
Offentlig udlejning	0.1 (2.8%)	0.2 (3.7%)	0.9 (18.5%)	0.3 (5.1%)	0.3 (4.8%)
Privat udlejning	0.4 (1.5%)	1.5 (4.7%)	1.7 (5.1%)	2.1 (6.2%)	2.6 (7.7%)
Boligart					
Stuehus	-0.2 (-2.7%)	0.4 (4.5%)	0.6 (7.3%)	0.6 (7.6%)	0.6 (8%)
Parcelhus	-3.2 (-3.2%)	-8.5 (-8.2%)	-11 (-10.3%)	-12.4 (-11.7%)	-13.2 (-12.4%)
Rækkehus	1.3 (3.9%)	2.6 (7.2%)	2.8 (7.2%)	3.6 (8.9%)	4.4 (10.7%)
Etagebolig	1.3 (6.1%)	2.4 (10.3%)	1.9 (7%)	1.9 (6.8%)	1.5 (5.1%)
Øvrige	-0.1 (-0.4%)	1.7 (6%)	1.8 (6.6%)	2.3 (8.7%)	1.9 (7.7%)
Boligstørrelse					
0-59 m²	0.1 (0.6%)	0.8 (4.1%)	0.9 (4.2%)	1 (4.9%)	0.7 (3.5%)
60-79 m²	0.7 (3.1%)	2.3 (9.3%)	1.6 (6.3%)	2.5 (9.3%)	1.8 (6.9%)
80-99 m²	0 (0.1%)	1 (2.9%)	0.7 (2%)	1.3 (3.4%)	2.6 (6.7%)
100-119 m²	-0.5 (-1.5%)	-0.9 (-2.7%)	-1.3 (-3.6%)	-1 (-2.9%)	-0.7 (-2%)
120-159 m²	-0.3 (-0.7%)	-3.2 (-6.1%)	-4 (-7.6%)	-5.2 (-9.9%)	-5.1 (-9.7%)
160- m²	-1.1 (-3.2%)	-1.4 (-3.9%)	-1.8 (-5.1%)	-2.6 (-7.2%)	-4 (-11.1%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	-0.2 (-0.2%)	-0.4 (-0.3%)	-2.9 (-1.8%)	-2.5 (-1.5%)	-2.2 (-1.3%)
Under 1000	-0.7 (-1.6%)	-1 (-2.1%)	-0.9 (-2%)	-1.5 (-3.2%)	-2.5 (-5.3%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.9 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for reduceret fraflytning på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	1.5 (1.1%)	5.1 (3.8%)	6.8 (5.1%)	10.3 (7.8%)	12.3 (9.5%)
Almen	0.1 (0.4%)	2.1 (8.2%)	1.7 (6.1%)	3.7 (12.4%)	3.4 (11.1%)
Andel	0.4 (6%)	0.3 (3.6%)	0.8 (9.7%)	1.1 (12.9%)	0.8 (9.2%)
Offentlig udlejning	0.2 (4.8%)	0.3 (7.7%)	0.5 (11.1%)	0.5 (9.5%)	1.1 (20.9%)
Privat udlejning	-0.2 (-0.8%)	2.2 (7.1%)	4 (12.2%)	5.9 (17.4%)	6.5 (19.2%)
Boligart					
Stuehus	0.2 (2.1%)	0.3 (3.2%)	0.8 (10.2%)	1.1 (13.9%)	1.4 (18.1%)
Parcelhus	1.5 (1.5%)	4.9 (4.7%)	6.7 (6.3%)	9.7 (9.1%)	11.6 (11%)
Rækkehus	0.3 (0.9%)	2 (5.5%)	3.7 (9.5%)	5.7 (14.3%)	6.4 (15.5%)
Etagebolig	0.2 (0.8%)	2.3 (9.7%)	2.1 (8%)	3.1 (10.8%)	2.9 (9.6%)
Andet	-0.3 (-1%)	0.5 (1.7%)	0.5 (2%)	1.9 (7.4%)	1.9 (7.7%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0 (0.1%)	1 (5.1%)	1.9 (9.1%)	3.5 (16.9%)	3.6 (16.7%)
60-79 m ²	0.1 (0.4%)	2.3 (9.3%)	2 (7.8%)	3.5 (13%)	3 (11.3%)
80-99 m ²	-0.6 (-1.9%)	1.1 (3%)	1.9 (5%)	3.4 (8.9%)	4.4 (11.3%)
100-119 m ²	0.1 (0.4%)	1.8 (5.4%)	2.7 (7.7%)	4.2 (12.1%)	4.6 (13.5%)
120-159 m ²	0.8 (1.6%)	1.8 (3.4%)	2.7 (5%)	3.8 (7.2%)	5.2 (9.9%)
160- m ²	1.5 (4.1%)	2 (5.7%)	2.8 (7.8%)	3.1 (8.7%)	3.5 (9.5%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	2.2 (1.5%)	8.8 (5.7%)	11.9 (7.5%)	17.1 (10.6%)	18.8 (11.6%)
Under 1000	-0.2 (-0.5%)	1.2 (2.5%)	2 (4.2%)	4.3 (9.2%)	5.5 (11.6%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.10 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning fra nabokommunerne på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0 (0%)	1.8 (1.4%)	1.8 (1.3%)	3.6 (2.8%)	3.5 (2.7%)
Almen	0.1 (0.7%)	0.5 (1.9%)	0 (0.2%)	0 (0%)	0.4 (1.3%)
Andel	0 (-0.1%)	0 (-0.6%)	0.4 (4.8%)	0.4 (4.8%)	0.2 (1.8%)
Offentlig udlejning	0 (0.2%)	-0.1 (-1.3%)	0.3 (7.2%)	0.4 (7%)	0.5 (8.8%)
Privat udlejning	-0.4 (-1.4%)	0.5 (1.6%)	0.6 (1.9%)	1.4 (4.1%)	2.6 (7.7%)
Boligart					
Stuehus	0 (-0.2%)	0.1 (1%)	0.6 (7.4%)	0.4 (5.5%)	0.2 (2.3%)
Parcelhus	-0.4 (-0.4%)	0.8 (0.8%)	1.5 (1.4%)	2.3 (2.2%)	3.1 (2.9%)
Rækkehus	-0.1 (-0.2%)	-0.3 (-0.8%)	0.2 (0.6%)	1.6 (4%)	2.2 (5.4%)
Etagebolig	0.5 (2.2%)	1.3 (5.5%)	0.6 (2.3%)	0.6 (2.2%)	1 (3.4%)
Øvrige	-0.1 (-0.5%)	0.8 (2.8%)	0.2 (0.8%)	0.8 (3.1%)	0.7 (2.6%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	-0.4 (-2.1%)	0.6 (2.9%)	0 (-0.1%)	1.5 (7.4%)	0.7 (3.4%)
60-79 m ²	0.1 (0.2%)	0.8 (3.4%)	0.6 (2.1%)	1 (3.8%)	1.6 (6.2%)
80-99 m ²	-0.4 (-1.1%)	-0.3 (-0.7%)	0.3 (0.8%)	0.2 (0.5%)	0.5 (1.3%)
100-119 m ²	0.5 (1.4%)	0.5 (1.4%)	0.4 (1.3%)	1.4 (4.1%)	1.3 (3.9%)
120-159 m ²	0.2 (0.4%)	0.2 (0.4%)	0.9 (1.6%)	1.1 (2.2%)	1.4 (2.6%)
160- m ²	-0.2 (-0.6%)	0.9 (2.6%)	1 (2.8%)	0.5 (1.5%)	1.5 (4.3%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	0.3 (0.2%)	2.6 (1.7%)	3 (1.9%)	4.4 (2.7%)	6.4 (3.9%)
Under 1000	-0.5 (-1%)	0.2 (0.4%)	0.4 (0.7%)	1.5 (3.2%)	0.8 (1.7%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.11 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning fra hovedstaden på boligkarakteristika, 100 boliger

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0.3 (0.2%)	3.5 (2.6%)	3.7 (2.8%)	5.4 (4.1%)	8.4 (6.5%)
Almen	0 (-0.1%)	0.8 (3.1%)	0.5 (1.9%)	1.3 (4.4%)	2.1 (6.8%)
Andel	0.1 (1.5%)	0.4 (4.8%)	0.8 (10.4%)	0.4 (4.8%)	0.4 (4.1%)
Offentlig udlejning	-0.3 (-6.8%)	-0.3 (-6.3%)	0 (0.6%)	0.1 (1.8%)	0.4 (8.1%)
Privat udlejning	0 (-0.1%)	0.8 (2.7%)	1 (3%)	1.3 (3.8%)	2.5 (7.4%)
Boligart					
Stuehus	0.3 (3.2%)	0.3 (3.3%)	0.6 (7.7%)	0.9 (12%)	1 (13%)
Parcelhus	0.4 (0.4%)	2.7 (2.5%)	2.7 (2.6%)	3.5 (3.3%)	6.6 (6.2%)
Rækkehus	-0.4 (-1.3%)	0.5 (1.4%)	0.8 (1.9%)	1.9 (4.8%)	3.3 (8.1%)
Etagebolig	0.4 (1.7%)	1.1 (4.6%)	1.4 (5.3%)	1 (3.4%)	1.8 (6.1%)
Øvrige	-0.5 (-1.6%)	0.6 (2.3%)	0.6 (2.2%)	1.2 (4.5%)	1.1 (4.6%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	-0.3 (-1.8%)	0.4 (2.2%)	0.2 (0.7%)	1.7 (8.1%)	2.3 (10.7%)
60-79 m ²	-0.1 (-0.4%)	1.3 (5.3%)	1.1 (4.3%)	1.5 (5.7%)	1.8 (6.6%)
80-99 m ²	-0.6 (-1.7%)	0.4 (1%)	0.9 (2.5%)	0.6 (1.5%)	1.6 (4.1%)
100-119 m ²	0.3 (1%)	0.6 (1.7%)	0.7 (2.1%)	2 (5.7%)	3.5 (10.2%)
120-159 m ²	0.6 (1.2%)	1 (1.9%)	1.7 (3.2%)	1.4 (2.7%)	2.4 (4.5%)
160- m ²	0.2 (0.5%)	1.5 (4.2%)	1.5 (4.2%)	1.4 (3.8%)	2.4 (6.5%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	0.2 (0.2%)	4.6 (3%)	5 (3.1%)	6.4 (4%)	11.5 (7.1%)
Under 1000	-0.1 (-0.2%)	0.5 (1.1%)	1.1 (2.3%)	2.1 (4.4%)	2.4 (5.2%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.